

შაჰინი და კად-ი
პირველი სკოლის
დირექტორის
«ქართულ
ოცნებაში»
შესაზღვრად
«აპრილიანად»

საქართველო

ფასი | ღირსი

მსოფლიო

info@geworld.net

**კლასდარგი – ობამას;
ტანტი – მიშას;
სპარსეთის რისხვა –
საქართველოს!**

7

„თუ საქართველო
ნებისმიერი
ფორმით
სამხედრო
დახმარებას
აღმოუჩენს
ამერიკას, ირანი
საქართველოს
ამერიკის
მოკავშირედ
და მტრად
განიხილავს,
ირანის რეაქციაზე,
დიპლომატიურიც
და სამხედროც,
აღქმავა ტური
იქნება“

ერთხელ, გაფრენამდე...

3

**ვანო მერაბიშვილის ყოფილი
თანაშემწე ხელს ადებს...**

18

4

12

**«გალიაუი
სოლისკეპეზის
ზიან»**

6

ნინო ბურჯანაძე:
**საქართველო
ან საქუთარ
ტერიტორიებზე
უნდა თქვას
უარი, ან ნატოში
განუვრინანებაზე**

ემირ ბურჯანაძე:

გეგუინია!

სააკაპვილის მხარდამჭერებმა თავიანთ ბელადს შეიძლება ჰქვიათ, გამჭრიახი, სამომლოწე შეყვარებული, იდეალისტი და კეთილგონიერი კი უწოდონ, თუმცა არც ერთი მათგანი იმის შემდეგ, რაც გორში და, ზოგადად, ომის დროს მოხდა, მას მამაც არ უწოდებს; ეს დღესაც ასეა და ათწლეულის შემდეგაც (როდესაც შესაბამისი მემორიალი გამოქვეყნდება) ასე იქნება.

დღივითი მონივნის სააკაპვილი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ერთსულ, გაფრენა...

ვაჟაკაცსა გული რკინისა, აბჯარი თუნდაც პლასტიკის... საკუთარი არნახული ჰეროიზმის შესახებ მიხილ სააკაპვილმა ამჯერად ჯორჯტაუნის უნივერსიტეტის სტუდენტებს მოუთხრო.

„ერთხელ გაფრენამდე ჩემთან ანერვიულებული პრეს-სპიკერი მოვიდა (აქ იგულისხმებოდა ვაჟაკის თვითმფრინავი და არა მის გარეშე, როგორც, შესაძლოა, ზოგმა იფიქრა. — ავტ.). და მითხრა, რომ ჩემს თვითმფრინავს ჩამოაგდებდნენ, რადგან ყველა რუსული ვებ-საიტი წერდა, რომ 40 წუთში გაფრენას ვაპირებდი. მე ჩემს პრესმდივანს ვუთხარი, გავეკეთებინა საჯარო განცხადება და ეთქვა: „ვიცი, რომ თქვენ გვიმზიან. ნუ ნერვიულდები, არ გჭირდებათ ვებ-საიტებზე ამ ინფორმაციის გავრცელება. ჩვენ ვხედავთ, მაგრამ არ გვადარდებს. ჩვენი თვითმფრინავი მაინც გაფრინდება“.

თული ტრადიცია მთავარსარდლისგან გამოკვეთილ სიმამაცეს მოითხოვს, თუმცა ეს ფეოდალური რწმენა-წარმოდგენები შეგვიძლია, გამოწვევების სახით, დროებით გვერდზე გადავდოთ. პრობლემა თავად სააკაპვილია: ის, გაჩუქების ნაცვლად, ამ თემას თვითონ ეხება, ცდილობს, ირიბად მაინც მიანიშნოს იმაზე, რომ ვაჟაკით ალმაშენებლის არ ჩამოუვარდება და ამას მეტად ორიგინალური ისტორიების მეშვეობით აკეთებს. საინტერესოა, რატომ ან რისთვის.

აქ, ალბათ, მცირე შესავალი დაგვჭირდება. ადამიანის მეხსიერება საკმაოდ უცნაური რამ არის და მასში ცრუ მოგონებების იმპლანტაცია საკლებით შესაძლებელია. ამერიკელმა ფსიქოლოგმა ელიზაბეტ ლოფტისმა 90-იანებში ერთი საინტერესო ექსპერიმენტი ჩაატარა: მის მონაწილეებს დათესავდნენ მოგონებებს და ფოტოდეტალი ისტორიები დაუბრუნებდათ, რომლებიც მათ თავს 4-6 წლის ასაკში გადახდათ. ერთ-ერთი, სუპერმარკეტში დაკარგვის ამბავი, ყალბი იყო, თუმცა ექსპერიმენტში მონაწილეთა მესამედმა ეს თავგადასავალი, რომელსაც რეალობაში ადგილი არ ჰქონია, დეტალურად „გაიხსენა“. კიდევ უფრო შთაბეჭდვად შედეგს 2002-ში ფსიქოლოგმა კიმბერლი უიკინგმა მიიღო, როდესაც ექსპერიმენტის მონაწილეებს უჩვენა ყალბი, მონტაჟის გზით მიღებული ფოტოები, რომლებიც აეროსტატით მათ გაფრენას ასახავდა. ექსპერიმენტის მონაწილეთა ნახევარმა სრულად ან ნაწილობრივ „გაიხსენა“ ეს გაფრენა, რომელიც სინამდვილეში არ მომხდარა. „ზუსტი მექანიზმები, რომელთა მეშვეობით ასეთი ცრუ მოგონებების ფორმირება ხდება, შემდგომ გამოკვლევას საჭიროებს“, — წერდა ლოფტისი 1997 წელს გასულიწლის უნივერსიტეტის საიტზე გამოქვეყნებულ ნერილიმ და იმ დროიდან მოყოლებული დღემდე არაფერი შეცვლილა, მეტისზე-ერევა კვლავინდებურად ფრინად ჩაბნელებულ ლაბირინთად რჩება.

რიოლდა და არამდებარე რეაქტიული ბადასაღვ მონადე სრულიად სპარტოვლო იმცა. დღეს, როდესაც საკუთარი ჩანაწირების სორცხეხმა რაბალურ სივრცეში აღარ შეუძლია (პოლიციური რომ იტყვიან, ბიუჯეტი ბანალურად გათვალისწინებულია და ბადასაღვ შეწყდა), მან, როგორც ჩანს, მხატვრული ფილმების გადაღება საკუთარ ნარმოსახვებში დაიწყო, მათი, მათ ნარდგანას ფართო აუდიტორიის წინაშე ცდილობს.

ქვეითების ძალები არსად დატოვებულან, იმას, რომ თურქები სრულყოფილად დამამცირებლად აყურებდნენ იმ ხომალდებს, რომელთაც წყალი და სხვა, საკვებით მშვიდობიანი ტვირთები მოჰქონდათ. ეს ხომ, როგორც უკვე ვთქვით, არა კინოქრონიკა, არამედ მხატვრული ფილმია, რომელიც რეალური მოვლენების მიხედვით გადაღებული, დაახლოებით ისე, როგორც „მაინც გაფრენილი თვითმფრინავის“ ეპიზოდი, რომელშიც საერთოდ გაუგებარია, რა მოხდა (თუ მოხდა) სინამდვილეში. მსგავსი „ფილმები“ რეალობაზე გაცილებით ლამაზია და დაძაბულობით სპილბერგის „რიგითი რაიანის გადასარჩენად“ პირველ კადრებს მოგვაგონებს: ხომალდები ტალღებს მიჰაპობენ, საზღვაო ქვეითები ქარსა და ცივ შხვებებს უშვერენ გასხვივებულ სახეებს, ხოლო წვერებიანი რუსი ჯარისკაცები „უშანკებს“ და „ვალენკებს“ პანიკაში ყრიან ჟანგიან ნაჯახებს და უკანმოუხედავად გარბიან. ყურადღება მივაქციოთ იმას, რომ სააკაპვილმა ორჯერ გამოიყენა „არ დაგვავინცდებ“, როგორც მონაკვეთის დასაწყისში, ისე მის ბოლოს. ეს ძალიან ჰგავს „ცრუ მოგონების იმპლანტაციას“, თუმცა საინტერესოა, ვის უნერავდა სააკაპვილი მას: ამერიკელებს თუ საკუთარ თავს?

ესში შოკი განიცადა, როდესაც საკუთარი თვალთ იხილა სხვაობა რეალობასა და იმ ილუზიებს შორის, რომლებიც ამერიკელების დახმარებასთან დაკავშირებით ჰქონდა. სააკაპვილი, რომელიც მშვიდობიანი ტვირთები მოჰქონდათ. ეს ხომ, როგორც უკვე ვთქვით, არა კინოქრონიკა, არამედ მხატვრული ფილმია, რომელიც რეალური მოვლენების მიხედვით გადაღებული, დაახლოებით ისე, როგორც „მაინც გაფრენილი თვითმფრინავის“ ეპიზოდი, რომელშიც საერთოდ გაუგებარია, რა მოხდა (თუ მოხდა) სინამდვილეში. მსგავსი „ფილმები“ რეალობაზე გაცილებით ლამაზია და დაძაბულობით სპილბერგის „რიგითი რაიანის გადასარჩენად“ პირველ კადრებს მოგვაგონებს: ხომალდები ტალღებს მიჰაპობენ, საზღვაო ქვეითები ქარსა და ცივ შხვებებს უშვერენ გასხვივებულ სახეებს, ხოლო წვერებიანი რუსი ჯარისკაცები „უშანკებს“ და „ვალენკებს“ პანიკაში ყრიან ჟანგიან ნაჯახებს და უკანმოუხედავად გარბიან. ყურადღება მივაქციოთ იმას, რომ სააკაპვილმა ორჯერ გამოიყენა „არ დაგვავინცდებ“, როგორც მონაკვეთის დასაწყისში, ისე მის ბოლოს. ეს ძალიან ჰგავს „ცრუ მოგონების იმპლანტაციას“, თუმცა საინტერესოა, ვის უნერავდა სააკაპვილი მას: ამერიკელებს თუ საკუთარ თავს?

აშშ-ის სამხედრო-საზღვაო კავშირების ნებისმიერი მსხვერვალი იოლად აღმოაჩენს, რომ 2008-ში „საზღვაო ქვეითების ძალები“ საქართველოსკენ არ დაძრულან, მეტიც, ის შეიძლება მივიღეს დასკვნამდე, რომ აშშ-ს „სახის დაკარგვამდე“ მაშინ ძალიან ცოტა დააკლდა, რადგან ეს განწყობა ბევრი ამერიკელი კომენტატორის პუბლიკაციებს გასდევს. ქართულ აუდიტორიას, საგარეოდ, ამ ეპიზოდის არა მხოლოდ „არდავინცება“, არამედ გახსენებაც კი არ სურს, ვინაიდან იმ დღე-

ამ უცნაური ისტორიით, რომელიც ფრიად არაბუნებრივ მიზეზ-შედეგობრივ კავშირებს შეიცავდა, სააკაპვილმა, საგარეოდ, სცადა, დაემტკიცებინა აუდიტორიისთვის და საკუთარი თავისთვის, რომ მამაცია. ცხადია, ამ პასაჟის ანალიზი საშხადრო სპეციალის, არკონოვს უსაფრთხოების, კლინიკური ფსიქიატრიის ან თუნდაც რეპუბლიკური ლოგოპედის ჩარჩოებში არ შეიძლება; ამ სხვა მიდგომა საჭიროა.

საკაპვილის მხარდამჭერებმა თავიანთ ბელადს შეიძლება ჰქვიათ, გამჭრიახი, სამომლოწე შეყვარებული, იდეალისტი და კეთილგონიერი კი უწოდონ, თუმცა არც ერთი მათგანი იმის შემდეგ, რაც გორში და, ზოგადად, ომის დროს მოხდა, მას მამაც არ უწოდებს; ეს დღესაც ასეა და ათწლეულის შემდეგაც (როდესაც შესაბამისი მემორიალი გამოქვეყნდება) ასე იქნება.

ერთმა ანონიმურმა ინტერნეტ-მომხმარებელმა ყოველივე ამას საინტერესო მეტაფორა მოუძებნა: „მეხსიერება დოკუმენტური კინოქრონიკა არ არის. ის მხატვრული ფილმია, რომელიც რეალურ მოვლენებს ეფუძნება. ამასთანავე, როდესაც ადამიანი რაღაცის გახსენებას ცდილობს, სცენარს ამ ფილმისთვის ხელახლა წერს. ჩვენ ვერსოდეს ვანიჭებთ, ფილმის რომელი ნაწილია რეალური, ხოლო რომელი დაამატა სცენარისტმა „მეტი სილამაზისთვის“.

ქვეითების ძალები არსად დატოვებულან, იმას, რომ თურქები სრულყოფილად დამამცირებლად აყურებდნენ იმ ხომალდებს, რომელთაც წყალი და სხვა, საკვებით მშვიდობიანი ტვირთები მოჰქონდათ. ეს ხომ, როგორც უკვე ვთქვით, არა კინოქრონიკა, არამედ მხატვრული ფილმია, რომელიც რეალური მოვლენების მიხედვით გადაღებული, დაახლოებით ისე, როგორც „მაინც გაფრენილი თვითმფრინავის“ ეპიზოდი, რომელშიც საერთოდ გაუგებარია, რა მოხდა (თუ მოხდა) სინამდვილეში. მსგავსი „ფილმები“ რეალობაზე გაცილებით ლამაზია და დაძაბულობით სპილბერგის „რიგითი რაიანის გადასარჩენად“ პირველ კადრებს მოგვაგონებს: ხომალდები ტალღებს მიჰაპობენ, საზღვაო ქვეითები ქარსა და ცივ შხვებებს უშვერენ გასხვივებულ სახეებს, ხოლო წვერებიანი რუსი ჯარისკაცები „უშანკებს“ და „ვალენკებს“ პანიკაში ყრიან ჟანგიან ნაჯახებს და უკანმოუხედავად გარბიან. ყურადღება მივაქციოთ იმას, რომ სააკაპვილმა ორჯერ გამოიყენა „არ დაგვავინცდებ“, როგორც მონაკვეთის დასაწყისში, ისე მის ბოლოს. ეს ძალიან ჰგავს „ცრუ მოგონების იმპლანტაციას“, თუმცა საინტერესოა, ვის უნერავდა სააკაპვილი მას: ამერიკელებს თუ საკუთარ თავს?

საკაპვილის მხარდამჭერებმა თავიანთ ბელადს შეიძლება ჰქვიათ, გამჭრიახი, სამომლოწე შეყვარებული, იდეალისტი და კეთილგონიერი კი უწოდონ, თუმცა არც ერთი მათგანი იმის შემდეგ, რაც გორში და, ზოგადად, ომის დროს მოხდა, მას მამაც არ უწოდებს; ეს დღესაც ასეა და ათწლეულის შემდეგაც (როდესაც შესაბამისი მემორიალი გამოქვეყნდება) ასე იქნება.

თული ტრადიცია მთავარსარდლისგან გამოკვეთილ სიმამაცეს მოითხოვს, თუმცა ეს ფეოდალური რწმენა-წარმოდგენები შეგვიძლია, გამოწვევების სახით, დროებით გვერდზე გადავდოთ. პრობლემა თავად სააკაპვილია: ის, გაჩუქების ნაცვლად, ამ თემას თვითონ ეხება, ცდილობს, ირიბად მაინც მიანიშნოს იმაზე, რომ ვაჟაკით ალმაშენებლის არ ჩამოუვარდება და ამას მეტად ორიგინალური ისტორიების მეშვეობით აკეთებს. საინტერესოა, რატომ ან რისთვის.

ერთმა ანონიმურმა ინტერნეტ-მომხმარებელმა ყოველივე ამას საინტერესო მეტაფორა მოუძებნა: „მეხსიერება დოკუმენტური კინოქრონიკა არ არის. ის მხატვრული ფილმია, რომელიც რეალურ მოვლენებს ეფუძნება. ამასთანავე, როდესაც ადამიანი რაღაცის გახსენებას ცდილობს, სცენარს ამ ფილმისთვის ხელახლა წერს. ჩვენ ვერსოდეს ვანიჭებთ, ფილმის რომელი ნაწილია რეალური, ხოლო რომელი დაამატა სცენარისტმა „მეტი სილამაზისთვის“.

ქვეითების ძალები არსად დატოვებულან, იმას, რომ თურქები სრულყოფილად დამამცირებლად აყურებდნენ იმ ხომალდებს, რომელთაც წყალი და სხვა, საკვებით მშვიდობიანი ტვირთები მოჰქონდათ. ეს ხომ, როგორც უკვე ვთქვით, არა კინოქრონიკა, არამედ მხატვრული ფილმია, რომელიც რეალური მოვლენების მიხედვით გადაღებული, დაახლოებით ისე, როგორც „მაინც გაფრენილი თვითმფრინავის“ ეპიზოდი, რომელშიც საერთოდ გაუგებარია, რა მოხდა (თუ მოხდა) სინამდვილეში. მსგავსი „ფილმები“ რეალობაზე გაცილებით ლამაზია და დაძაბულობით სპილბერგის „რიგითი რაიანის გადასარჩენად“ პირველ კადრებს მოგვაგონებს: ხომალდები ტალღებს მიჰაპობენ, საზღვაო ქვეითები ქარსა და ცივ შხვებებს უშვერენ გასხვივებულ სახეებს, ხოლო წვერებიანი რუსი ჯარისკაცები „უშანკებს“ და „ვალენკებს“ პანიკაში ყრიან ჟანგიან ნაჯახებს და უკანმოუხედავად გარბიან. ყურადღება მივაქციოთ იმას, რომ სააკაპვილმა ორჯერ გამოიყენა „არ დაგვავინცდებ“, როგორც მონაკვეთის დასაწყისში, ისე მის ბოლოს. ეს ძალიან ჰგავს „ცრუ მოგონების იმპლანტაციას“, თუმცა საინტერესოა, ვის უნერავდა სააკაპვილი მას: ამერიკელებს თუ საკუთარ თავს?

ელიზაბეტ ლოფტისი (კომპიუტერი და სამართლებრივი ფსიქოლოგიის, აბრეჯით, მისსიერების ფსიქოლოგიური მექანიზმთა ერთ-ერთი ნაფყვანი სპეციალისტი კალიფორნიისა და ვაშინგტონის უნივერსიტეტების ფსიქოლოგიის პროფესორი):

«ზუსტი მექანიზმები, როგორც მეშვეობით ასეთი სრუ მოგონებების ფორმირება ხდება, შედგომე გამოკვლევას საჭიროებს»

ცხადია, 2008 წლის აგვისტოში სააკაპვილმა უდიდესი ფსიქოლოგიური დარტყმა მიიღო. მან პირველად იგრძნო, რა არის ომი და გორში გამოუღწევილი პანიკური რეაქცია მნიშვნელოვანწილად ამის შედეგი იყო. სხვათა შორის, ბევრი მამაცი, გამოცდილი ოფიცერი არ მალავს, რომ პირველ ბრძოლაში ლამის შარვალი დაუსველდა; მათ ასევე იცინან, რომ ახალბედები პანიკაში იოლად გარდებიან და კარგ მეთაურს მისი ალკეითა უნდა შეეძლოს. საქართველო სააკაპვილის პანიკას, დიდი ალბათობით, დაივიწყებდა, ყოველ შემთხვევაში, ცნობილ გარბენს (თუ გახსოვდა) და ჰალსტუხის შემდგომ ღეჭვას ბრალად არ წაუყენებდა, რომ არა მისი დაფინანსებული მცდელობა — თავის არნახულ სიმამაცეზე მიუთითოს. ეს განიზიანება იწვევს და სააკაპვილის არა მხოლოდ ამ, არამედ სხვა ეპიზოდებზეც მიანიშნებენ, სადაც ვაჟაკობის ნაცვლად რაღაც სრულიად საპირისპირო გამოავლინა.

პოლიტიკა

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ახალი საგანმანათლებლო რევოლუციის გარეშე ქართული საზოგადოება თავს საკუთარი ძველის პატრონად, სავარაუდოდ, ვერ იგრძნობს და, შესაბამისად, დამოუკიდებელ, ღირსეულ სახელმწიფოს ვერ შექმნის. ამ შემთხვევაში მხოლოდ ისე დაგვირჩვება, რომ ვუყუროთ, თუ როგორ ასრულდება ჩვენი გაუმარტობა ბელადები რიტუალურ ცეკვებს ვაშინებთ და მორჩილად დაველოდოთ, რომელ მათგანს გამოარჩევს ბატონი.

„განვითარების დიქტატურას“ აზრი ორ შემთხვევაში ექსპრესია: მაშინ, როდესაც განვითარება წყდება და მაშინ, როდესაც ის თავის დანიშნულებას ასრულებს, ძველანა უფრო მაღალ საფეხურზე აღის და იმდენად წინაპროგნოზი (მართლმად) დამოკრძაბის ფორმირებისთვის; ამ დროს ანატომიკური მანქანის „განვითარების დიქტატურა“ და მისი მონადირის შედეგად „გამარტობა“, წინ წასული საზოგადოება ერთმანეთთან გადაუღებავ კონფლიქტში შედიან. კარგ მაგალითს, ამ მხრივ, სამხრეთ კორეის უახლესი ისტორია გვაძლავს.

რანტიების გარეშე ცხოვრობს, საგარეო ვალს ზრდის და სავაჭრო ბალანსის უარყოფითი სალდოთი დღემდე არნახულ რეკორდებს ამყარებს. ის 100 ათას მოსახლეზე პატიმრების რაოდენობით ევროპაში პირველ, ხოლო მსოფლიოში მეექვსე ადგილს იკავებს. ის ღვთისაგან მივიწყებულ ავღანეთში ჯარისკაცებს კარგავს და შინაგანად მზად არის, სვალ ისინი ირანში დაკარგოს. ამ ჩამონათვლის გაგრძელება ძალიან დიდხანს შეიძლება, თუმცა შემაჯამებელი კითხვა ნებისმიერ შემთხვევაში ასეთ სახეს მიიღებს: „კიდევ რა გნებავს, ძია სემ?“.

გზა დიდგორისკენ
სახელისუფლო პროპაგანდამ ამერიკელი პარტიზანების ბოლოდროინდელი „გდმერთებით“, დიდი ალბათობით, უნებლიეთ ხელი ანტი-ამერიკული განწყობის ზრდას შეუწყო. თუმცა ამ ემოციებსა და მყარ იდეოლოგიურ პლატფორმას შორის, რომელიც საკუთარი ქვეყნის ბედის საკუთარ ხელში ალექსანდრის ხელში, საკმაოდ დიდი სხვაობაა.

დღეს საზოგადოება, სავარაუდოდ, მზად არ არის შეგნებული, თანმიმდევრული ბრძოლისთვის ნეოკოლონიალიზმის წინააღმდეგ, რაც, სხვათა შორის, არ შეიძლება არსით ანტი-ამერიკული და, საერთოდ, „ანტი“ იყოს, არამედ მხოლოდ პოზიტიურ მიზანზე — „ჩვენი თავი ჩვენადვე გვეყუდნოდეს“ ორიენტირებული.

სიტუაციის შეცვლა არც ძლიერ ეკონომიკას და არც მოხერხებულ პროპაგანდას არ შეუძლია, ერის მომზადება ამ მისიის შესრულებისთვის, სავარაუდოდ, მხოლოდ განათლებას ძალუძს. ჰუმბოლდტის რეფორმა მინსთან გასწორებულ, შეურაცხყოფილ პრუსიაში დაიწყო და მისი ნაყოფი, საბოლოო ჯამში, ერთიანი, დიადი გერმანია გახდა, რაც დადასტურა კიდევ ოტო ფონ ბისმარკმა თავისი ცნობილი ფრაზით მასწავლებელზე, რომელმაც ომი მოიგო. სა-

დღევანდელი ქართული პოლიტიკური ელიტის ნაკონადავლები უსაქლავლობის გაქრობის, სავარაუდოდ, უსო სახელმწიფოს გუბერატორის როლის შესრულება ნაკონადავს, რომელიც ზედმეტად უსაქლავს ინსტრუქციას იმის თაობაზე, თუ რა მოიქცეოდეს საკუთარ ქვეყანაში, სადა გავრავლდეს ორი ადგილობრივი კონტინენტი და რომელ ბანკში შეინახოს პირადი სახსრები

ინტერესოა, ვინ მოიგო დიდგორი? ოდესმე თუ დაფიქრებულვართ იმ ბერებზე, რომლებიც წელში განწყვეტილ საქართველოში ბავშვებს წერა-კითხვას ასწავლიდნენ და ეუბნებოდნენ რაღაც ისეთს, რამაც ათწლეულების შემდეგ, 1121 წლის 12 აგვისტოს მისცა შინაგანი ძალა იმისთვის, რომ ხმლით ხელში მტრის მორევი გადასვებულ იყვნენ, ხოლო შემდეგ ქვეყანა ისე მოეწყობა, რომელიც დღესაც მიუწვდომელი იდეალებად რჩება? გერმანელები სავსებით სამართლიანად ამყობენ იმ როლით, რომელიც მათი ქვეყნის აღზევებაში ბერების უნივერსიტეტმა შესრულა და, ალბათ, არც

ჩვენ უნდა დავიფიქროთ, რომ დიდგორისკენ მიმავალმა გზამ იყალთოს და გელათის აკადემიებზე გაიარა.

ასე შორს რომ არ წავიდეთ, შეგვიძლია 1879 წელი და „წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება“ გავიხსენოთ. ეს სტრატეგიული ხასიათის არჩევანი იყო, რომლის გარეშე, საქართველო დღეს გაცილებით შეჭირვებულ, განუვითარებელ მდგომარეობაში იარსებებდა (თუ იარსებებდა). თავი დაგვანებოთ იმ ბანალურ ქემპარტიტებს, რომ საქართველომ XXI საუკუნეში წარმატების მიღწევისთვის ინვესტირება ცოდნაში უნდა მოახდინოს (სხვა რამდენადმე ღირებული ალტერნატივა მას,

უბრალოდ, არ აქვს). აქ მთავარი, ალბათ, სხვა რამ არის. **ახალი საგანმანათლებლო რევოლუციის გარეშე ქართული საზოგადოება თავს საკუთარი ძველის პატრონად, სავარაუდოდ, ვერ იგრძნობს და, შესაბამისად, დამოუკიდებელ, ღირსეულ სახელმწიფოს ვერ შექმნის. ამ შემთხვევაში მხოლოდ ისე დაგვირჩვება, რომ ვუყუროთ, თუ როგორ ასრულდება ჩვენი გაუმარტობა ბელადები რიტუალურ ცეკვებს ვაშინებთ და მორჩილად დაველოდოთ, რომელ მათგანს გამოარჩევს ბატონი.**

დიმიტრი მონიაშა

ისრაელი ირანს გაუფხულზე დაარტყავს

აშშ-ის თავდაცვის მინისტრი ლეონ პანეტა დარწმუნებულია, რომ არსებობს სერიოზული საფრთხე იმისა, რომ ისრაელმა ირანის ბირთვულ ობიექტზე დარტყმა მიმდინარე წლის გაზაფხულზე განახორციელოს. ეს განცხადება პანეტამ გაზეთ „ვოშინგტონ პოსტთან“ საუბარში გააკეთა. მისივე თქმით, დარტყმა შესაძლოა განხორციელდეს აპრილში, მაისში ან ივნისში, ანუ მანამ, ვიდრე ირანი ე.წ. იმუნიტეტის ზონას გადალახავს და ატომური ბომბის დამზადებას შეუდგება. აშშ-ის თავდაცვის მინისტრი ასევე აცხადებს, რომ მან და აშშ-ის პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამაც „აუხსნეს ისრაელს, რომ აშშ ირანისათვის დარტყმის მიყენების წინააღმდეგია. მათ სჯერათ, რომ მზარდი საერთაშორისო სანქციები, რომლებიც ირანის მიმართ არის შემოღებული, ამ ისლამურ სახელმწიფოს საშუალებას არ მისცემს, სახიფათო ზღვარი გადალახოს“.

რუსეთსა და უკრაინას შორის ახალი კრიზისი იწყება

ევროპაში არსებული რეკორდული ყინვების პირობებში რუსეთსა და უკრაინას შორის გახსნილი მინოვებისთან დაკავშირებით ახალი კრიზისი იწყება. უკრაინის ენერგეტიკის მინისტრის, სერგეი ბოიკოს განცხადებით, კონტრაქტის მიხედვით, ევროპის გაზომარაგებისათვის „გაზპრომმა“ უკრაინას ყოველდღიურად 490 მილიონი კუბური მეტრი ბუნებრივი აირი უნდა მიანოდოს.

რუსეთი ხელშეკრულებას არღვევს და მხოლოდ 415 მილიონ კუბურ მეტრს გაზს აწვდის, ეს კი ევროპასაც აზარალებს. გაზომარაგების პრობლემის წინაშე იტალია, ავსტრია, სლოვაკეთი და პოლონეთი დადგნენ. „გაზპრომი“ უკრაინის ბრალდებას უარყოფს და აცხადებს, რომ პირიქით, მიმდინარე ზამთარში კომპანიამ გაზომარაგება არა მხოლოდ დასავლეთ ევროპის, არამედ დსთ-ს ქვეყნებსაც გაუზარდა.

სტატეგიული თვალსაზრისით, საქართველო მოახლოვდა საარსებო პირობებში უკვე დაბრუნებას, რადგან მთელი ისრაელი წარმოადგენს უსო ქვეყნის სხოვანებას, უსო ქვეყნის უსოვრებას და უსო ქვეყნის უსოვრებას. რაზე შეეხება ვაშინებთ და მორჩილად დაველოდოთ, რომელ მათგანს გამოარჩევს ბატონი.

სტატეგიული თვალსაზრისით, საქართველო მოახლოვდა საარსებო პირობებში უკვე დაბრუნებას, რადგან მთელი ისრაელი წარმოადგენს უსო ქვეყნის სხოვანებას, უსო ქვეყნის უსოვრებას და უსო ქვეყნის უსოვრებას.

რუსეთი ხელისუფლების მოხრეხება მიტინგზე მყოფი ადამიანების რაოდენობამ 100 ათასს გადაჭარბა. ინფორმაციას ამის შესახებ შს სამინისტროს მოსკოვის რაიონული სამმართველოს პრესსამსახური ავრცელებს. მისივე ინფორმაციით, მიტინგის დასრულების შემდეგ შედგება ოქმი აქციის ორგანიზატორთა მიმართ, სადაც მითითებული იქნება მათი პასუხისმგებლობა იმასთან დაკავშირებით, რომ აქციის მონაწილეთა რაოდენობამ თავიდან განცხადებულს გადააჭარბა. თავდაპირველად ორგანიზატორები აცხადებენ, რომ ხელისუფლების მოხრეხება აქციას დაახლოებით 15 ათასი ადამიანი მიიღებდა მონაწილეობას.

ევროპის უმეტეს ნაწილში ყინვა რეკორდს აღწევს. ბოლო 6 დღის განმავლობაში სცივებს 79 ადამიანი ემსხვერპლა. მთელ რიგ ქვეყნებში მობილიზებულია სასწრაფო დახმარების ვერტიკალიზაცია, რათა საჭიროების შემთხვევაში თოვლით დაფარული სოფლებიდან ხალხის ევაკუაცია განახორციელონ. რუმინეთში ტემპერატურა -32 გრადუსია, მაღალი ყინვის გამო შავი ზღვაც გაიყინა. ათასობით ადამიანი სცივებისგან დასაცავად თავშესაფრებში გადაიყვანეს. სინოპტიკოსები საიმედო პროგნოზებს ჯერჯერობით ვერ აკეთებენ.

ოვალური კაბინეტიდან გამოსულმა სააკაშვილმა კიდევ ერთხელ დაამტკიცა — ადრეც გვიჩვენე ვყოფილვარ მამ კაბინეტში, მაგრამ ასეთი კმაყოფილი, როგორც დღეს, არასოდეს გამომსულვარო. და იქვე დაამატა, რჩევები კარგია, მაგრამ გადაწყვეტილებას მე მივიღებო...

«სიხას ეფერება ლუი XIV», ჩემი სამუშაო ამერიკას ფეხზე ჰკიდის...

ასე, დიდი მუხრანის ციტირება-პერიფრაზით შეიძლება ობამა-საკაშვილის პირველი ოფიციალური შეხვედრის შეფასება, მოკლედ და მარტივად, ანუ, ე.წ. საშუალო სტატისტიკური ქართველისთვის გასაგებ ენაზე, ანუ იმ დიპლომატიურ-პოლიტოლოგიურ-გლობალური ნიაღვრების გარეშე, რომლებიც დაახვავს როგორც ოპოზიციის, ასევე ხელისუფლების წარმომადგენლებმა, რადგანაც ორივენი სათავისოდ ცდილობენ იმის დანახვასა თუ წაკითხვას, რაც ვიხილეთ თუ ვისმინეთ ტელევიზიებით.

დავინწყით იქიდან, რომ ეს პირველი შემთხვევა იყო მიშას უმაღლესი დონის ვიზიტების ისტორიაში, როდესაც არც ერთი კადრი არ გვიჩვენეს არა თუ აეროპორტიდან, არამედ თეთრი სახლის მისადგომებიდან, ანუ გაუგებარი დარჩა ნაკვების პრეზიდენტის დახვედრის ეტიკეტის დონე — ობამა რომ არ შეგებებია თეთრი სახლის „აღაგეზე“, ამას მივხვდით, რადგან მიშასთვის ამ კადრებს „გადატარებდნენ“. მაგრამ სხვა, თუნდაც ჩვენი „საყვარელი“ მეტოქე ბრაიზას ნაირი „პემკაც“ არავინ შეაგებეს და ისე, „ჩორნი ხოლიდან“ მიშვარეს მიშა დასავლეთის „საპოლიტიკური კაბინეტში, სადაც იმ დროს, ბარაკ ობამას ოვალური კაბინეტში, სადაც იმ დროს ტელეკომუნიკაციები.

ოვალური კაბინეტიდან არა ერთ და ორ პიარ შეხვედრებზე მიშას მთავარი სალაპარაკო რუსული აგრესია და, ამის მიუხედავად, „გამარჯვებულ-აყვავებული“ საქართველო იყო, რის შესახებაც ამკარად დაროგებულ-გარიგებული დარბაზიდანაც, რომ იტყვიან, სატოპეკე კითხვებს უწევდნენ... და ოვალური კაბინეტი ჩამქრალ (?) ბუხართან არც ერთი სიტყვა ოკუპანტ რუსეთზე და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის მხარდაჭერაზე, რაც, მინიმუმ, ორ რამეზე მეტყველებს: პირველი. მიშა იწინასწარ მკაცრად იყო გაფორმებული, რომ კრინტი არ დაეძრა რუსებზე; და მეორე. თუ ზიგმუნდ ფროიდის ე.წ. ნამოცდებების თეორიას გავიზიარებთ — რომ რაიმეს წამოცდენა სულაც არ არის ტვიზის მექანიკური შეცდომა, არამედ ადამიანის ქვეშეცნული ნებით თუ უნებლიეთ, ჩაბუდებული მთავარი საფიქრალია — მაშინ გამოდის, რომ აშშ-ის პრეზიდენტს რუსეთი უადგილოდ იმიტომ წამოსცდა, რომ იმაზე უფრო ფიქრობდა, თუ როგორ აღიქვამდა პუტინი სააკაშვილის აუდიენციას თეთრ სახლში, ვიდრე საქართველოზე და, მითუმეტეს, მის შინ თუ გარეთ გაკოტრებულ პრეზიდენტზე.

საკაშვილისა და ობამას შეხვედრას პოზიციაც და ოპოზიციაც სათავისოდ „ჭრის და კერავს“. ამ მხრივ დიდი ვნებათაღელვა გამოიწვია ობამას ნათქვამმა ფრაზამ, რომ 2012 წლის არჩევნების შემდეგ უნდა მოხდეს ხელისუფლების „ფორმალური გადაბარება“, და იმას არაკვევენ, რომ რას ნიშნავს ინგლისურად სიტყვა „ფორმალ“ და, რადგანაც ამ სიტყვას არაერთი განმარტება აქვია, ბუნებრივად მივიდნენ „კონტექსტს გააჩნის“ დასკვნამდე.

აქედან გამომდინარე, როგორც ვნახეთ, ოპოზიციის-პოზიციის ვერაფრით თანხმდებიან ერთ, ყველათვის მისაღებ კონტექსტზე და ამიტომ მეც უფლებას ვიტოვებ, არც ერთს არ დავეთანხმო და საზოგადოების ყურადღება იმას მივაპყრო, რაც თითქმის ყველას გამოორჩა მხედველობიდან. თავი დაგანებოთ იმას, რომ ხელისუფლების ფორმალური გადაცემა ადამიანურ ენაზე იმას ნიშნავს, რომ ფიქტიურად ვინმე თოჯინა იჯდება (თუნდაც ოპოზიციური კანდიდატი) პრეზიდენტის თუ პრემიერის სავარძელში, ფაქტიურად კი ისევ შენ იმეფე, ჩემო „შუქურფარსკვლაო“, ის გავიხსენოთ, თუ რა უპასუხა სააკაშვილმა ბოსების ბოსს, როცა ამ უკანასკნელმა იმედი და სურვილი გამოთქვა 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნების დემოკრატიულად ჩატარების შესახებ: 2013 წელს საქართველო სხვა პრეზიდენტს აირჩევსო!!! ანუ ამას ჰქვია სიტყვის ბანზე აგდება, რადგანაც ობამამ სულ სხვა რამე თქვა და მიშამ სულ სხვა რამე უპასუხა...

აქედან დასკვნა მარტივია: მიშა და მიშავეციც არსად წასვლას, ანუ ხელისუფლების ანტიპრეტაცია-ინსინუაციების პერსპექტივის გარეშე, რაც ქართველ კაცს გულს მოუფოტობდა? მაგრამ არა, სამაგიეროდ ღია ტექსტით გული გაგვიფოტოქა, როცა სააკაშვილს ქებათაქება უძღვნა, მისი პრეზიდენტობის დროს გატარებული წარმატებული რეფორმების გამო და ქართველმა ხალხმა თურმე უნდა ვიამაყოთ ამ ყველაფრით, ანუ მიშათი! „რაც შეიძლება, ისევე გამოიტანა იმ ვერსალიდან სა-

ხელგანთქმულმან ელჩამან ქართლისამ“... დღესაც ასე, თუმცა რომელი სულხან-საბა მიშაა, რომ ამერიკის ვერსალში საქართველოს ვარამი შეეტანა, მაგრამ ქართველი ხალხის მცირე ნაწილი მაინც იმედით შეჰყურებდა ობამას, რომ იქნებ მართლაც ქართველი ხალხისთვის საიმედო რამ ეთქვა. მაგრამ „ვარდების რევოლუციით“ გაცრუებულ იმედებზე ჩივილიც შევავ ზავნეთ ოვალური კაბინეტი, ისევე ის და კიდევ უფრო მეტი იმედგაცრუება გამოვიტანეთ — ქართველი საჯიშე ბიჭების, საზარბაზნე ხორცის რაოდენობა კიდევ უფრო გაიზარდება ავღანეთში. აი, მთავარი და ხელშესახები შედეგი ობამა-საკაშვილის შეხვედრისა. რაც, როგორც ჩანს, უპირველესი თავის ტკივილია პრეზიდენტ ობამასი. რადგანაც მისთვისაც საარჩევნო მიმდინარე წელი და მოუწევს წინასაარჩევნო დაპირების შესრულება — ერაყიდან ხომ აახვიეს და ავღანეთიდანაც აახვივენ ამერიკელები. რაც ყველაზე უფრო სამწუხაროა, ავღანეთში ჩვენი ბიჭების ხახალი პარტიის გაგზავნის განზრახვას ერთნაირი ტაშის გრიალით შეხვდნენ ხელისუფლებაც და ბიძინაჩვენის ოპოზიციაც. და თუ რის ფასად, ანუ რის სანაცვლოდ დაიღვრება ავღანეთის ჯანდაბაში ქართული სისხლი, ბევრმა ისედაც ვიცით, მაგრამ სულ მალე ურწმუნო თომებიც დარწმუნდებიან. დღეს კი ერთი სამწუხარო რამ არის ნათელიც და ცხადიც: „საფრანგეთს ვთხოვთ: გვიშველით, — სასაცილოა! შენი ვახტანგი ლუდოვიკოს ფეხზე ჰკიდია“... **ლავით მხიპა**

იური ვაზაგაშვილი: ვინც ყველაფრის პატივს აპირებს ამ გავლელისთვის,

ქართული საზოგადოების დიდი ნაწილი ბიძინა ივანიშვილსა და მის გუნდს, უპირველეს ყოვლისა, იმიტომ უჭერს მხარს და იმედით შესცქერის, რომ ხელისუფლების შეცვლის შემთხვევაში, ეს ხალხი უსამართლობას აღკვეთს და სამართლიანობას დაამკვიდრებს. ეს თავისთავად ნიშნავს, რომ „ნაციონალური ხელისუფლების“, უპირველეს ყოვლისა, ლიდერებს, სრული კანონის დაცვით მოუწევთ პასუხისმგებ იმ უამრავი დანაშაულისთვის, რაც მათ „ვარდების რევოლუციიდან“ დღემდე ჩაიდინეს და, ალბათ, ვიდრე წავლენ ხელისუფლებიდან, კიდევ ბევრს მოასწრებენ.

ლიც საკმაოდ ფრთხილია ხელისუფლების რიგ წევრებს პასუხისმგებლობის და დასჯის საკითხზე საუბრისას. გარდა ამისა, ბიძინა ივანიშ-

ვილმა არაერთხელ განაცხადა, რომ ამ ხელისუფლების ერთ-ერთ მთავარ ნარმატებად შინაგან საქმეთა სამინისტროში და პოლიციაში გატარებული რეფორმები, ხოლო ხელისუფლების საუკეთესო „მენეჯერად“ ვანო მერაბიშვილი მიაჩნია. არადა, სწორედ „საუკეთესო მენეჯერის“ მიერ „რეფორმირებულ პოლიციელთა“ კისერზე არაერთი მძიმე დანაშაული. მაგალითისათვის გირგვლიანის, ვაზაგაშვილის, გამცემლიძის, რობაქიძის საქმეებიც იკმარებს. ეს, ასე ვთქვათ, გახმაურებული მკვლელობების ნაწილი ჩამოვთვალებ, თორემ კაცმა არ იცის, რამდენია პოლიციელის მიერ

ჩადენილი დანაშაული ჩაფარცხულ-მიჩქმალული, რომელთაც ფარდა მხოლოდ ხელისუფლების შეცვლის შემდეგ აეხდებოდა. „საქართველო და მსოფლიო“ ამ საკითხებზე ზურაბ ვაზაგაშვილის მამას, იური მზაბაშვილს ესაუბრა, რომელიც „ქართული ოცნების“ აქტიური მხარდამჭერი და ბიძინა ივანიშვილისთვის საქართველოს მოქალაქეობის აღდგენის მოთხოვნით ხელმძღვანელობის შეგროვების კამპანიას უდგას სათავეში. — ბატონო იური, „ქართული ოცნების“ ლიდერებმა არაერთხელ და არაორაზროვნად მიანიშნეს, რომ ხელისუფლების წარმომადგენელ-

თა დასჯას არ აპირებენ. ბიძინა ივანიშვილიც საკმაოდ ფრთხილ განცხადებებს აკეთებს „ნაციონალური დამნაშაულების“ მიმართ. არადა, თქვენ და თქვენმა ოჯახმა განსაკუთრებით მწარედ გაიცადეთ ამ ხელისუფლების სიყვარვე და სისასტიკე. ამდენად, მიანტერესებს, ეთანხმებით ფორმალურ ყველაფერს ივანიშვილის მიმართ? — რას ჰქვია, ეპატოთ! დანაშაულიცაა და დანაშაულის პატივაც შეუძლებელია. ბიძინა ივანიშვილმა ჩემთან ერთი-ერთზე საუბრისას მკაფიოდ განაცხადა, რომ ხელისუფლების წარმომადგენელ-

მიკრობიზნესზე „მზრუნველ“ მის სინამდვილეში ფინანსზე ჰქონდა მიკრო და მცირე ბიზნესი: ყველა ჯიხური აუქციონზე მსხვილმა კომპანიებმა ჩაიბღვს ხელთ. არც ერთ მცირე მენარმეს არც ერთი აუქციონი არ მოუბია. მოკლედ, გლუფი იყო ეს ყველაფერი და თავისუფალი მედიისთვის — კიდევ ერთი ალიყური.

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

სიბყვის თავისუფლება ქართულად — ძირს პრესის ჯიხურები! ვაჟა, პოლიციას!

თბილისის მერი გიგი უგულავა ყველაფერს აკეთებს იმისათვის, რომ ისედაც საინფორმაციო ვაკუუმში მოქცეული მოსახლეობისთვის ობიექტური ინფორმაცია ხელმიწვდომელი გახადოს და ხალხი „ნაციონალური ხელისუფლების“ კონტროლირებადი ტელემედიის ამარა დატოვოს. სწორედ ამ მიზანს ემსახურებოდა მერიის მიერ გამოცხადებული „საჯიხურე აუქციონი“, როცა პრესის გამავრცელებელ ორგანიზაციებს, კერძოდ და იურიდიულ პირებს ხელიდან გამოჰკლიჯეს ჯიხურები და თბილისის ყველაზე ხალხმრავალ ადგილას მდებარე ახალი დიზაინით შექმნილი ჯიხურები ამ აუქციონზე გაყიდეს.

ცხადია, ყველა აუქციონი ისეთმა კომპანიებმა მოიგეს, რომელთაც პრესასთან საერთო არაფერი აქვთ, და ზოგიერთი მისი მფლობელი წერაკითხვასთანაც მწყურვალად არის. კომპანიები: „კოდაში“, „კუმისმა“, „ეკო-ფუნდამ“ და სხვებმა მოიგეს აუქციონები და ცხადია, ამ ჯიხურებში უფროსად გაზეთს არაფერს გააჭაჭანებს, ეს კომპანიები უკვე წარმატებით ყიდნიან საკუთარ პროდუქციას. ამან პირდაპირ დაარტყა ყველა გაზეთის, უფროსად ტირაჟს, შემოსავალს, უფროსად ისტორია ხელფას-პონორარს, რაც მთავარია, განვითარების პერსპექტივას. აი, ასე ზრუნავს ჩვენი ხელისუფლება თავისუფალ მედიასზე. ხელშეწყობას ვინ ოხერი ითხოვს, ხელს ნუ გვიშლითო, — იხვეწებოდნენ გამომცემლები, მაგრამ უგულავა რის უგულავაა, იმ გაზეთებისთვის სამაგიერო არ გადაეხადა, პრეზიდენტს წერებს რომ უშლის და ხალხის-

თვის ამ ვანდალური ხელისუფლების მიერ ყოველდღიურად ჩადენილი დანაშაულობების, სიმართლის გაგების შანსი კიდევ ერთხელ არ მოესპო. ახლა იმ ხალხმრავალ ადგილებში შაურმა იყიდება, ხოლო უფროსად-გაზეთებს ჯერ-ჯერობით მეორეხარისხოვანი (ხალხმრავლობის თვალსაზრისით) ადგილები დაუტოვებს, ჯერ ყველა ჯიხურს არ დარევიან.

გიგი უგულავა და ამ ინიციატივის მხარდამჭერები როცა ამ იდეას — საუკეთესო ადგილებზე ჯიხურებისა და საჯიხურე ფართის აუქციონით გაყიდვას — აპიარებდნენ, ხაზგასმით აღნიშნავდნენ, რომ ისინი ამით მიკრობიზნესის განვითარებას უწყობდნენ ხელს და, რაც მთავარია, ხალხი დასაქმდებოდა. იქვე დასძინდნენ, ამ პროექტის ერთ დადებით მხარეზე — მისი განხორციელებით, აუქციონიდან სოლიდუ-

ბოლო სამი თვეა, ბიგი უგულავა და ვანო მერაბიშვილი დიდი მაკრატლით დადიან და თბილისის სხვადასხვა უბნებში პოლიციის ახალ შენობებს სხნიან. შსს-ს ვებგვერდი იუნყება, რომ 2008 წლიდან დღემდე თბილისში პოლიციის 21 ახალი შენობა გაიხსნა, და

რა თანხა შევა თბილისის ბიუჯეტშიო. ჯერ ერთი, ხალხი დასაქმებული იყო, პრესას ყიდდა, ისინი გაყარეს და მათ ადგილას ახლა სხვები შაურმას ყიდნიან (თუ 200 კაცი ყიდ-

ნახევარ მილიარდზე მეტია დღეს დადაქვალაქის ბიუჯეტი, მაგრამ სად მიდის, ვის და რას ხმარდება ეს თანხა, როცა 800 ათასი თბილისელი სიღარიბის ზღვარს მიღმა ხსოვრობს და ქალაქი მათხოვრებითაა გადაჭაფილი?!

მისი პირველი ოპოზიციონერი მე ვიქნები

ლათიავალი მკვლავი უნდა დაისაჯონ, ვინც არ უნდა იყვნენ ისინი, რა რანგის ჩინოვნიკებიც. უნდა დაისაჯონ ისინი, ვინც ციხეები უკანონო პატიმრობით აავსო, ბევრი ასეთი პატიმარი გარდაიცვალა ციხეში, ბევრი უკურნებელი სენით დაავადდა, ხალხს ქონება, სახლ-კარი წაართვეს, ოჯახები დაუნგრევს, ემიგრაციაში გააქციეს... ამ ყველაფრის პატიება შეუძლებელია. არა აქვს ჩემთვის მნიშვნელობა, ვინ იტყვის ამას და ვინ დააყენებს საკითხს, რომ ყველას ყველაფერი ეპატიოს, ამასი ვერავის დავეთანხმები. ვინც ყველაფრის პატიებას აპირებს

ამ მკვლავებისთვის, მისი პირველი ოპოზიციონერი მე ვიქნები.
— იმიტომ ხომ არ კეთდება ასეთი განცხადებები, რომ სიტუაცია არ დაიძაბოს და ხელისუფლების დამნაშაველი დერები არ გააღიანონ, დაუსჯელობის ერთგვარი ეიფორია შეუქმნან, მერე კი ყველას მოსთხოვენ პასუხს, ანუ ეს „ქართული ოცნების“ ერთგვარი ტაქტიკაა?
— ვერ გეტყვით, მე მხოლოდ ის ვიცი, რომ არის დანაშაულობები, რომლებიც არც ერთ ხელისუფლებას არ უნდა ეპატიოს. შევარდნაძის ხელისუფლების უამრავ წარმომადგენელს რომ აპატიეს დანაშაული, შერჩევითი მართლმსა-

ჯულება რომ გამოიყენეს, ესენი იმიტომ გათამამდნენ და იმიტომ გააჩაღეს საყოველთაო ტერორი, იმიტომ ხოცავენ დაუსჯელოდ ქუჩაში ადამიანებს.
არაბის, მათ შორის, არც ერთი ლიდერის გადასახლება არ არის, ვინ უნდა დაისაჯონ და ვინ არა. როცა „ქართული ოცნება“ ცაინისუფლებას იმეორებს, სასამართლომ უნდა გაადასჯიან, მიუხედავად გულმანათლებისა, სანამართლომ კანონმა: მინ დახმავება, ვინ — არა, ვის უნდა ეპატიოს რაღაც და ვინ — არა.
ერთი და ორი კაცი რომ წვევტს ახლა მსგავს საკითხს,

ამიტომაცაა, ქვეყანაში სამართალი რომ არ არის. ესენი რომ ნავლენ, თუ ისევ ერთმა და ხუთმა კაცმა განსაზღვრა, ვინ არის დამნაშავე და ვინ უდანაშაულო, ვის ეპატიოს და ვის არა დანაშაული, არაფერი შეიცვლება არსებითად, ვინც არ უნდა იყოს ხელისუფლებაში. ხომ გითხარით, თუ ასეთი ტენდენცია შევინებ პირველი მე გამოვალ ამის წინააღმდეგ.
— ბიძინა ივანიშვილი ამ ხელისუფლებას წარმატებად უთვლის პოლიციის კუთხით გატარებულ რეფორმას...
— ვფიქრობ, გასათვალისწინებელია, როდის და რა კონტექსტში თქვა ეს ბიძინა ივანიშვილმა. პირადად ჩემთვის კი საპატრულო პოლიცია შსს-

კომპანიებმა ჩაიბღვს ხელთ. არც ერთ მცირე მენარმეს არც ერთი აუქციონი არ მოუბია. მოკლედ, გლუფი იყო ეს ყველაფერი და თავისუფალი მედიისთვის — კიდევ ერთი ალიყური.

ბოლო სამი თვეა, გიგი უგულავა და ვანო მერაბიშვილი დიდი მაკრატლით დადიან და თბილისის სხვადასხვა უბნებში პოლიციის ახალ შენობებს სხნიან. შსს-ს ვებგვერდი იუნყება, რომ 2008 წლიდან დღემდე თბილისში პოლიციის 21 ახალი შენობა გაიხსნა, და

რატომაც ბოლოხანს ყველას ტანდემი ხსნის — უგულავა-მერაბიშვილისა. ბოლო ასეთი შუშის შენობა უგულავა-მერაბიშვილმა, დიდუბეში, მეტრო „ნერეთის“ „ყურისძირში“ გახსნა, სადაც დიდუბე-ჩუღურეთის მთავარი სამმართველო განთავსდა. იმ ადგილას, სადაც ეს შენობაა, 1 კვ. მიწის ფასი 600-700 დოლარზე ძვირია. მისი აუქციონის ან ტენდერის გზით გრძელვადიანი იჯარით გაცემის შემთხვევაში დედაქალაქის ბიუჯეტში სოლიდური თანხა შევიდოდა.

უგულავა-მერაბიშვილის წყვილმა ასეთივე ვებგვერდითა შუშის შენობა სარაჯიშვილის გამზირზე, მეტრო „ღრმაღელესთან“ ჩადგა. ეს ადგილიც მისწრაზა ბიზნესისთვის. მეტროსთან რამდენიმე ობიექტია: სლოტ-კლუბი, მაღაზიები... და არის დიდი ალბ-მიცემობა, ყველა მოგებაზე მუშაობს და კმაყოფილია. ერთი კილომეტრის იქით რომ ავეწევიანათ შუშის პოლიცია და ის 30-ოდე პოლიციელი ზედ მეტროს თავზე რომ არ დაესაქმებინათ, ამით არაფერი დაშავდებოდა.

ასეა, როცა ქვეყანაში მთავარი პრიორიტეტი პოლიცია და ციხეა, როცა ავტორიტეტულ რეჟიმს ვაშენებთ და გეზი ტოტალიტარიზმისკენ გვაქვს აღებული. დიას, ასეთი უკუღმართობები მხოლოდ იმ ქალაქში ხდება, რომელსაც ფორმალურად პირდაპირი წესით არ ჩულები მერი ჰყავს, რომელსაც დიდი გული მართო გარემოვაჭრებთან და პრესის ჯიხურების მეპატრონეებთან აქვს, ხოლო შინაგან საქმეთა მინისტრს შიშით სიტყვას ვერ უბრუნებს, დიდი მაკრატლით დასდევს და ყოველ კვირა პოლიციის ახალი შენობების წითელ ლენტებს ჭრის იქ, სადაც ნორმალური მერი ბიზნესობიექტებს გახსნიდა.

ლევან ჯავახიშვილი

ნალები, ამ კრიზისულთა განდის მეთაურები კი მერაბიშვილი და სააკაშვილი არიან.
ესაუბრა ლევან ჯავახიშვილი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

დღეს მსოფლიოში ყველა მიხვდა, ვინ არის სააკაშვილი. ამერიკის შეერთებულ შტატებს 2003-2004 წლებში საპარტოვლო სერიოზული მხარდაჭერა ჰქონდა, მაგრამ, სააკაშვილის წყალობით, ხალხს ამერიკის ხსენებაც აღარ უნდა. როგორც შევარდნაძის დროს განვითარდა მოვლენები, ასევე ასე იქნება — თავს გვახვევენ ამერიკას და ნატოს, რუსეთი კი მტერია. მტერი მაშინ არ იყო რუსეთი, რისკუბლიკური პარტია შევარდნაძესთან ერთად რომ მოუძლოდა საქართველოში? გვარები ჩამოვთვალთ? დღეს ვინც „ქართულ ოცნებაშია“, მათი 80% მონადილოვანია ამ ყველაფერში. რუსეთის ტანკებზე იყვნენ ამხედრებული.

გია ყრუაშვილი:

გიორგი თარგამაძეს მოვუწოდებ, სახალი შეუსვალოს თავის პარტიას, რადგან არანაირი კავშირი მას ქრისტინანობასთან არ აქვს

პარტია თავისუფალი საქართველოს წევრი გია ყრუაშვილი „ქრისტინან-დემოკრატების“ პროტესტს ეხმაურება და აცხადებს, რომ თავის დროზე მან „საქართველოს რკინიგზაში“ არსებულ დარღვევებზე სერიოზული კომპრომატები გადასცა გიორგი თარგამაძეს, მაგრამ მან აღნიშნული ინფორმაცია არათუ გაახმაურა, რკინიგზის ხელმძღვანელობას გაურიგდა და მათგან ფულიც კი აიღო. რატომ სდებს ბრალს გია ყრუაშვილი გიორგი თარგამაძეს და რატომ გამოირიცხავს თავისუფალი საქართველო რესპუბლიკურ პარტიასთან ყოველგვარ ურთიერთობას, „საქართველო და მსოფლიოს“ ბია ყრუაშვილი ესაუბრება.

— ჩემი გალიზიანება „ქრისტინან-დემოკრატების“ ბოლოდროინდელმა განცხადებებმა გამოიწვია. „ქრისტინან-დემოკრატები“ ახლა რომ მართავენ ბრიფინგებს და რკინიგზის ხელმძღვანელობას საჯაროობისკენ მოუწოდებენ, როცა რკინიგზაში არსებული დარღვევების შესახებ გიორგი თარგამაძეს საკმაოდ სერიოზული მასალები გადაეცა, მაშინ რატომ გაჩუმდა? „მარადის რევილუციონ“ შემდეგ შვანია-საკაშვილს შორის უთანხმოება მოხდა, რადგან ორნივეს „საქართველოს რკინიგზაში“ თავიანთი კადრების დანიშვნა სურდა. ბოლოს მაინც შვანიას კადრი, დავით ონოპრენკო დანიშნა „საქართველოს რკინიგზის“ ხელმძღვანელად. „საქართველოს რკინიგზის“ ხელმძღვანელად ირაკლი ეზუგბაიას მოსვლის შემდეგ ფინანსური პოლიცია შემოვიდა „რკინიგზაში“. წელიწადნახევარიანი შემოწმების შემდეგ ფინანსური პოლიციის თანამშრომლებმა დაახლოებით 23 შუალედური აქტი დაწერეს „საქართველოს რკინიგზაში“ არსებულ დარღვევებთან დაკავშირებით. დაიჭირეს რკინიგზის ფინანსური დირექტორი, ხოლო გადაზიდვის სამსახურების უფროსების კაბინეტები დალუქეს. ბოლოს სააკაშვილის სახლში შეიკრიბნენ გიორგი არველიანი, დავით კეზერაშვილი, მიხეილ სააკაშვილი და გადაწყვიტეს, ეზუგბაიასთან თანხა აეღოთ და არ დაეჭირათ, რის შემდეგაც ეს დაჭერილი ხალხი თანამდებობებზე დაბრუნეს. რკინიგზის თანამშრომლებთან ვმეგობრობდა, ბევრი

მათგანი პოლიციასთანაც თანამშრომლობდა. სწორედ მათი მეშვეობით ჩამივარდა ხელში ეს შუალედური აქტები, რომლებშიც დაახლოებით ას მილიონზე მეტ გახარჯულ თანხაზეა საუბარი. აღნიშნული აქტები ნავილე ტელეკომპანია „იმედი“, შვედური ტელეკომპანია „სტრინდი“ და სხვა ტელეკომპანიის ხელმძღვანელებს გადაეცა. საშუალო ბიუროსთან დამხვდა ვინმე მამუკა ურუშაძე, რომელმაც სამუშაოს გარეშე შემოვიყვანა ტელევიზიაში. კაბინეტში ისხდნენ გიორგი თარგამაძე, მათა თაბაგარი და მაგდა ანიკაშვილი. როცა ეს აქტები ვაჩვენე, გადახედეს ერთმანეთს და „აი-მე, რა ბომბი მასალაა!“ — თქვეს. საინფორმაციო გამომწვევაში ამ სიუჟეტის გაშვება დაინახა და გადაწყვიტეს, იგი გადაეცემა „დროებაში“ გადამცემით. დაუძახეს ნათია მიქიაშვილი, რომელთანაც დღესაც ვმეგობრობ, და დაავალეს სიუჟეტის მომზადება. ერთი კვირის განმავლობაში ვამზადებდით სიუჟეტს, ფინანსური პოლიციის აქტების გარდა, გადავიღეთ სხვა დარღვევებიც, მაგალითად, კადრებში კარგად ჩანს, თუ როგორ გამოაქვს გადაამყიდველს ბილეთები და როგორ ჰყიდის სამმაგ ფასში. სიუჟეტი „დროებაში“ 2006 წლის 25 დეკემბერს უნდა გასულიყო, თუმცა, რატომღაც არ გაუშვეს. როდესაც ვიკითხე, მიპასუხეს, ახალი წლის დღეებია, საახალწლო სიუჟეტებს ვამზადებთ და ორი კვირის შემდეგ გაუშვებთო. მევე მითხრეს, ძველით ახალ წელს გავაო. ასე მატყუებდნენ და საბოლოოდ მიზეზიც ვეღარ მითხრეს, თუ რატომ არ გავი-

და აღნიშნული სიუჟეტი თერ-ში. შემდეგ რკინიგზის ერთ-ერთმა თანამშრომელმა, თანამდებობის პირმა საიდუმლოდ მაცნობა, რომ გარიგება მოხდა „საქართველოს რკინიგზის“ ხელმძღვანელობასა და გიორგი თარგამაძეს შორის, ამიტომ ეს სიუჟეტი აღარ გავა ეთერში. სამსახურში დარჩენილი დამხვდა ვინმე მამუკა ურუშაძე, რომელმაც სამუშაოს გარეშე შემოვიყვანა ტელევიზიაში. კაბინეტში ისხდნენ გიორგი თარგამაძე, მათა თაბაგარი და მაგდა ანიკაშვილი. როცა ეს აქტები ვაჩვენე, გადახედეს ერთმანეთს და „აი-მე, რა ბომბი მასალაა!“ — თქვეს. საინფორმაციო გამომწვევაში ამ სიუჟეტის გაშვება დაინახა და გადაწყვიტეს, იგი გადაეცემა „დროებაში“ გადამცემით. დაუძახეს ნათია მიქიაშვილი, რომელთანაც დღესაც ვმეგობრობ, და დაავალეს სიუჟეტის მომზადება. ერთი კვირის განმავლობაში ვამზადებდით სიუჟეტს, ფინანსური პოლიციის აქტების გარდა, გადავიღეთ სხვა დარღვევებიც, მაგალითად, კადრებში კარგად ჩანს, თუ როგორ გამოაქვს გადაამყიდველს ბილეთები და როგორ ჰყიდის სამმაგ ფასში. სიუჟეტი „დროებაში“ 2006 წლის 25 დეკემბერს უნდა გასულიყო, თუმცა, რატომღაც არ გაუშვეს. როდესაც ვიკითხე, მიპასუხეს, ახალი წლის დღეებია, საახალწლო სიუჟეტებს ვამზადებთ და ორი კვირის შემდეგ გაუშვებთო. მევე მითხრეს, ძველით ახალ წელს გავაო. ასე მატყუებდნენ და საბოლოოდ მიზეზიც ვეღარ მითხრეს, თუ რატომ არ გავი-

დღეს ხელს უშლის ოპოზიციის გაერთიანებას, ხელისუფლების თამაშს თამაშობს. მაგალითად, გავისხენოთ, როგორ გამოვიდა ნოღაიდელი და განაცხადა, ფეხებს დავამტვერე სააკაშვილსო. სად არის დღეს ნოღაიდელი? რატომ არ აქტიურობს? გამოჩნდა, რა მისიაც ჰქონდა, მეასრულა და ოპოზიციას, რომელიც ისედაც სულს ლაფავდა, სულ ბოლო მოუღო. ახლაც ასე ხდება. — ცოტა ხნის წინათ თქვენი პარტიის ლიდერმა კახა კუკავამ ჩვენთან ინტერვიუში განაცხადა, რომ შემოთავაზების შემთხვევაში მზად არის, ბიძინა ივანიშვილთან ითანამშრომლოს, მაგრამ რამდენიმე დღეში აზრი შეიცვალა. რატომ შეცვალეთ გადაწყვეტილება? — დღესაც ვაცხადებთ, რომ რესპუბლიკელების განწყობასა და ქვეყანაზე არასდროს ვივლით. ბატონმა ბიძინამ დააკონკრეტოს, რა უნდა. რესპუბლიკელების დასაფინანსებლად თუ ჩამოვიდა, ბარემ მილიონი საფრანგეთიდან გამოვგზავნა. რომ იძახიან, ნინო ბურჯანაძე და კახა კუკავა არ გვინდაო, ვთქვით, საერთოდ? მათ უნდა ეამაყებოდეთ ჩვენთან დგომა და არა ჩვენ — მათთან. ჩვენ ვამბობთ იმას, რაც ყველამ კარგად იცის, რომ ეს პანდემიური ლოკალიზაცია და ასეთი ძველები სააკაშვილს არჩევნებს ვერ მოვუშვებთ. ხალხს რატომ ატყუებენ? თუ ვინმეს იმის ილუზია აქვს, რომ ივანიშვილი თანახმაა იმის დასაბრუნებად, რომ სააკაშვილს დაამარცხებინ, სირცხვილია. ახლა, ეგენი დამარცხებაში იმას თუ გულისხმობენ, რომ ალასანია და კობა დავითაშვილი თითო-თითო მანდატს მიიღებენ და ნაციონალური ისევ უმრავლესობაში დარჩებიან, არ ვიცი. ნინო ბურჯანაძეს „ბრაკავენ“, იწუნებენ. კი, ბატონო, მაგრამ მი უიზიარებო? სოლო ჯაჭვიანი, ნონა გაფრინდაშვილი, ბია ბურჯანაძე, ლუკა კურტიანი და მირჩხვინა მთლიანად რისკუბლიკელები. სადმე ბინახაბთ ამ ხალხის ცუდი საქმიანობა? მაგრამ უსუფაშვილების, სიდაშვილებისა და ბარკაძეებისთვის გვინახავს.

მათ განათლებაზე არ მაქვს პრეტენზია, კი, ბატონო, განათლებული ხალხია, მაგრამ ჩვენთვის მთავარი მათი იდეოლოგიაა. კახა კუკავას მისვლა კოალიციაში ნიშნავს, რომ თინა ხიდაშელი ბიძინას აღარ დასჭირდება და კოალიციაში ბევრის ადგილი არ დარჩება, იმიტომ, რომ რეიტინგითაც და ჭკუითაც მათ აჯობებს. კონკურენცია არ სურთ. — იქნებ მიზეზი არა კონკურენციაში, არამედ იდეურ განსხვავებაშია? — რუსეთში გაგზავნა არადა, სოჭში აფხაზეთის დამოუკიდებლობას ხელი რესპუბლიკელებმა მოანერგეს და 1989 წელს უსუფაშვილი კომუნისტურ პარტიაში შევიდა. ძემბ ბერძენიშვილებზე აღარაფერს ვამბობ, მათი საქმეების გამო, ზუგდიდში ჩასვლასაც რომ ვერ ბედავენ. გლდანის ეკლესია რომ დაარბიეს, ლევან ბერძენიშვილმა ბოკერიასთან ერთად განაცხადა, ყველაზე ბედნიერი დღე გათენდა ჩემთვისო. ახლა კი ბიძინა ივანიშვილის პარტიის შესახებ თქვენს მიერ მოუპოვებულ იქნა სიდაშვილი და, ვინც არ უნდა, არ უშვებს. — რატომ ფიქრობთ, რომ ივანიშვილზე ამხელა გავლენა აქვთ რესპუბლიკელებს? თქვენს მიზანშეწონილ მხრიდან მათი მისამართით ბოლო დროს ხშირად ისმის ბრალდებები, რა ხიფათს ხედავთ ასეთ რესპუბლიკელებში? — ხიფათს იმიტომ ვხედავთ, რომ თავად ბიძინა რესპუბლიკელების მარნუხებში მოქცეული. ისინი დამოუკიდებლად ერთპროცენტულ ბარიერსაც ვერ გადალახავენ. თუ ვერ ხედავთ, რომ ამ რეჟიმის დამარცხებას ერთიანობა სჭირდება, ვერაფერს დამაჯერებს, რომ ეს კაცი საქართველოს ოცნების ასახდენად ჩამოვიდა. კი, ბატონო, ბევრი კარგი საქმე აქვს გაკეთებული ბიძინა ივანიშვილს, სამეხადე ააშენა, მაგრამ ეკლესიებს ქურდებიც აშენებდნენ. მთავარია, ახლა რას იზამს. ქვეყანა გადასარჩენი!

დღეს მსოფლიოში ყველა მიხვდა, ვინ არის სააკაშვილი. ამერიკის შეერთებულ შტატებს 2003-2004 წლებში საპარტოვლო სერიოზული მხარდაჭერა ჰქონდა, მაგრამ, სააკაშვილის წყალობით, ხალხს ამერიკის ხსენებაც აღარ უნდა. როგორც შევარდნაძის დროს განვითარდა მოვლენები, ასევე ასე იქნება — თავს გვახვევენ ამერიკას და ნატოს, რუსეთი კი მტერია. მტერი მაშინ არ იყო რუსეთი, რისკუბლიკური პარტია შევარდნაძესთან ერთად რომ მოუძლოდა საქართველოში? გვარები ჩამოვთვალთ? დღეს ვინც „ქართულ ოცნებაშია“, მათი 80% მონადილოვანია ამ ყველაფერში. რუსეთის ტანკებზე იყვნენ ამხედრებული. — მისის საპროტესტო აქციების დროს თქვენი განცხადება ბევრმა ჰომოფობიურად აღიქვა. როგორ ფიქრობთ, რამდენად მართებულია პოლიტიკოსის მხრიდან მსგავსი განცხადებებით გამოხსენა და როგორ აისახება ეს თქვენს იმიჯზე? — მე, პირველ რიგში, ქართველი კაცი ვარ და არა პოლიტიკოსი. დღეს რუსთაველის თეატრში რა სპექტაკლებს დგამენ, ვნახეთ უკვე. ერთობლიობაში ეს ყველაფერი ერთს გარყვნიდა. მიმართული, თორემ იდეოლოგია და გეგმა კომუნისტების დროსაც იყვნენ, მაგრამ წყნარად იყვნენ, თავისთვის, ხელისუფლებაში მოსვლას კი არ ლამობდნენ. მამათმავლსაც აქვს ცხოვრების უფლება, მე არავის ვერჩი, მაგრამ ქვეყანაში ამ ხალხის განდიდება და პროპაგანდა რომ მიმდინარეობს, ეს არ მომწონს. ესაუბრა შორენა ციციქარაშვილი

«ვინც დღეს ხელს უშლის ოპოზიციის გაერთიანებას, ხელისუფლების თამაშს თამაშობს!»

ინტერვიუ

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

შეპარდნაქმ მშენებელად გააკეთა, რაც სურდა: ჩვენ და „მხედრონს“ ერთმანეთს გვასოცინებდა. ისინი იყვნენ გაფუჭებული „პრისტუპნიკები“, რომლებიც ცინიდან გამოიყვანა, გამოიყვანა ჩვენ წინააღმდეგ და მერა, როცა მათი არსებობა აღარ სჭირდებოდა, ჩვენ თუ დავსოცავდით, ხომ კარგი, თუ ისინი დავსოცავდნენ, — მთლად უკეთესი...

გალტერ შურლია: ჯაბა იოსელიანი სოსუბუი მწერალთა კავშირის სახლის აფეთქებაში დასმარებას გვთხოვდა

მიცვალეზულზე ან კარგს ამბობენ, ან არაფერს. ამ კაცზე ლაპარაკი არ სურთ, არადა, 90-იან წლებში „მხედრონი“ და მისი ლიდერი ჯაბა იოსელიანი მოსახლეობას შიშის ზარს სცემდა (იგი თემურ-ლენგსაც კი შეადარეს); ისინი ანიოკებდნენ და არბევდნენ მოსახლეობას, განურჩევლად ყველა კუთხეს, განსაკუთრებით კი — სამეგრელოს. წარსულს ჩაბარდა ის ავადმოსაგონარი წლები, თუმცა არიან ადამიანები, რომლებმაც საკუთარ თავზე იწვინეს „მხედრონის“ სისასტიკე. ახლახან დიდუბის მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონში დასაფლავებულ „მხედრონის“ ლიდერ ჯაბა იოსელიანის საფლავის ამოთხრის მცდელობა იყო. „იმსახურებს თუ არა იგი ამას, კიდევ განსჯის საგანია, თუმცა, სანამ არ შეფასდება 90-იანი წლების პროცესები, მანამდე შესაძლოა მუდმივად გაგრძელდეს საფლავის ამოთხრა,“ — აცხადებს ყოფილი უზენაესი საბჭოს დეპუტატი ვალტერ შურლია, რომელსაც ძალიან უმძიმს იმ ავბედითი დროის გახსენება.

— ბატონო ვალტერ, თუ შეგიძლიათ გაიხსენოთ 90-იანი წლები, „მხედრონი“ და მისი ლიდერი ჯაბა იოსელიანი? — თუ გნებავთ, რამდენიმე შტრიხს გამოვიყოფ ჯაბას პორტრეტისთვის. ეს იყო 1989 წელს, როდესაც 15-16 ივლისის მოვლენებისა აფხაზეთში მოკლეს ვოვა ვეკუა. მაშინ გაგრძელდა ხმა, თითქოს თურქი-მესხები გაგრის გავლით საქართველოში შემოჭრას აპირებდნენ. ამ დროს ზუგდიდში ჩვენი ჯგუფი შეიქმნა და ასევე თავის ხალხთან ერთად სამეგრელოში ჩამოვიდა ჯაბა იოსელიანი (იმ პერიოდში იგი ზვიად გამსახურდიას მხარეზე იყო). იოსელიანმა ითხოვა ჩემთან და ზაურ ქობლასთან პოლიტიკური მხარე იყო 60-იანი წლებში). სოხუმთან, აჩადარის ტყეში შევხვით ერთ მე და ზაური. ჩვენთან ერთად იყო კიდევ ერთი ახალგაზრდა კაცი ჭავჭავაძის საზოგადოებიდან. ჯაბამ (ვიმთომ დიდი საიდუმლო გავიგე ხილა) გვითხრა, რომ ქმნიდა სამხედრო ფორმირებას, რომლისთვისაც „მხედრონი“ უნდა დაეარქმია და დახმარება გვთხოვა. ჩვენ ვკითხვით, თუ რა საშუალებებით აპირებდა ამის გაკეთებას. განცხადებას გამოვაქვეყნებ გაზეთ „კომუნისტში“, — გვიპასუხა. ჩვენ ვუთხარით, რომ „თუ განცხადებას გააკეთებთ, აგენტები მოიხვედრებიან და დახმარება ეროვნული მოძრაობა იწყება და გვინდა ჩვენ აგენტები“ ჯაბამ გვიპასუხა: „მერე რა, შემოვიდეს, სად წამოვივა?“ ჩვენ ვუთხარით, რომ ეს არ იყო ჩვენი საქმე და უარით გამოვიხსენებთ. მაშინ ჯაბამ იოსელიანი სოსუბუი მწე-

რალთა კავშირის სახლის აფეთქებაში დასმარებას გვთხოვდა. ჩვენ, რა თქმა უნდა, უარი ვუთხარით და დავიშვირეთ კიდეც, თუ ამათ ბააკეთებდა, ვამხედრონი მითელი ეარის წინაშე. იმ დროს კლივის ჩაცხრა სიტუაცია და სოსუბუი მწერალთა სახლის აფეთქება იმდენად იყო მნიშვნელოვანი, რომ მისმა „მხედრონმა“ ყველაზე სასტიკად სამეგრელო ააოხრეს, თუ გახსოვთ ეს ავადსახსენებელი პერიოდი? — სამეგრელოში ვლადკარაკოვ მსოფლოდ ერთი მიზანი გააფრთხილა, რომ სამეგრელოში იყო ყველაზე დიდი წინააღმდეგობა, ამ იკრიბებოდა მთელი საქართველოს მოსახლეობა. ძალად უშვებდნენ, სანამ 60 ათასი კაცი ცხომროვდა, 200-ათასიანი მიტინგები იმართებოდა. ლოზუნებზე იყო ნარეკები: „ხაშური“, „თბილისი“, „ქუთაისი“... საერთოდ, მთელი საქართველო იმ იყო, დაუმორჩილებლობის პიკი იყო იყო უზღვიდი და ამიტომაც დასმარდა. მხედრონიდან დასმარდა და მისი კორეს-

მის ლიდერს სამეგრელოში საპინელი რაღაცები ავთი გააკეთებდნენ. — ელუარდ შევარდნაძე ისე ნენეს: როცა სამეგრელოში ჩავიდი, ქალებმა მითხრეს, ოღონდ ჯაბა იოსელიანი მოგვამოვ და შენზე ვილოცებო; ამის მერე მართლაც გამოვიწვიე იოსელიანი უკან. თუ გახსენდებათ, როდის დაეხსნა სამეგრელოს „მხედრონი“? — სოფელ დარჩელში „მხედრონი“ და დოლო გუგუშაში ვილმა 40-მდე სახლი რომ გადაწვეს, ეს ხომ ფაქტია. იყო ერთი კაცი, გვარად ჩალიგავა. მხედრონილები სახლში შევივიდნენ მას და მისი ქალიშვილის გაუპატიურება მოინდომეს. იგი შეებრძოლა და ადგილზე მოკლეს; ვინმე შენგელის გამოსაყიდად კი სოფელს ოქრო მოსთხოვეს. სოფელს ოქრო შეუგროვა „მხედრონი“, მაგრამ მხედრონილებმა მკვდარი ბიჭი დაუბრუნეს. ამას გარდა, შამათავა, ჩემი უმცროსი მეგობარი, დაიჭირეს სამტრედიისში. ისიც ოქროთი გამოისყიდდა ნათესავებმა, მანამდე კი საპინელ ტანჯვაში ჰყავდათ. როდესაც წყალი ითხოვა თურმე, მხედრონილებმა უთხრეს, რომ საკუთარი შარდი დაეღია. არ შემიძლია არ გავიხსენო ახლანდელი მხედრონი უხალხლო ახალგაზრდა მხედრონი, ვახტანგ ნოდინს წინაშე, რომელიც მხედრონიდან დასმარდა, რომ მან პირველი პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდისად დასმარდა. ასეთი საპინელი მხედრონი იყო მხედრონი, რომელიც ერთად იბრძოდნენ... — როდესაც შევარდნაძემ აფხაზეთის ომი დაიწყო, უნდა იყო ნარმოეჩინათ, თითქოს ამ ომში კანონიერი ხელისუფლების წარმომადგენლები არ მონაწილეობდნენ. ჩვენ ჩუმ-ჩუმად ვავანდით ხალხს — 50-100 კაცს აფხაზეთის ომში, რომ არ გამოეჩინებოდა. როგორც კი ჩვენ გადავწყვეტიდით აფხაზეთში საომრად წასვლას, იმ წუთში ჯაბას ხალხი გამოჩნდებოდა სამეგრელოს საზღვართან. მათ არ სურდათ ჩვენი მონაწილეობა ომში, იმიტომ, რომ აფხაზეთის ომის მოგება არ უნდოდათ. ჩვენ აფხაზეთის ომის დაწყების სასტიკი წინააღმდეგობა ვიყავით, მაგრამ, რაღა უნდა დავიწყოთ ეს ომი, არ გვინდოდა ჩვენი ომი მონაწილეობაში. ჩვენ აფხაზეთის ომის დაწყების სასტიკი წინააღმდეგობა ვიყავით, მაგრამ, რაღა უნდა დავიწყოთ ეს ომი, არ გვინდოდა ჩვენი ომი მონაწილეობაში.

ბონდენტი იყო, მერე კი რატომღაც დაიჭირეს. კვირაიას მიერ 6 ბიჭის დახვრეტის ამბავი სწორედ მან გაავრცელა. თუ ამ ინტერვიუს ნაიკითხავს, გამოუმხმეაუროს, რადგან ამის კადრები მხოლოდ მას ჰქონდა. ამ დროისთვის მე დაბატმირებული ვიყავი. — ის მაინც არ გვითხარით, როგორ დატოვა „მხედრონი“ სამეგრელო... — 1992 წელს მოხდა ძალიან დიდი შეტაკება „მხედრონის“ რაზმებსა და ადგილობრივ პატრიოტებს შორის. „მხედრონის“ აღვირახსნილობამ — ძარცვადნენ, აუპატიურებდნენ და კლავდნენ ადამიანებს — მოსახლეობას იარაღი ააღებინა. ტანკებზე ეწერა „სიძებნი მოდიან“ და მეგრელებმა ვერ აიტანეს ამდენი დამცირება. შეიარაღებული ბიჭები ჯაბა და „მხედრონი“ ალყაში მოაქციეს. ისინი მხოლოდ ტყუილისა და შემთხვევის წყალობით გადაურჩნენ სიკვდილს. სხსნარაფრთხილად გამოუქანეს, თითქოს მკვდარი იყვნენ და მათი სხეულები უნდა გაეფრთხილებინათ. ჩვენ ვხედავდით, როგორ დასმარდა მხედრონი, რომელიც მხედრონიდან დასმარდა, რომ მან პირველი პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდისად დასმარდა. ასეთი საპინელი მხედრონი იყო მხედრონი, რომელიც ერთად იბრძოდნენ... — როდესაც შევარდნაძემ აფხაზეთის ომი დაიწყო, უნდა იყო ნარმოეჩინათ, თითქოს ამ ომში კანონიერი ხელისუფლების წარმომადგენლები არ მონაწილეობდნენ. ჩვენ ჩუმ-ჩუმად ვავანდით ხალხს — 50-100 კაცს აფხაზეთის ომში, რომ არ გამოეჩინებოდა. როგორც კი ჩვენ გადავწყვეტიდით აფხაზეთში საომრად წასვლას, იმ წუთში ჯაბას ხალხი გამოჩნდებოდა სამეგრელოს საზღვართან. მათ არ სურდათ ჩვენი მონაწილეობა ომში, იმიტომ, რომ აფხაზეთის ომის მოგება არ უნდოდათ. ჩვენ აფხაზეთის ომის დაწყების სასტიკი წინააღმდეგობა ვიყავით, მაგრამ, რაღა უნდა დავიწყოთ ეს ომი, არ გვინდოდა ჩვენი ომი მონაწილეობაში.

გავიბარებდით, ამიტომ იმულებული ვიყავით, ამ ომში ჩავრთულიყავით. — მხედრონიელთა ერთი ნაწილი აფხაზეთის ომში მაროდობითა და ძარცვით იყო დაკავებული, ნაწილი კი მართლაც იბრძოდა. თქვენი აზრით, რა წვლილი მიუძღვით მათ ამ ომში? — მე ბევრი მხედრონიელი მინახავს — ისინი, ვინც ომობდნენ, და ისინი, ვინც ყარალობდნენ. მაშინ რეგულარული ჯარი არ არსებობდა, რადგან შევარდნაძეს არ სურდა, არც მობილიზაცია გამოეყვანებინა. როცა უნდოდათ, წავიდოდნენ; როცა უნდოდათ, წამოვიდოდნენ. არ არსებობდა არც მეთაური მორჩილება და რაიმე წესრიგი. ჩვენმა ბიჭებმა დაიჭირეს შეიარაღებული მხედრონიელები, რომლებსაც ნაძარცვი მოჰქონდათ. ამ ნაძარცვი ქალის ნახმარი თეთრეულსაც კი აღმოვაჩინე. ეს ნაძარცვი ტელევიზიის გადმოუგზავნეს საჩვენებლად, მაგრამ, რასაკვირველია, არ აჩვენეს. იმ დროს „მხედრონი“ ლოცულობდა მთელი თბილისი, ხოლო ჩვენ სამშობლოს მოლაღობებდა გვაცხადებდნენ. სხამათ შორის, შეპარდნაქმის მშენებელად გააკეთა, რაც სურდა: ჩვენ და „მხედრონს“ ერთმანეთს გვასოცინებდა. ისინი იყვნენ გაფუჭებული „პრისტუპნიკები“, რომლებიც ცინიდან გამოიყვანა, გამოიყვანა ჩვენ წინააღმდეგ და მერა, როცა მათი არსებობა აღარ სჭირდებოდა, ჩვენ თუ დავსოცავდით, ხომ კარგი, თუ ისინი დავსოცავდნენ, — მთლად უკეთესი...

ვარ, ამ ამბავს საკუთარ თავს არ ვაპატივებ, იმიტომ, რომ მე მომატყუეს, რადგან ეს იყო „ჩანაწილი“ საქმე. მართალია, მე მიმედა ბრძოლის გამომცდილება, მაგრამ მოვტყუვდი და რა მინა... უპატივებდა ის კი არ არის, რომ მე, დავუშვათ, დამამარცხეს, შეპარდნაქმის დროებშითა მამარჯვება და ჩემმა დამარცხებას ეროვნული მოძრაობის დაშლას უშუალოდ გამოიწვია. მადლობელი ვარ იმ ადამიანების, რომლებიც მხარს უჭერდნენ კანონიერ ხელისუფლებას (მე უზენაესი საბჭოს დეპუტატი ვიყავი) და თბილისსა და დასავლეთში მრავალათასიანი მიტინგები იმართებოდა. — თუმცა ამ მიტინგებს დიდი მხედრონიელები მოჰყვა. ალბათ, გახსოვთ 2 თებერვალი... — როცა უზენაესი საბჭოს შენობაში ვიყავით და ტყვიებს გვომენდნენ, ეროვნული ძალები ჯერ კიდევ მაშინ მართავდნენ მიტინგებს, რომლებსაც ქალბატონი ეთერ მგალობლიშვილი უძღვებოდა. რაც შეეხება 2 თებერვალს, იმ დღეს ბევრი ადამიანი დახვრიტეს. — ახლახან „მხედრონის“ ლიდერ ჯაბა იოსელიანის საფლავის ამოთხრის მცდელობა იყო. ზოგიერთის აზრით, ეს იყო შეკვეთილი, შემკვეთთა შორის ასახელებენ განათლებულ ყოფილი მინისტრის, კახა ლომიაის მამას. რას იტყვით საფლავის ამოთხრის თაობაზე? — მე არ ვიცი, რა ისეთი ანტაგონისტური დამოკიდებულება უნდა ჰქონოდა ლომიას მამას ჯაბას მიმართ, რომ ეს გაეკეთებინა. ეს სისულელედ მიმაჩნია და გამოვიტყუე. მიუხედავად იმისა, რომ ეს საქციელი ანტი-მართლმადიდებლურია და მისი გამართლება არ შეიძლება, მსგავსი მოქმედებები არ უნდა იყოს. სანამ პატრიარქის მონაწილეობა არ შეწყდება, მსგავსი მოქმედებები არ უნდა იყოს. მიუხედავად იმისა, რომ ეს საქციელი ანტი-მართლმადიდებლურია და მისი გამართლება არ შეიძლება, მსგავსი მოქმედებები არ უნდა იყოს. სანამ პატრიარქის მონაწილეობა არ შეწყდება, მსგავსი მოქმედებები არ უნდა იყოს.

— როდესაც დამაბატმირეს, ამ სუბცოპერაციამ „მხედრონი“ მონაწილეობდა და გვარდიაც. მხედრონიელები დამცინოდნენ, მაფურთხებდნენ და რას არ აკეთებდნენ. ეს ამბავი იმდენი შენობაში ხდებოდა. ამის შესახებ ბევრჯერ მისაუბრია, მაგრამ ვიტყვი მისა, რომ, სანამ ცოცხალი

ესაუბრა
თიერ ბალაქა

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

შვილს არ მინდა ელემენტარული ინფორმაცია, კაცო?! საუბარში მინდა რომ არ დაუშვას სისულელეები. დავით ალმახანაშვილი ამორჩევა და მასთან გატოლვას ლამოზს! სადაა გაზრდილი ის კაცი, რა უნდა?!

«ქალიან კარგი გარემო დასვდა! უბანი მინს — კვალი ზოგ. კარგი ხალხი ხსოვროს. თბილი, იმ ფილმის პარსონაჟებით უკადრებინი — მოსაპოვებელი მოღიან. ერთმანეთს აჯობებინ თითქოს. ეს ქალიან მახარებს — მოხალისე მინს. თბილისკი, ნაფილი, ის, რას ქალაქი არსებობდა»

თბილისი, გომრის ქ. №12, — ამ ცხოვრობს ემირ ბურჯანაძე

სადმი, თავისი მეცნიერული კვლევებით... გოროზიცი იყო და სამართლიანად ერთდროულად. განუმეორებელი თაობები წამოვიდა მაშინ უნივერსიტეტიდან ქართულ მწერლობაში, მეცნიერებაში.

სადაა ახლა მეცნიერთა ის თაობა? თუმცა სადაა მეცნიერებათა აკადემია და მისი ინსტიტუტები? მეცნიერებათა აკადემიის ბიბლიოთეკაც ციდიანო, გავიგე. შენობა დასჭირდათ, ფული დასჭირდათ. ყველაფერს ყიდიან.

— დრომ მოიტანა... დრომ, რომელიც მეფობს და ცვლის ყველაფერს. თუმცა თქვენს შექმნილ თბილისის სიმბოლიკას ვერ მოერი. კომუნისტების დროც გააცილა, გამსახურდას დრო გამოიარა, შევარდნაძის პრეზიდენტობა, სააკაშვილისაც.

— სცადეს გამოცვლა, ძალიან მძაფრადაც, ჭიბურაშვილის მერობის დროს. ახალი სიმბოლიკის პლაკატიც გამოფინეს და პრეზენტაციაც მოაწყვეს... მივხვდი, რომ ძალიან ცუდ დროში ვცხოვრობდი. 2004 წელი იყო. კატეგორიულად მოვითხოვე გამოფინის მონაცობა თბილისის თემზე. მანინააღმდეგო ვერაფერი მითხრეს და მოაწყვეს ჩემი პერსონალური გამოფინა მერობაში, რაც არც მანამდე და არც მერე არ ყოფილა. 43 თუ 44 ფურცელი იყო მარტო თბილისის თემისადმი მიძღვნილი. მთელი პაკეტი თავისი ვარიანტებით, რაც 15 წლის განმავლობაში გამოკეთებია.

სამი კონკურსი გამოვიარე თავის დროზე. გადაწყვეტილები მიღება გაჭიანურდა. საქმე იქამდე მივიდა, რომ ვასილ მჭავანაძემ, რომელიც მაშინ საქართველოს ხელმძღვანელი იყო, ფანჯარაზე მომიკაკუნა და მკითხა, — როგორ არის საქმე?

— მჭავანაძე ვერაზე ცხოვრობდა, ზევით. მელიქიშვილამდე ფეხით ჩამოდიოდა ერთი მცველის თანხლებით. მაშინ ჩვენი ბინაც ვერაზე იყო, ბელეტაჟზე.

პირველი დამტკიცება 1989 წელს იყო, მეორე უკვე — გამსახურდას პერიოდში, ახალ ფორმაციაში არაფერი კომუნისტური არ უნდოდათ. მაშინ გამსახურდამ შემოაგდო მოსაზრება, რომ საქართველოს დედაქალაქს თბილისი უნდა ერქვას და არა თბილისი. ისეთი ხალხი აპყვა, რომ მივხვდი, ძალიან ცუდი დრო დაგვდგომოდა. ეს იყო გამოვლინება ფარისევლის ატრიბუტიკა, სუვენირული ნაწილი. ჯილდოც მქონდა გაკეთებული — „თბილისელი“.

გადარჩა სიმბოლიკა. მთელი პაკეტი გადარჩა: დროშა, თბილისის გასაღები, საპატიო თბილისელის ატრიბუტიკა, სუვენირული ნაწილი. ჯილდოც მქონდა გაკეთებული — „თბილისელი“.

ჭიბურაშვილი ბოლოს იძულებული გახდა, ბოდიში მოეხატა.

ლებული გახდა, ბოდიში მოეხატა. (საუბარს ვაგრძელებთ ერთ-ერთი საქმიანობის მიმართულებით, ბატონი ემირი იხსენებს, როგორ შექმნა კომბინატი „სოლანი“, გაერთიანება, რომელიც აკადემიკოს გიორგი ჩიტაიას ეთნოგრაფიულ კვლევებზე იყო დაფუძნებული და ხალხური რენვის განხორციელება-აღორძინებას, ხალხში გასვლას ემსახურებოდა. ხალხმა აიტაცა, ხელსაქმეს მოჰკიდა ხელი, დასაქმდა. კომერციულადაც მომგებიანი იყო).

— მხატვრის სახლი თუ არის დღეს სადმე? (გადავდივარ დღევანდლობაზე).

— სახლი კი არა, საგამოფენო დარბაზიც არ არსებობს.

— აბა, გალერეა რომ გააღვიწყებ?

— სხვა კატეგორიაში გადაიყვანეს — ღირსების, თავის გამოჩენის უბანი გახდა. გალერეის ფუნქცია დაკარგა.

— ჩვენი ხელოვნების გატაცებაზე ენ. ახალი სკულპტურით რა აზრის ხართ?

— უფ! (იციან) ასეთი „გატაცება“ ევროპამ 70 წლის წინათ გაიარა. ამათ სიახლე რომ ჰგონიათ, გასული საუკუნის ნარჩენებია. რას თანამედროვეობენ! რას ღლაბუცობენ!

— მეორე უკიდურესობაში ხომ არ ვარდებიან, მაგალითად, როცა ქუთაისის ცენტრში „ძველი კოლხური“ სკულპტურებით შემკობილი მადრევის დადგმას რომ აპირებენ?

— ეს ხალხი ყურმოკრულით ცხოვრობს, უპირველესად — თვითონ ინიციატორი, რომლის დედა წყაროდმცოდნე ნიჭიერ ქალად ითვლება... **— ქალბატონ გიული ალასანის გულისხმობა?**

— კი, კი. მაგრამ შვილს არ მინდა ელემენტარული ინფორმაცია, კაცო?! საუბარში მინდა რომ არ დაუშვას სისულელეები. დავით აღმაშენებელი ამოიჩემა და მასთან გატოლვას ლამოზს! სადაა გაზრდილი ეს კაცი, რა უნდა?!

— დავით აღმაშენებლის ძეგლს ქალაქის ცენტრიდან ვე-

ხი ამოაკვეთინა. კარგით, ვთქვით, ავტორის, ამხელა მხატვრის — მერაბ ბერძენიშვილისადმი აქვს უარყოფითი დამოკიდებულება, დავუშვათ, რაღაც პიროვნულია, ელგუჯა ამაშუკელს რას ერჩოდა, როცა მისეული დავითი ქუთაისის ცენტრალური მოედნიდან მოაშორა?!

ლოგოკა ვერ მომიძებნია... **— თამარ მეფის ძეგლი რომ დადგას მესტიაში?**

— იმ ძეგლის ავტორი ვაჟა მელიქიშვილი, სკულპტორი, ჩემი მეგობარი იყო, მოაზროვნე, პოეტური... ძალიან ნიჭიერი და თავისებური. მარტო ციმბირის პაპის, ნესტორ კალანდარიშვილის პორტრეტი რად ღირს... შედეგია! ვაჟას სიციხეში რომ გადაეყვანათ ამ ქანდაკების დადგმა, დარწმუნებული ვარ, იგი ახალ რედაქციას მესთავებდა.

— ვაჟა ნავიდა, მოვიდნენ ესენი.

(ასე ნელ-ნელა და თანდათან საუბრით მივედით ბატონ ემირ ბურჯანაძის შემოქმედების სათავეებთან, რომლის წყაროს თვალს იჯახი იყო — დიდად განსწავლული, ინტელექტუალური გარემო, რომელშიც იზრდებოდა).

— ნიგნის პატრიარქის ცემული ვიყავი, მაგრამ არა დამზუკრებელი. ჩემი აზრი და ჩემი დამოკიდებულება მქონდა ყოველთვის ნაკითხულისადმი.

ბავშვი ვიყავი, როცა მამაჩემმა პიონერთა სასახლეში მიმიყვანა — გრიგოლ მესხის, სახალხო მხატვრის, ვალენტი სეროვის მონაფის, ნორჩ მხატვართა ნრეში. შალვა კანანაძე იყო მაშინ კაბინეტის გამგე. ბრძენი კაცი აღმოჩნდა ბატონი გრიგოლი — შესანიშნავი პედაგოგი, შეფასების არაჩვეულებრივი უნარის მქონე. შეგვიყვარდა ეს კაცი და გავყვეით მის გზას.

თავის დროზე ქუთაისის რეალურ სასწავლებელში ასწავლიდა ხატვას. მამაჩემის მასწავლებელი იყო.

მამა რომ გარდაიცვალა და მის გასაპატიოსნებლად ვემზადებოდი, გულის ჯიბეში

აღმოუჩინეთ რომისებურად დაკეცილი ფურცელი — ჩემი ბავშვობისდროინდელი ნახატი, მიწერილი ჰქონდა ერთი წინადადება: „ემიკო სამი წლის“. ორნამენტი მქონია დახატული, რაც ბავშვებისთვის დამახასიათებელი არ არის — ბუშტებს ხატავენ, ყვავილებს, სასაცილო კაცუნებს. თილისმად უტარებია, ომი გამოიარა. მხატვრობა წარმოედგინა ჩემს მომავალ პროფესიად, ამიტომ მიმიყვანა სასახლეში ნორჩ მხატვართა ნრეში თავის მასწავლებელთან.

იმ დროს მოსწავლეთა ნამუშევრების საკავშირო გამოფენები ეწყობოდა მოსკოვში, ლენინგრადში, ხარკოვშიც ჩატარდა, მახსოვს; „სოცბანაკის“ ქვეყნებშიც მიჰქონდათ გამოფენები — აღმოსავლეთ ევროპაში, აზიაში. საკავშირო პირველ პრემიებს ვიღებდი სულ. ასე იყო მეექვსე კლასიდან მოყოლებული.

(ემირ ბურჯანაძე იხსენებს რკინიგზის მე-7 სკოლას, რომელიც სამაგალითო იყო თბილისში, თითოეულ საჩვენებელი და რომელსაც დირექტორად ალექსი ცინცაძე ჰყავდა, ნინაჟად ნოდებელი. ვაჟკაცი კაცი — ნიკო კეცხოველის მსგავსი, მალალი, მელოტი. იხსენებს, როგორ ჩამოვიდა ერთ მშვენიერ დღეს მოსკოვიდან რკინიგზელთა საკავშირო გაზეთ „გუდოკის“ კორესპონდენტი მოსწავლე ბურჯანაძის ნახატის — „ქარიშხალას“ (გორკის ნანარკების მიხედვით) კვალზე, სტუმრის სახეობაში მიღება-გაცილების შემდეგ როგორ გამოუცხადა ემირს: ამერიკიდან სკოლაში აღარ ივლი. გათავისუფლებ გაკვეთილებიდან, რადგან შენი გზა არჩეული გაქვს და მიხვედი იმ საქმეს, ოღონდ ერთი პირობით: მთელი აღბომი უნდა გამოეცხო ქართული ხუროთმოძღვრული ძეგლების ნახატებით. ჩაუჯდა ამ დავალებას უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში ემირ ბურჯანაძე და შეასრულა).

— იქ ვისწავლე არქიტექტურა, ქართული სულის ანბანი, იქ ვისწავლე ასომთავრული დამწერლობა, იქ, უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში. ამის საშუალება მომცა დროის იმ თავისუფლებამ, რომელიც ალიოშა ცინცაძემ მომანიჭა.

შევისწავლე და შემდეგ მოხდა ისე, რომ შეხვედრები მქონდა აკაკი შანიძესთან, აკადემიის კედლებში — ლადო გრიგოლიან ფაქტორი, ლადო ქუ-

თათელაძის გრაფიკოსობა, სერგო ქობულაძესთან ურთიერთობა; თანამშრომლობა ხელოვნებათმცოდნეებთან: ალექსანდრა წერეთელთან, გიორგი ნათიძესთან, ვახტანგ ბერიძესთან და სხვებთან, შესანიშნავ ადამიანებთან.

ამ ყველაფერმა ამარჩევინა ის გზა, რომელსაც მთელი ცხოვრება ვადგავარ. ჩვეულებრივ, მხატვრები თავისუფლობენ, ფრთებს ისწორებენ სახელოსნოებში. მე ვალდებული ვიყავი მოვაცქიე ჩემი თავი, რაც ძალიან რთული იყო, მძიმე, მაგრამ საინტერესო.

შემდეგ ზურაბ ლეჟავამ მიმინვია სამხატვრო აკადემიაში შრიფტის ლაბორატორიაში ხელმძღვანელად.

(ამ დროს შეხვედრია ბატონ ემირს მისი ყოფილი მასწავლებელი, სახალხო მხატვარი, რუსთაველის პრემიის ლაურეატი, პროფესორი ლადო გრიგოლიან და ირონიულად შეუნიშნავს: **— შრიფტთან საერთო რა გაქვსო?!**

მეცინა ძალიან. და, რაც მთავარია, ამ ერთმა ეპიზოდმა განაპირობა, 24 საათის განმავლობაში ემუშავა ამ ლაბორატორიაში, რათა ურწმუნონი დაგერწმუნებინა თავის შესაძლებლობებში).

— რამაზ პატარიძემ გამოსცა ნიგნი ქართული ასომთავრული მესხზე. აკადემიკოსმა თამაზ გამყრელიძემ თავისი სიტყვა თქვა ქართულ დამწერლობასთან დაკავშირებით. აღმოჩნდნენ „წინასწარმეტყველები“, სენსორები, უფოლოგები, კოსმოლოგები — ქართული დამწერლობის თემა მძლავრად შემოიჭრა ჩვენს ცხოვრებაში.

ამ ყველაფერმა ჩამომაყალიბა როგორც მადიებული კაცი. მკვლევარის პრეტენზია არასოდეს მქონია.

— როგორც მკვლევარი ქართული დამწერლობის, ქართული ანბანის ფილოსოფიის?

— გარკვეული მნიშვნელობით — კი, ასეა: ფილოსოფიური მოვლენაა. ჰეგელი წერს, რომ გონის ფილოსოფიის აკვანი კავკასიაა — საქართველო, ჩერქეზეთი, და ჩვენს განაყოფად მიიჩნევენ ევროპის აღორძინების ქვეყნებს — იტალიას, საბერძნეთს და ა. შ. **— საქართველოს პოლიტიკაში ახალმა სიომ დაპებრა.**

როგორ აფასებთ იმ გამოცოცხლებას, რომელიც ბიძინა ივანიშვილმა შემოიტანა? ადამიანური კუთხით გთხოვთ, შეაფასოთ.

— ბიძინა ივანიშვილი ჩემს თვალში არის კეთილი მოვლენა, მაგრამ ვერასოდეს წარმომედგინა მისი პოლიტიკოსობა. ვის უნიშნავდა სტიპენდიებს? რა კრიტიკირებდა? მიფიქრია ამაზე და მითქვამს, რომ ეს ამაზე კარგად არ დამთავრდება.

— ცუდად შემოუბრუნდება?

— დიახ. ახლა რა მოხდა: ეს ხალხი ორ ბანაკად გაიყო — ვის მეთქი ჰქონდა და ვის — ნაკლები! ესე იგი, ამათ (ხელისუფლებამ) მოუძებნეს და მისცეს მის გეზს უკუსვლა, გააფუჭეს ყველაფერი ან შეეცადნენ გაფუჭებას: ვისაც აქვს, იმას აძლევ, ვისაც არა აქვს, იმას — არაფერი? ეს სადაური სამართალია?!

ერთის იმედი მაქვს: ბიძინა ივანიშვილი გემოვნებიათ კაცია. ძალიან კარგად ერკვევა კლასიკურ მხატვრობაში, მხატვრობის თანამედროვე მიმართულებებში. პირდაპირ ვთქვამ, მაგრამ იმდენი რამ მესმის მასზე, წამიკითხავს, მიყვებიან, რომ მიჩნდება იმედი: ფულიანი კაცია, კაპიტალისტი, მაგრამ აქვს გაცემის ბუნება — სხვის საამებლად, დასაკმაყოფილებლად თუ გადასარჩენად. ეს უკვე დიდი ამბავია, აქედან რუსთაველის სურნელი მოდის. მაგრამ იქვე ილია გამახსენდება:

«რომ ბედნი მყოფი შენ ძმად მიგაჩნდეს, ეგ ვერაფერი სიყვარულია, საქმე ის არის, კაცს ის უყვარდეს, ვინც ბედისაგან დაჩაგრულია».

გარემოება ცვლის ხშირად პიროვნების ისტორიულ პორტრეტს. ეს გარემოება მისივე უახლოესი გარემოცვაა, რომელიც უფუჭებს საქმეს. ესაა და ეს.

— გადალახვას ამ ტენდენციას ბატონი ბიძინა?

— მეშინია. მეშინია იმიტომ, რომ ესენი ცეცხლზე ნავთს ასხამენ (ოფიციალზე ვამბობ). ესენი ხომ სკამბიოზის, არკემბოზისთვის იბრძებიან, მდგომარეობისთვის, რომლის გემო ამათ გაიყვ — უნახავებმა გაიყვს.

უნახავმა კი რა ნახა, მოგესენებათ.

ესაუბრა არამაზ სანაბლიძე

«სადაა ახლა მხენიარათა ის თაობა? თუ მხსა სადაა მხენიარათა აკადემია და მისი ინსტიტუტები? მხენიარათა აკადემიის ბიბლიოთეკასა და მისი ინსტიტუტები, ყიდიანო, გაივი. შენობა დასჭირდათ, ფული დასჭირდათ. ყველაფერს ყიდიან»

მთავარი სათქმელი წინ გვაქვს: ბატონმა ემირ ბურჯანაძემ ქართული დამწერლობის კოდები გამოიფრა. გადატრიალებია. „აი ია“ ამოხსნა, როგორც ჩანს, იაკობ გოგებაშვილმა არ იცოდა, რაც ამ ორ სიტყვაში იყო დამიფრული. ამ აღმოჩენის შესახებ ნიგნი დასაბუთებლად იყო გამზადებული, როცა ცეცხლის კვერ დაატრიალეს ემირ ბურჯანაძის თავზე“ („საქართველო და მსოფლიო“, 2011 წლის №20). ამ აღმოჩენაზე საუბარს ჩვენი გაზეთი სულ მალე შემოგთავაზებთ. მიადევნეთ თვალს „საქართველო და მსოფლიოს“ მომდევნო ნომერს.

ერთი საზღვაო ძველი მართლაც ნაღობა ავითმდა, რის შედეგადაც მისმა საბრძოლო მებრძოლებმა გადაწყვიტეს, გასწორებოდნენ ყველას, ვინც ახლომდებარე ადგილებზე „შურისმაძიებელი“ პირველი მსხვერპლი „ტაქსის“ მძღოლი და მისი ოთხი მგზავრი გახდა. ტაქსი ავითმების გამო გარდაიცვალა. მანქანაში მსხლელობა დასრულდა შემდეგ ამერიკელი საზღვაო ძველითა ირგვლივ მდებარე სასაზღვაო შენობებში და 45 წუთის განმავლობაში ხოცავდნენ ყველას, ვინც კი იპოვეს. დასრულდა შორის ათი ქალი აღმოჩნდა, ერთი — ბავშვი და ერთი — ინვალიდი, რომელსაც დამოუკიდებლად მოძრაობა არ შეეძლო.

სოფლიო
www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

სამთავროს პატივსაცემი — ოსტაოსი გვამისათვის

საიდუმლოს არ წარმოადგენდა, რომ სამხედრო მოქმედებები ერაყში, ავღანეთსა და სხვა ადგილებში, სადაც კოლონიზატორებმა „თავისუფლება“ და „კეთილდღეობა“ შეიტანეს, საკმაოდ უხეშად წარმართებოდა. ახალი ამბები იმის თაობაზე, რომ უპილოტო საფრენი აპარატის რეიდის შედეგად რომელიღაც შორეულ მთიან რაიონში რამდენიმე მშვიდობიანი მოსახლე დაიღუპა, უკვე დიდი ხანია, „ცხელი წერტილების“ საინფორმაციო ფონის რუტინულ ელემენტად იქცა. იმ შემთხვევაში, როდესაც ავიადარტყმა აბსოლუტურად უმიზეზო ან მსხვერპლის რაოდენობა განსაკუთრებით დიდი, საშუალო დონის ზოგიერთი ჩინოვნიკი პენტაგონიდან „მწუხარებას გამოხატავს“ და ეს საესებით საკმარისად მიაჩნია.

ამასთან, მსგავსი შეტევები ფენეის კონვენციის პირდაპირი დარღვევაა, მაგრამ მშვიდობიანი მოსახლეობაში მსხვერპლი „უპილოტო ომში“ გარდაუვალ დანაკარგებად ითვლება. ალბათ, ამის გამო უპილოტო საფრენი აპარატის არც ერთი ოპერატორი ამ დრომდე სიმბოლურადაც კი არაფერს დაუსჯია. ამერიკული არმიის წარმომადგენელთა ქმედებები „ხმელეთზე“ საფრენი აპარატების უპილოტო საფრენი აპარატების გამოყენების სქემას. საყოველთაოდ გამოიყენება უსიტყვოდ შეთანხმებული პრინციპი, რომ დემოკრატიული სახელმწიფოს სამხედრო მოსამსახურეებმა სხვა ქვეყნების ტერიტორიებზე მოღვაწეობისას ჯერ უნდა ისროლონ, შემდეგ კი მშვიდად დაიწყონ იმის გარკვევა, თუ რამდენად საფრთხილია იყო მოცემულ სიტუაციაში გამანადგურებელი ცეცხლის გახსნა. მიუხედავად იმისა, რომ მშვიდობიანი მოსახლეობის მონაწილეობა არაა დასაშვანი, ამის პარალელურად იზრდება და სულ უფრო მთავრობისათვის ხდება ამერიკული სამხედრო ძალების მიერ სისტიმის ლოიალობა საკუთარი ძველი წესების დაცვასთან დაკავშირებით. 2005 წლის 19 ნოემბერს ერაყის ქალაქელ-ხადიტაში მოხდა ინციდენტი, რომელიც ერაყის ომის ყოველდღიურობის ფონზე კი მოკისმომგვრელად გამოიყურებოდა. აშშ-ის საზღვაო ძველითა ქალაქის კვარტალში „რეიდი“ ჩაატარეს და 24 მშვიდობიანი მოსახლე, მათ შორის ქალები და ბავშვები მოკლეს. ამ მოვლენის

ამერიკულმა მართლმსაჯულმა ერაყის რიგით მოქალაქეებს სისოცხლის უფლება ჩამოართვა

ნას თავიდანვე განსაკუთრებული ყურადღება არ მიუძღურა — იმთავითვე განმარტებული ვერსიის თანახმად, საზღვაო ძველითა კოლონის თავს დაესხნენ ბოვიკები, რომლებმაც ნაღობი აფეთქების შედეგად ერთი ამერიკელი სამხედრო მოსამსახურე და 15 მშვიდობიანი მოქალაქე იმსხვერპლეს. ამ შეტაკების შედეგად საპასუხო ცეცხლით ამერიკელებმა მხოლოდ ერთი ავღანელი გურეს. შემთხვევის ადგილთან ახლოს მყოფმა The Times-ის კორესპონდენტებმა მომხდარი ცხელ კვალზე შეისწავლეს, მაგრამ გავრცელებულ ვერსიაში ხსენებული აფეთქების კვალს ვერსად მიაგნეს. სამაგიეროდ დაწინაურდნენ, რომ ერაყელ მშვიდობიან მოქალაქეებს მრავალრიცხოვანი ჭრილობა ჰქონდათ იყრებულ ცეცხლსასროლი იარაღიდან. ზემოხსენებულ გამოცემაში დაბეჭდილი პუბლიკაციის შემდეგ ისტორიამ აბსოლუტურად განსხვავებული ელფერი შეიძინა და პენტაგონი იძულებული გახდა, ოფიციალური გამოძიება დაეწყო. ამ გამოძიების შედეგები აბსოლუტურად არ ემთხვეოდა პირვანდელ ისტორიას.

გაირკვა, რომ ერთი საზღვაო ძველითა მართლაც ნაღობზე აფეთქდა, რის შემდეგაც მისმა საბრძოლო მებრძოლებმა გადაწყვიტეს, გასწორებოდნენ ყველას, ვინც ახლომდებარე ადგილებზე „შურისმაძიებელი“ პირველი მსხვერპლი „ტაქსის“ მძღოლი და მისი ოთხი მგზავრი გახდა. ტაქსი ავითმების გამო გარდაიცვალა. მანქანაში მსხლელობა დასრულდა შემდეგ ამერიკელი საზღვაო ძველითა ირგვლივ მდებარე სასაზღვაო შენობებში და 45 წუთის განმავლობაში ხოცავდნენ ყველას, ვინც კი იპოვეს. დასრულდა შორის ათი ქალი აღმოჩნდა, ერთი — ბავშვი და ერთი — ინვალიდი, რომელსაც დამოუკიდებლად მოძრაობა არ შეეძლო.

პრალდებმა ნაუყენეს რვა სამხედრო მოსამსახურეს, მათ შორის — ორ ოფიცერს. შვიდ საზღვაო ძველითა არანაირი სასჯელი არ დაკისრებია, ისინი მხოლოდ მოწმეების როლს ასრულებდნენ საქმეში. ერთადერთ ბრალდებულად დასახელდა დანაყოფის მეთაური შტაბ-სერჟანტი ფრენკ ვუტერი, რომელიც უშუალოდ მონაწილეობდა 19 ადამიანის მკვლელობაში. თავდაპირველად ბრალდების მხარე დამნაშავეების, სულ მცირე, 150-წლიან პატიმრობას ითხოვდა, რაც, უნდა ითქვას, ცოტაც კია ჩადენილ დანაშაულთან შეფარდებით. მაგრამ, რაც უფრო შორს მიდიოდა სასამართლო განხილვა, მით უფრო მეტად იხლართებოდა ყველაფერი. თავდაპირველად ვუტერიმ ადანაშაულებდნენ ბრალდების დაახლოებით 25-პუნქტიანი ჩამონათვალის მიხედვით მკვლელობის, დამამძიმებელ გარემოებებში ადანაშაულებდნენ თავდასხმის, სამხედრო ვალდებულების შეუსრულებლობისა და მართლმსაჯულებისთვის დაბრკოლებების შექმნის ჩათვლით.

გამოძიებასთან გარიგების შედეგად, ვუტერი იმსოლოდ „გაუფრთხილებლობაში“ დადანაშაულდა. სულ სერჟანტს ბრალდების ცხრა პუნქტი აპატიეს. „გაუფრთხილებლობაში“ იგულისხმება ის, რომ ვუტერიმ გასცა პირდაპირი ბრძანება: „ჯერ ისროლონ და შემდეგ დასვან კითხვები“. სასამართლოს ვუტერიმ გაანუშვარდა, რომ მისი ბრძანების მიზანი იყო არა სამოქალაქო

კის კონფლიქტისათვის ჩვეულებრივი შემთხვევაა და ის მოქმედებდა ისე, როგორც ამას გარემოებები მოითხოვდა. ამის შემდეგ კი, გამოძიებასთან გარიგების პირობების თანახმად, თავი სრულიად დამნაშავედ აღიარა. ყველაფერი იმით დამთავრდა, რომ სასამართლო ვუტერიმ სამი თვით პატიმრობა, ამავე ვადით ხელფასის 75%-ით დაჯარიმება და წოდების რიგითადაც ჩამოქვეითება მიუსაჯა. ჯერ კიდევ ვერდიქტის გამოტანამდე სასამართლოსთვის ცნობილი გახდა, რომ აშშ-ის საზღვაო ძველითა სარდლობა მიუღებდა ჩათვლიდან თავისუფლების აღკვეთასთან დაკავშირებულ ნებისმიერ სასჯელს. შედეგად ვუტერი პირდაპირ სასამართლოს დარბაზიდან გაათავისუფლეს. ტრიბუნალის თავმჯდომარემ დევიდ ჯონსმა მისთვის, უბრალოდ, წოდების რიგითადაც შემცირება იკმარა და ამით სასამართლო განხილვა დასრულებულად ჩათვალა. ვუტერიმ ოჯახის ბიუჯეტი არ დაზარალებულა — მიუხედავად იმისა, რომ წოდება აღარ აქვს, ექს-სერჟანტს ხელფასი იგივე დაუტოვეს. ამგვარი პოზიციის მოტივად სასამართლომ ის დაასახელა, რომ ვუტერიმ მართლაც მამა და სამ შვილს ზრდის. მსოფლიოს კიდევ რომელ სასამართლოში შეიძლება 19 ადამიანის მკვლელობისათვის მიესაჯოს ის, რასაც არასათანადო ადგილას სპირტიანი სასმელების მოხმარებისთვის უსჯიან, და შემდეგ ბრალდებული ამ სასჯელის მოხდისგანაც გაეთავისუფლებინათ? ერაყის ოფიციალურმა ხელისუფლებამ სამხედრო ტრიბუნალის გადაწყვეტილებას „შეუსაბამო“ უნდა. გაოგნებულნი დარჩნენ ქალაქელ-ხადიტის მცხოვრებნი, რომლებსაც ბედად გაუღიმათ და სერჟანტ ვუტერიმ მათ შეხვედრის შემდეგ ცოცხალი გადაარჩინა. სამაგიეროდ, ვუტერიმ ადეკვატი მარკ ზეიდის თვლის, რომ მისი კლიენტისთვის, რომლის სახელიც ხელისუფლებამ და მასმედიაში სიბნელეში ამოსვარა, სამართლიანობისა და რეაბილიტაციის პერიოდი დადგა. სერჟანტ ვუტერიმ საქმიანობის ისტორიაში უმსხვილესი სისხლის სამართლის სასამართლო ითვლება, რომელშიც ამერიკელი სამხედრო მოსამსახურეები საბრძოლო მოქმედებების დროს ჩადენილი დანაშაულებებისთვის გაასამართლეს. ამასთან, ვუტერი სასამართლოს წინაშე მსოფლიო იმით წარსდგა, რომ მისმა ისტორიამ ძალზე დიდი რეზონანსი გამოიწვია. უამრავი მსგავსი შემთხვევიდან კი ძალიან იშვიათი გამოწვევის ალენევენ თუნდაც გამოიყენებოდნენ.

ირანი ვერსად წავიდა
ირანმა კვლავ განაცხადა, რომ აპირებს, შეუნყვიტოს ბუნებრივი აირის მიწოდება რიგ ევროპულ ქვეყნებს მანამ, ვიდრე ევროკავშირის მიერ დაპირებული სანქციები ამოქმედდება. ნავთობმომპოვებელი მრეწველობის მინისტრმა რუსტამ კასემიმ არ დააკონკრეტა ის ქვეყნები, რომლებიც ვერ მიიღებენ ირანულ ნავთობს, და მიმართა ევროპას, გადახედოს თავის გადაწყვეტილებას, რაც, მისი თქმით, ნავთობის ბაზრებზე ქაოსს გამოიწვევს.

ტიმოშენო საზღვაო პირი იქნება
უკრაინის პრეზიდენტმა ვიქტორ იანუკოვიჩმა უკრაინის ექს-პრემიერ იულია ტიმოშენოს საზღვაო პირად მკურნალობის შესაძლებლობა გამოაცხადა. „უკრაინა მადლობელია უცხოელი ექიმებისა შემოთავაზებისთვის, სამედიცინო გამოკვლევა ჩატარონ ექს-პრემიერს იულია ტიმოშენკოს, მაგრამ ეს ყველაფერი უკრაინის ტერიტორიაზე უნდა განხორციელდეს“, — განაცხადა იანუკოვიჩმა და აღნიშნა, „ჩვენ წინააღმდეგი არ ვართ, მაგრამ უკრაინის კანონმდებლობა გამოიცხადებს ტიმოშენკოს მკურნალობას საზღვაო პირად“. მანვე აღნიშნა, რომ უკრაინული მხარე მზადაა, ტიმოშენკოს სამკურნალოდ ნებისმიერი უკრაინული სამედიცინო დაწესებულება აირჩიოს.

1970-იან წლებში ამერიკული ენერჯეტიკული კომპანიის ჯგუფი ამგვარ ფორმულირებას აკეთებდა: „ირანის შაჰი მსოფლიოში ნავთობის უდიდეს რეზერვუარზე ზის და კიდევ სურს, ააგოს ორი ატომური სადგური ძველანაობი ელექტრომომარაგების ნარეზერვუარის. მან იცის, რომ ნავთობი მთავრდება და მასთან ერთად მთელი ეპოქაც“. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, სწორედ აშშ-ის ბირთვულმა პროგრამამ დაუდო სათავე ირანულ ბირთვულ პროგრამას, რომელიც ასე სწულს ახლა ვაშინგტონს.

მითი ირანის იზოლაციისა

ჩვენს დროში, როდესაც სპარსეთის ყურეში კრიზისი თანდათან მწვავედება, აშშ-ისა და ირანის შესახებ ისტორიის მოკლე გაკვეთილი, შესაძლოა, სწორედ იქნის გამონერვილი წამალივით იყოს. მაშ, ასე: გავიხსენოთ რამდენიმე ნათელი ან ბნელი მომენტი ორი ქვეყნის ურთიერთობიდან განვლილი ნახევარი საუკუნის განმავლობაში.

1953 წლის ზაფხული: ცსს-მა და ბრიტანეთის დაზვერვამ მოახდინეს სახელმწიფო გადატრიალება და ჩამოაგდეს ირანის დემოკრატიულად არჩეული ხელისუფლება, რომელიც სახელმწიფოს ნავთობმრეწველობის ნაციონალიზებას აპირებდა. მის ნაცვლად დასვეს ავტოკრატი, ირანის ახალგაზრდა შაჰი და მისი საიდუმლო პოლიცია, რომელიც მალე საფრთხობელად იქცა. შაჰი მეოთხედი საუკუნის მანძილზე მართავდა ქვეყანას, როგორც რეპრესიული მანქანა და სპარსეთის ყურეში ვაშინგტონის საყრდენს წარმოადგენდა, ვიდრე 1979 წელს შიდა რევოლუციურმა მოძრაობამ არ ჩამოაგდო და მის ადგილას აიათოლა რუხოლა ჰომეინი არ დასვა. ჰომეინი ვაშინგტონის კაცი არ იყო, მაგრამ 1953 წლის გადატრიალების წყალობით გარკვეულწილად მის პოლიტიკურ პროდუქტად იქცა.

რეზერვუარის საჭირო ფინანსურ ელემენტად ჩათვალა, მაგრამ ამას ხელი არ შეუშლია პენტაგონისათვის, მხარი დაეჭირა და დახმარებოდა ირანს ბირთვული პროგრამის შექმნაში. შაჰი, ისევე, როგორც მისი მიმდევრები, ირანმუნებოდა, რომ ამგვარი პროგრამა ირანის ეროვნული უფლება იყო და ოცნებობდა ქვეყანაზე, რომელიც ელექტროენერჯის მნიშვნელოვან ნაწილს მთელი რიგი ატომური სადგურებიდან მიიღებდა. 1970-იან წლებში ამერიკული ენერჯეტიკული კომპანიის ჯგუფი ამგვარ ფორმულირებას აკეთებდა: „ირანის შაჰი მსოფლიოში ნავთობის უდიდეს რეზერვუარზე ზის და კიდევ სადგური ქვეყანაში ელექტრომომარაგების ნარეზერვუარისათვის. მან იცის, რომ ნავთობი მთავრდება და მასთან ერთად მთელი ეპოქაც“. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, სწორედ აშშ-ის ბირთვულმა პროგრამამ დაუდო სათავე ირანულ ბირთვულ პროგრამას, რომელიც ასე სწულს ახლა ვაშინგტონს.

ხალხი ჰამენეისა და ისლამური რევოლუციის მხარეზე. გარდა ამისა, ირანის ოპოზიციაც კი მხარს უჭერს მშვიდობიანი ატომის პროგრამას, ეს ნაციონალური სიამაყის საგანია.

სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ვაშინგტონის ფაქტობრივი განწყობები, ჩამოყალიბდა პოპულარული დემოკრატიული ხელისუფლება, გახდა ვაშინგტონისათვის ესოდენ საძულველი ირანული სამყაროს შექმნის საბაზი, მაგრამ მამინაც ყველაფრის მიზეზი ნავთობი იყო.

1980 წლის სექტემბერი: ერაყელმა მმართველმა სადამ ჰუსეინმა ჰომეინის ირანის წინააღმდეგ აგრესია დაიწყო. 1980-იანი წლების დასაწყისში ის ვაშინგტონის კაცი გახდა, რომელსაც გაუწოდეს ხელი, მასთან ერთად კი „დეტალური ინფორმაცია“ ირანის ჯარების განლაგებისა და ტაქტიკური დაგეგმარების შესახებ, რამაც მას შესაძლებლობა მისცა, ირანის ჯარის წინააღმდეგ უფრო ეფექტიანად გამოეყენებინა ქიმიური იარაღი.

არამედ იქცა ახალ ჰიტლერად, რომელიც, ვაშინგტონის უმაღლესი რიგების განცხადებით, უდავოდ ატარებდა ბირთვული შეიარაღების პროგრამას, რაც ერთხელაც ამერიკის ქალაქების თავზე სოკოსებური ღრუბლების სახით გამოჩნდებოდა. ამიტომ ჯორჯ ბუშის ადმინისტრაციამ დაიწყო აგრესია ირანის წინააღმდეგ, ერაყისა, რომელიც ისევე, როგორც ირანი, თავდაცვის მდივნის მოადგილის, პოლ ვულფოვიცის თქმით, ნავთობის ზღვაზე ცურავს.

გავიდა ცხრა წელი, ბაღდადის შიიტური ხელისუფლება მჭიდრო კავშირშია თეირანთან, რომელსაც ამერიკული ოკუპაციის ჩაშლის წყალობით რეგიონული გავლენა აქვს.

50 წელიწადზე მეტხანს ამერიკელ ხელმძღვანელ პირებს ირანისა და მის სიახლოვეს არ განუხორციელებიათ არც ერთი მოძრაობა, მოულოდნელი და უსიამოვნო საპასუხო დარტყმა რომ არ მოჰყოლოდა. ახლა, ირანის წინააღმდეგ საიდუმლო ომის წარმოების მრავალი წლის შემდეგ, ვაშინგტონში კიდევ ერთმა ადმინისტრაციამ გადაწყვიტა, მოემზადოს ახალი მანევრებისათვის — ამჯერად ცენტრალური ბანკის წინააღმდეგ დაწესებული სანქციებით, რაც სახელმწიფოს ნავთობნარმოების სფეროს დაზარალებს და ერთი დარტყმით გაანადგურებს ეკონომიკას, მაგრამ არავინ იცის, რა მოჰყვება ამას.

1967 წელი: აშშ-ის პროგრამა „მშვიდობიანი ატომის“ მიხედვით, რომელიც 1950-იან წლებში დაიწყო, პრეზიდენტ დევიდ ეიზენჰაუერის მიერ შაჰს უფლება მიეცა, თეირანისათვის ეყიდა 5-მეგავატის კვლევითი რეაქტორი, რომელიც ამ დრომდე ასრულებს გარკვეულ როლს ირანის ბირთვული პროგრამის განხილვებისას.

იმისათვის, რომ დარწმუნებულიყო, ვაშინგტონმა აპარტად ჩაიარა, რომ ნავთობის რეზერვუარის უდიდეს რეზერვუარს ადამინისტრაციამ გადაწყვიტა, რაშიც დაეხმარებოდა რაჰმანიზად რაჰმანიზადმა სხვა შეიარაღება ირანისთვის. მომავალში ამ გარეგნობას „ირან-კონტრა-სის სამხმ“ ეწოდება და პრაზიციანტსა და მის ბუნდს ლამის თანამდებობების ფასად დაუჭდათ.

საოცარია, მაგრამ ეს ნითელი ხაზები სულ უფრო შორს გადადიან. ოდესღაც ვაშინგტონისთვის ნითელი ხაზი ურანის „გამდიდრება“ იყო. ახლა ეს ადგილი ბირთვულმა იარაღმა დაიკავა. გავიხსენებთ, ჯერ კიდევ 2005 წლიდან ირანელი უმაღლესი ლიდერი აიათოლა ალი ჰამენეი ხაზგასმით აღნიშნავდა, რომ მისი ქვეყანა არ ისწრაფვის ბირთვული იარაღის შექმნისაკენ.

ეროვნული დაზვერვის ირანული განყოფილების ბოლოდროინდელმა შეფასებებმა ასევე ხაზგასმით დაადასტურა, რომ სინამდვილეში ირანი არ ქმნის ბირთვულ იარაღს, მაგრამ რა მოხდება, თუ დაუშვებთ, რომ არ სეზობს არანაირი ნითელი ხაზი, არამედ არსებობს რაღაც სხვა, რასაც პირობითად ნავთობდოლარების ხაზი შეიძლება ვუწოდოთ?

დავიწყოთ სანქციები. 2011 წლის დეკემბერში გლობალური ეკონომიკისათვის მოსალოდნელი შავ-ბნელი შედეგების მომტანი სანქციების პაკეტი აშშ-ის კონგრესმა პროისრაელური ლობის ჩვეული ზენოლით მოახვია თავს ბარაკ ობამას ადმინისტრაციას. ივლისიდან მოყოლებული აშშ სანქციებს უწესებს მესამე ქვეყნის ყველა იმ ბანკსა და კომპანიას, რომელთაც ურთიერთობა აქვთ ირანის ცენტრალურ ბანკთან, რაც ამ ქვეყნის ნავთობგაყიდვებს აზარალებს.

რუსეთი სირიას ხელსასწორ იარაღს არ აწვდის

რუსეთის მიერ სირიაში იარაღის მიწოდება ახლო აღმოსავლეთის რეგიონის ბალანსზე არ აისახება, — განაცხადა რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა სერგეი ლავროვმა მიუნხენში უსაფრთხოებისადმი მიძღვნილ კონფერენციაზე. „რაც არ უნდა მიგვეყვინდა სირიისთვის, ის არც „არაბულ-ცხაფხულამდე“ ცვლიდა ძალების შეფარდებას და არც ქვეყნის შიდა სიტუაციაზე აისახება. ის, რასაც ჩვენ ვანდით, არ არის ცეცხლსასროლი იარაღი და კონფლიქტის დროს არ გამოიყენება“, — განაცხადა ლავროვმა. შეგახსენებთ, რუსეთის თავდაცვის მინისტრის მოადგილემ ანატოლი ანტონოვმა ადრე განაცხადა, რომ მოსკოვი გააგრძელებს სირიისათვის იარაღის მიწოდებას საერთაშორისო ნორმებისა და ასევე ომში, რუსეთ-სირიის შორის არსებული ვალდებულებების ფარგლებში.

2003 წლის მარტი: სადამ ჰუსეინი უკვე აღარ იყო ვაშინგტონისათვის „ჩვენი კაცი“,

რამდენიმე ნათელი ან ბნელი მომენტი ორი ქვეყნის ურთიერთობიდან განვლილი ნახევარი საუკუნის განმავლობაში.

რამდენიმე ნათელი ან ბნელი მომენტი ორი ქვეყნის ურთიერთობიდან განვლილი ნახევარი საუკუნის განმავლობაში.

პან გი მუნს ფხსაშელება ისრაელს

როგორც კი მუნის საავტომობილო კორტეჟმა საკონტროლო-გამშვები პუნქტი გადაკვეთა, ათობით პალესტინელმა ლაზას სექტორში ჩასული გაეროს გენერალური მდივნის მანქანას ფხსაც-მელები და სკამები დაუშინეს. სააგენტო ასევე აღნიშნავს, რომ ეს უესტი არაბულ სახელმწიფოებში უკიდურესი აღმფეთხების მანიშნებელია. აღნიშნული ინციდენტის შედეგად არავინ დაზარალდა.

შეცვლას აპირებს. მოგვიანებით გაზეთის რედაქცია იძულებული გახდა, ამ განცხადების შესწორება დაეხმებოდა და მიზნების შესახებ მონაკვეთი საერთოდ გაეჭრო. უდავოა, რომ ამჯერად „ნითელი ზოლი“ ძალზე მიუახლოვდა ჭეშმარიტებას და ეს უკვე უზერხულობას ქმნიდა.

შტაბების მეთაურთა გაერთიანებული კომიტეტის ყოფილი თავმჯდომარე მაიკლ მულენი თვლიდა, რომ მხოლოდ შოკისა და ცახცახის მსგავსი, თეირანის ხელმძღვანელობისათვის სრულიად დამამცირებელი სასწაულებრივი მოვლენა განაპირობებს იქ რეჟიმის შეცვლას. ამ პოზიციაში მას მრავალი მომხრე ჰყავდა — საპარო დარტყმებიდან დაწყებული, ირანში შეჭრით დამთავრებულ აქციებს ამერიკაში უამრავი მომხრე ჰყავს.

მაგრამ ნებისმიერი, ვინც შორიდან მაინც იცნობს ირანს, დარწმუნებულია, რომ ამგვარი შეჭრის შედეგად მოსახლეობა, ხალხი ჰამენეისა და ისლამური რევოლუციის მცველთა კორპუსის მხარეს დადგება. გარდა ამისა, ირანის ოპოზიციაც კი მხარს უჭერს მშვიდობიანი ატომის პროგრამას, ეს ნაციონალური სიამაყის საგანია.

ირანელი ინტელექტუალები, რომლებიც ვაშინგტონის უკეთესი ურთიერთობის უნდა დაეხმარებოდნენ, ისინი ხაზგასმით აღნიშნავენ, რომ თეირანის რეჟიმს დიდი გამოცდილება აქვს სპარსული ჩრდილებების თეატრში და არ დაუშვებს იმ თავდასხმის პროვოცირებას, რომელიც შეიძლება მისი განადგურებით დასრულდეს.

თავის მხრივ, თეირანელი სტრატეგები ვარაუდობენ, რომ ვაშინგტონს არ შეუძლია ახლო აღმოსავლეთში კიდევ ერთი ომი დაიწყოს, განსაკუთრებით ისეთი ომი, რომელიც გამოაგნებულ დანაკარგებს მოუტანს მთელი მსოფლიოს ეკონომიკას.

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ირანელი ინტელექტუალური, რომელიც ბაცილებით უკეთ იცნობენ სპარსულ ანარქიკლასს, ვიდრე ვაშინგტონის იდეოლოგიები, ნაბიზიანი სამხედრო სენატის სრულ კრახს უნდონსაწარმოებელია. ისინი ხაზგასმით აღნიშნავენ, რომ თირანის რეჟიმს დიდი გამოცდილება აქვს სპარსული ჩრდილოეთი თეატრში და არ დაუშვებს იმ თავის მხრივ, თირანელი სტრატეგები ვარაუდობენ, რომ ვაშინგტონს არ შეუძლია ახლო აღმოსავლეთში კიდევ ერთი ომი დაიწყოს, განსაკუთრებით ისეთი ომი, რომელიც გამომდინარეობს მთელი მსოფლიოს ეკონომიკას.

დაუჭერს ირანის არასა-ნავთობო ექსპორტს და ადგილობრივ მრეწველობას იაფფასიანი ჩინური იმპორტთან გამკლავებაში დაეხმარება. შედეგად, რიალის დეფლაცია ირანში უმუშევრობის მკვეთრად შემცირების საშუალებას იძლევა.

მართალია, აშშ-ში ამის დანახვა არ სურთ, მაგრამ ირანი არც ისე „იზოლირებულია“, როგორც ვაშინგტონს სურდა. პაკისტანის პრემიერ-მინისტრი თირანში ხშირი სტუმარია, მაგრამ ის ჯერ კიდევ ახალბედა რუსეთის ნაციონალური უშიშროების მეთაურ ნიკოლაი პეტრუშევიტთან შედარებით, რომელმაც სულ ცოტა ხნის წინ ისრაელი გააფრთხილა, აშშ-ს ირანზე თავდასხმისაკენ არ უბიძგოს. ამ ჩამონათვლს ემატება აშშ-ის მოკავშირე ავსტრალიის პრემიერ-დენტი ხაიმდ ყარზაიცი, რომელმაც 2011 წლის ბოლოს თემთა 2000 მეთაურს განუცხადა, რომ ქაბული თეირანთან დაახლოებას აპირებს.

ვაშინგტონის საუბედუროდ, ირანულ-პაკისტანური გახსნადენი უკვე დგამს პირველ ნაბიჯებს. პაკისტანს ჰაერით სჭირდება ენერჯია და მისმა ხელმძღვანელებმა გადაწყვიტა, არ ელოდოს ვაშინგტონის ესოდენ საყვარელ ტაჯიკეთი-ავღანეთი-პაკისტანი-ინდოეთის პროექტს, რომელიც ოდესმე, ალბათ, გადაკვეთს თალიბანის ტანს.

მიუხედავად იმისა, რომ ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობა უფრო დაძაბულია, ვიდრე ოდესმე, თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი აპმეთ დავითოლო ახლახან ეწვია თეირანს. ამ რეგიონში ენერჯის ფაქტორი ყველა საფრთხეს გადალახის. თურქეთი ირანის ენერჯის მსოფლიო მარკეტის უმთავრესი მომხმარებელია. თურქეთი ირანის ენერჯის მსოფლიო მარკეტის უმთავრესი მომხმარებელია. თურქეთი ირანის ენერჯის მსოფლიო მარკეტის უმთავრესი მომხმარებელია.

ყველაზე მთავარი ისაა, რომ იზოლირებული ირანი უშიშროვნელოვანესი საკითხი აღმოჩნდა ჩინეთის ნაციონალური უსაფრთხოებისათვის, რომელმაც ვაშინგტონს უკვე მიახალა უარი სანქციებზე თავა-

ტები აქვს ვენესუელასთან, მათ შორის, საერთო ბანკიც. ამერიკულმა პრესამ ყველა კუთხით დაამუშავა ახმადინეჯადის ბრაზილიაში არჩასვლის ფაქტი, მაგრამ თეირანი და ბრაზილია კვლავაც მეთანხმებულნი არიან, როდესაც საქმე ბირთვულ დოსიემდე მიდის, ბრაზილიის მთელი ისტორია ადასტურებს, რომ მხარს უჭერს თეირანს. ბოლოს და ბოლოს, ეს ქვეყანა ამუშავებდა ბირთვული იარაღის პროგრამას, შემდეგ კი უარი თქვა მასზე. 2010 წლის მაისში თურქეთი და ბრაზილია ასრულდნენ შუამავლის როლს ირანისათვის ურანის გაცივლის თაობაზე მეთანხმებაში და ამას შეეძლო დიდ წესრიგიდან მოეხსნა ამერიკულ-ირანული ბირთვული გაერთიანება შესაძლოა მოგებაც კი ნახოს, რადგან ირანელებმა ჩინურ ბაზარზე ძალზე და მოუკიდებლად იგრძნეს თავი. მართალია, ახლა ჩინეთი ნავთობსა და გაზს შედარებით დაბალ ფასად ყიდულობს, მაგრამ მხარეებს შორის მიმდინარეობს რთული მოლაპარაკებები ირანული ნავთობის საფასურის თაობაზე და ჩინელები განაგრძობენ ზენოლას ენერჯის შესყიდვის ოდნავი შემცირებით.

ეს ყველაფერი უნდა დამთავრდეს მარტში, აშშ-ის სანქციების ბოლო პაკეტის ძალაში შესვლამდე ორი თვით ადრე. შედეგად ჩინეთი, რა თქმა უნდა, უფრო მეტ გაზს იყიდის, ვიდრე აშშ-ს საშუალება მისცა, გაეზარებინა, თუ რამხელა პრობლემას უქმნის მის ქვეყანას, რომელიც 10%-ით დამოკიდებულია ირანის ნავთობზე და მხოლოდ ამ წილის ნელ-ნელა შემცირებას დაჰპირდა. სამხრეთ კორეამ კი პირდაპირ განაცხადა, რომ 2012 წელს მთელი საჭირო ნავთობის 10%-ს ირანისგან შეიძენს.

ყველაზე მთავარი ისაა, რომ იზოლირებული ირანი უშიშროვნელოვანესი საკითხი აღმოჩნდა ჩინეთის ნაციონალური უსაფრთხოებისათვის, რომელმაც ვაშინგტონს უკვე მიახალა უარი სანქციებზე თავა-

ირანს სურს, შეუერთებულ ვაშინგტონს შეაგნებინოს, რომ შეაჯახება არა მხოლოდ ჩინურულ ზესახელმწიფოს, არამედ თავის მთავარ სტრატეგიულ მოწინააღმდეგეებს — ჩინეთსა და რუსეთს

ლის დაუხამამებლად. ირანი უკვე აწვდის ჩინეთს ნავთობისა და გაზის ექსპორტის 15%-ს, ენერჯეტიკაში ჩინეთისათვის ირანი უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე აშშ-ისთვის საულის არაბეთი, საიდანაც იმპორტირებული ნავთობის 11%-ს იღებს.

საბოლოო ჯამში, ვაშინგტონის სანქციების შედეგად, ჩინეთმა შესაძლოა მოგებაც კი ნახოს, რადგან ირანელებმა ჩინურ ბაზარზე ძალზე და მოუკიდებლად იგრძნეს თავი. მართალია, ახლა ჩინეთი ნავთობსა და გაზს შედარებით დაბალ ფასად ყიდულობს, მაგრამ მხარეებს შორის მიმდინარეობს რთული მოლაპარაკებები ირანული ნავთობის საფასურის თაობაზე და ჩინელები განაგრძობენ ზენოლას ენერჯის შესყიდვის ოდნავი შემცირებით.

ეს ყველაფერი უნდა დამთავრდეს მარტში, აშშ-ის სანქციების ბოლო პაკეტის ძალაში შესვლამდე ორი თვით ადრე. შედეგად ჩინეთი, რა თქმა უნდა, უფრო მეტ გაზს იყიდის, ვიდრე აშშ-ს საშუალება მისცა, გაეზარებინა, თუ რამხელა პრობლემას უქმნის მის ქვეყანას, რომელიც 10%-ით დამოკიდებულია ირანის ნავთობზე და მხოლოდ ამ წილის ნელ-ნელა შემცირებას დაჰპირდა. სამხრეთ კორეამ კი პირდაპირ განაცხადა, რომ 2012 წელს მთელი საჭირო ნავთობის 10%-ს ირანისგან შეიძენს.

ყველაზე მთავარი ისაა, რომ იზოლირებული ირანი უშიშროვნელოვანესი საკითხი აღმოჩნდა ჩინეთის ნაციონალური უსაფრთხოებისათვის, რომელმაც ვაშინგტონს უკვე მიახალა უარი სანქციებზე თავა-

ნესებით გაჩენილი საბანკო პრობლემების გვერდის ავლის გზებს გამოიხატა.

„იზოლირებული“ ირანის კიდევ ერთი მომხრეა რუსეთი. ის სანქციების გაძლიერების წინააღმდეგია და გაეროს ახლანდელი სანქციებისათვის გვერდის ასაგლეხად ამუშავებს ალტერნატიულ გეგმას, რომელიც ყველას შეუნარჩუნებს სახეს. ბირთვულ ფონზე თეირანი ვაშინგტონთან კომპრომისის გამოხატვის სურვილს აჩვენებს, თანაც იმ გეგმის ფარგლებში, რომელიც ბრაზილიამ და თურქეთმა წარმოადგინეს და რომელზეც ვაშინგტონმა უარი უარი კიდევ 2010 წელს განაცხადა. ახლა გაცილებით უფრო გასაგები გახდა, რომ ვაშინგტონისთვის უმთავრესია რეჟიმის შეცვლა და არა ბირთვული პროგრამა, ამიტომ ყოველგვარი მოლაპარაკებები მტანჯველად მტკიცე ული იქნება.

ეს განსაკუთრებით სწორია ახლა, როდესაც ევროკავშირის ლიდერებმა როგორც იქნა მოახერხეს საკუთარი თავი მომავალი მოლაპარაკებების გან ჩამოეშორებინათ. ირანული ნავთობზე ემბარგოს საკითხში ისინი ჩვეული მანერით, ლამის უსიტყვოდ მიუერთდნენ ვაშინგტონს. როგორც ევროკავშირის ერთ-ერთმა უმაღლესი თანამდებობის პირმა განაცხადა, ევრობა შიშობს, რომ ეს შესაძლოა ღია ომისკენ გადადგმული უკანასკნელი ნაბიჯი იყოს.

ირანის იზოლაცია მხოლოდ სუსტდება, როგორც კი ვიღაც გაიგებს, რომ ქვეყანა დღე-ღამეზე უარს ამბობს და რუსეთთან რუსულითა და რიალით ვაჭრობაზე გადადის, ზუსტად

ისევე, როგორც უკვე გააკეთა ეს ჩინეთსა და იაპონიასთან მიმართებაში. რაც შეეხება ინდოეთს, მისმა ხელმძღვანელებმა ირანის ნავთობის შესყიდვის შეჩერებაზე უარი განაცხადა და ეს ვაჭრობა, სავარაუდოდ, დოლარით დიდხანს არ გაგრძელდება.

ინდოეთი უკვე იყენებს იუანის ჩინეთთან სავაჭროდ, რუსეთი და ჩინეთი კი, უკვე წელიწადზე მეტია, სავაჭრო ანგარიშსწორებას რუბლებსა და იუანებში აწარმოებენ. ყველა ახალი სავაჭრო გარიგება და ერთობლივი ინვესტიცია ირანისა და ჩინეთის მიერ მხოლოდ იუანსა და რიალიმ განხორციელდება.

უფრო მეტიც, რუსეთი, ინდოეთი და ჩინეთი ირანთან ერთად ოქროს მთავარი მწარმოებლები არიან. მათ რთულ სავაჭრო კავშირებზე აშშ-ის კონგრესის ჭირვეულობა გაცილებით ვერ მოახდენს. სინამდვილეში, როდესაც განვითარებადი მსოფლიო ატლანტიკური დასავლეთის ღრმა კრიზისს უყურებს, მხოლოდ აშშ-ის უზარმაზარ ვალს, ფედერალური სარეზერვო სისტემის მიერ ფულის ბეჭდვას და საბირთვულ ენერჯის შეყვალ ევროზონას ხედავს.

თვალი ადევნეთ ფულს. ჯერჯერობით გვერდით გადავიდეთ ახალი სანქციები ირანის ცენტრალური ბანკისათვის, რომელთაც რამდენიმე თვის შემდეგ გამოიყენებენ; ნუ მიაქცევთ ყურადღებას ირანის მუქარას ორმუხის სრუტის გადაკვეთის შესახებ, მით უფრო, რომ ეს სრუტე ბაზარზე ირანული ნავთობის მიწოდების მთავარი მაგისტრალი არაა და მაშინ სპარსეთის ყურეში კრიზისის მთავარი მიზეზი სწორედ უნივერსალური გადახდის საშუალების სახით ნავთობდოლარების ტორპედირების პროცესის მზადებაა.

ამ ნაბიჯებს სათავეში ირანი უდგას და მას სურს, შეუერთებულ ვაშინგტონს შეაგნებინოს, რომ შეაჯახება არა მხოლოდ ჩინურულ ზესახელმწიფოს, არამედ თავის მთავარ სტრატეგიულ მოწინააღმდეგეებს — ჩინეთსა და რუსეთს.

ამასთან დაკავშირებით უნდა გავიხსენოთ, რომ 2000 წელს სადამ ჰუსეინმა უარი განაცხადა ერაყული ნავთობისთვის ანგარიშსწორების სახით ნავთობდოლარების გამოყენებაზე და ევროზე გადავიდა. 2003 წლის მარტში ერაყში შეჭრა დაიწყო და ამას რეჟიმის გარდაუვალი ცვლა

მოჰყვა. ლიბიაში მუამარ კადაფი საერთო აფრიკული ვალუტის და მისი სახელმწიფოს ენერჯორესურსებისთვის ანგარიშსწორების სახით ოქროს დინარი წარადგინა. ამას კიდევ ერთი ინტერვენცია და რეჟიმის შეცვლა მოჰყვა.

ვაშინგტონი, ნატო და თელავი სხვაგვარ სცენარს გეგმავენ. ირანული მუქარა ახლანდელი კრიზისის ცენტრში მოექცა, მიუხედავად იმისა, რომ ეს რეალურად მხოლოდ დაუმრუტებელ საინფორმაციო სახელმწიფოს პასუხი იყო. როგორც თელიან, სწორად ეს მუშარაზადის ნავთობის ფასსა და კვიბაზს ახლანდელ რეცესიას (და არა უოლ-სტრიტის კაზინო ან უზარმაზარი ამერიკული და ევროპული ვალუტის). ერთპირი ცენტიან ნაღებს ნავთობის ფასისა და სანქციების წინააღმდეგობა არაფერი აქვს, ვიდრე ირანი სახალხი მრისხანების განტყუების ვატი იძულებს.

შეხედეთ 2012 წელს, როგორც მსოფლიო ვალუტის სახით დოლარზე მასობრივად უარის თქმის დასაწყისს. წარმოიდგინეთ, რომ მსოფლიო აწარმოებს მარტივ მათემატიკურ გათვლებს და ნელ-ნელა საქმეებს საკუთარ ვალუტაზე აწარმოებს და აშშ-ის სახაზინო ვალდებულებებში სულ უფრო ნაკლებ სახსრებს აბანდებს.

ათწლოვანმა პირობამ მხოლოდ ნავთობდოლარების გამოყენების შესახებ ისინი ახლო აღმოსავლეთში პენტაგონის ძალის თანმდევად აქციო. ირანიდან ცენტრალურ აზიამდე გადაჭიმულ უზარმაზარ ენერჯომდიდარ ტერიტორიებზე, რომელთაც ჩვენ შეგვიძლია მივსადავინებთ იუ-ნოდოთ, პენტაგონი კი, როგორც ნესი, „არასტაბილურობის კერას“ უწოდებს, თანამშრომლობის საბჭო აშშ-ის ჰემონის შემცირების გასაღებად რჩება.

აშშ-ს ირანში რეჟიმის შეცვლა აქვს ჩაფიქრებული და მხოლოდ ნაპერწკალია საჭირო, რომ ცეცხლი გაჩაღდეს. არც ისე რთულია პენტაგონში იმ შემსრულებელთა სრულმასშტაბიანი დომინირება, რომლებიც სხვისი დროში მოანწყობენ ინციდენტს სპარსეთის ყურეში ირანზე თავდასხმისათვის. გავეთვალისწინოთ აშშ-ის ახალი საზღვრო სტრატეგია, რომელიც ეს-ესა გამოიგონა პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ.

ასე რომ, ეს ფსიქოდრამა, რომელიც მთელი ცხოვრება გრძელდება და რომელსაც ჩვენ ირანს ვუწოდებთ, შესაძლოა, ზუსტად იმდენად იყოს დამოკიდებული ჩინეთსა და ამერიკის დოლარზე, რამდენადც სპარსეთის ყურის პოლიტიკასა და არასრულ ირანულ ბომბზე. მაგრამ საკითხავი ისაა, — მაინც რა არის ის ურჩხული, რომელიც პეკინში ჩნდება?

Asia Times Online

ნატო რუსეთთან უთანხმოებას არ აპირებს

ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის ხელმძღვანელობა რაკეტისწინააღმდეგო სისტემების გამო არ აპირებს რუსეთთან უთანხმოებას ჩიკაგოს სამიტზე, რომელზეც აუცილებელი იქნება ერთობლივი გადაწყვეტილების მიღება. ეს განცხადება გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა გიო ვესტერველემ გააკეთა. „ნატოსა და რუსეთს აერთიანებს შესაძლო სარაკეტო თავდასხმებისგან ჩვენი დაცვის ინტერესები. ჩვენ არ ვართ დაინტერესებული, რომ ნატოსა და რუსეთს შორის სტრატეგიულ პარტნიორობაზე გავცენა მოვახდინოთ რაკეტისწინააღმდეგო სისტემების საკითხში უთანხმოების საფუძველზე“, — განაცხადა მინისტრმა მიუნხენის უსაფრთხოების 48-ე კონფერენციაზე სიტყვით გამოხვლისას.

«კონსტრუქციული» მოლაპარაკებები

აშშ-ის სახელმწიფო მდივანმა ჰილარი კლინტონმა თავის რუს კოლეგა სერგეი ლავროვთან „კონსტრუქციული“ მოლაპარაკებები გამართა სირიაში არსებულ ვითარებაზე გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუციის შესახებ. ორი ქვეყნის საგარეო უწყებებს ხელმძღვანელები სატელეფონო საუბრისას შეთანხმდნენ, რომ დიპლომატიკა გააგრძელებენ კონსულტაციას რეზოლუციის პროექტთან დაკავშირებით. რუსეთმა გასაგებად აღნიშნა, რომ ის გამოიყენებს ვეტოს უფლებას იმ შემთხვევაში, თუ რეზოლუციის პროექტი მისთვის მიუღებელი იქნება. რუსული მხარის განცხადებით, არსებული დოკუმენტი ხელს არ უწყობს კომპრომისის მიღებას დაპირისპირებულ მხარეებს შორის.

თანამედროვე გლობალური ეკოლოგიური კრიზისის წარმოქმნის მთავარ ფაქტორად მსოფლიოს წამყვანი მეცნიერ-ეკოლოგები ეკონომიკის გლობალური კრიზისი, საზოგადოების დეგრადაცია მიიჩნევიან, რაც ადამიანის სასიცოცხლო სივრცის — ბუნებრივი გარემოსადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებად არის ტრანსფორმირებული. ბუნების კულტი ტექნიკის კულტმა, ბუნებაზე გაბატონების იდეოლოგიამ შეცვალა.

თავის სასიცოცხლო გარემოს ადამიანი თვითონ სკობს

პირველი ხის მოჭრა სივლიზასიას გაულო კარი, ბოლო ხის მოჭრა დალუპავს კასობრიობას

„ადამიანის ბედი ისე სასიცოცხლოდ არასოდეს ყოფილა დამოკიდებული დედამიწის ცოცხალ ბუნებასთან ურთიერთობაზე, როგორც დღეს არის. ეკოლოგიური წონასწორობის დარღვევით და პლანეტის სასიცოცხლო სივრცის გამოუსწორებელი შეკვეცივით ადამიანი ბოლოს და ბოლოს თავადვე გაუსწორდება საკუთარ სახეობას არანაკლებ ატომური ომისა“, — განაცხადა დიდმა მეცნიერმა-ეკოლოგმა აურელიო პერჩინიმ. დღევანდელ მსოფლიოში შექმნილი ვითარება ამის ნათელი დადასტურებაა. გაუდაბნობების მზარდი პროცესი თანამედროვე გლობალურ პრობლემებს შორის ერთ-ერთი ყველაზე მწვავეა. კაცობრიობა თანდათან იშკის ბუნებასთან ურთიერთობაში დაშვებული ცოდვების შედეგებს.

ენეკბეტიკულა სიღუსტიკა ტყის მხრებზე გაღაიარა. კონტროლს არ ექვემდებარება ხეების მოჭრა სივლიზასიას

საზოგადოების დეგრადაცია მიიჩნევიან, რაც ადამიანის სასიცოცხლო სივრცის — ბუნებრივი გარემოსადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებად არის ტრანსფორმირებული. ბუნების კულტი ტექნიკის კულტმა, ბუნებაზე გაბატონების იდეოლოგიამ შეცვალა.

ნარჩუნების საქმეში. ეკოლოგიური ზნეობრივი განაწესის შესრულება მიჩნეულია ცივილიზაციის გადარჩენის ერთ-ერთ პირობად. ამისთვის აუცილებელი ხდება ბუნებასთან ურთიერთობის ჰუმანური ეკოლოგიური ეთიკისა და კულტურის დონის განხორციელება.

და წყალსატენი (ბანსაკუთრებით, მტკვარი და შავი ზღვა), ჰაერი (ბანსაკუთრებით, დიდ ქალაქებში).

საქართველო მთავრობის ქვეყანა და მთიანი რელიეფის პირობებში ტყის გარემო და რესურსწარმოქმნელი ფუნქცია ნათლად არის გამოხატული. ნალექი ტყეში თითქმის მთლიანად ჩაიფარება ნიადაგში, რაც ზრდის მის ტენიანობას, მკვეთრად ამცირებს ზედაპირულ ჩამონადენს და მასთან დაკავშირებულ ნიადაგის გადარცხვინს, ზედაპირის დაზარების, საბოლოო ჯამში, — ნაყოფიერი

ნიადაგების ადგილას უვარგისი მიწების წარმოქმნის საშიშროებას. ეროზიული პროცესები და ღვარცოფული მოვლენები უტყეო ფერდობებზე ნ-ჯერ და მ-ჯერ უფრო აქტიურად მიმდინარეობს, ვიდრე ტყიან ფერდობებზე. ამის უგულვებელყოფა საქართველოს მთიანეთში მეურნეობის მდგრად განვითარებას სერიოზულ პრობლემას უქმნის. ღვარცოფულ-მეწყურული მოვლენებისა და თოვლის ზეგავების საწინააღმდეგო ღონისძიებებიდან ყველაზე ეფექტურია ფერდობების გატყიანება. ეს საყოველთაოდ ცნობილია. მაგრამ ბუნების დაცვის აუცილებელი მოთხოვნები საქართველოში ყოველ ფეხის ნაბიჯზე ირღვევა. ამიტომ, რომ ბოლო პერიოდში კომარცხული ტყისარგებლობის შედეგად ტყის ფართობი მნიშვნელოვნად შემცირდა. თითქმის მთლიანად გაიქცა მთისწინებისა და დაბალმთიანი ზონები.

ენერგეტიკულმა სიღუსტიკურმა ტყის მხრებზე გადაიარა. კონტროლს არ ექვემდებარება ხეების მოჭრა სივლიზასიას. ბუნების სტიქიური მოვლენებისა და პროცესების (წყალდიდობები, მეწყურული და ღვარცოფული მოვლენები, თოვლისა და ქვათა ზეგავები და სხვ.). მოსახლეობა იძულებულია, აიყაროს მამაპაპური საცხოვრისიდან.

ეკოლოგიური კულტურის დონე ჩვენი მოსახლეობის მნიშვნელოვან ნაწილში, სამწუხაროდ, დაბალია. ამაზე მეტყველებს მრავალი ფაქტი, რომელთაგან ზოგიერთი შეიძლება წერილობრივად მოგვეჩვენოს, მაგრამ ამ წერილობრივისაგან „საბოლოოდ აგორდება დიდი პრობლემები. ასეთ „წერილობრივს“ მიეკუთვნება ქალაქის პარკების „ურბანული ათვისება“, საცხოვრებელი კვარტლების დანაგვიანება.

პოლიტიკური პროცესების გამაფრებამ საქართველოში ყველა პრობლემა გადაფარა. თუ ასე გაგრძელდა, „ცაფირუზ, ხმელეთ-ზურმუხტი“ ქვეყნის ნაცვლად მომავალ თაობებს გაუდაბნოებული ტერიტორია დარჩებათ.

ზურაბ სავართელაძე, პროფესორი, გელა მარბუქიანი, დოცენტი

ბუნების ელემენტებს შორის ტყე ადამიანის სამეურნეო ზემოქმედების მიმართ ყველაზე მგრძობიარეა. გეოგრაფიული გარსის ფარგლებში ტყემ მძიმედ იწვინა მსოფლიო ცივილიზაციის (განსაკუთრებით კი, სამეცნიერო-ტექნიკური რევოლუციის) ნეგატიური ზემოქმედება. კაცობრიობის ისტორიაში პირველი ეკოლოგიური კრიზისები უკავშირდება ტყეების ვრცელი მასივების პირნინდად განადგურებას — გაჩვენას, გადაწვას. ტყეებს დიდ ზიანს აყენებს ატმოსფეროს გაბინძურება და მასთან დაკავშირებული მჟავა წვიმები. შედეგად, ისტორიულად მოკ-

ლე დროში მსოფლიოს საშუალო ტყიანობა 70-80 პროცენტთან 30 პროცენტამდე შემცირდა და ეს პროცესი დღემდე გრძელდება. მსოფლიო ტყის საფარის კლება ძირითადად ტროპიკული ტყეების ხარჯზე ხდება. მსოფლიო საზოგადოება შემფოთებულია ამაზონიის ტყეების (რომლებიც პლანეტის ფილტვებად არის აღიარებული) ბედი... თანამედროვე გლობალური ეკოლოგიური კრიზისის წარმოქმნის მთავარ ფაქტორად მსოფლიოს წამყვანი მეცნიერ-ეკოლოგები იქნას გაცნობიერებული ადამიანის როლი დედამიწაზე სიცოცხლის შე-

თანამედროვე მწვავე გლობალური ეკოლოგიური პრობლემების გადასაჭრელად, მსოფლიოს წამყვანი მეცნიერ-ეკოლოგთა აზრით, საჭიროა ახლებურად იქნას გაცნობიერებული ადამიანის როლი დედამიწაზე სიცოცხლის შე-

ბუნების დაცვის აუხილავალი მოთხოვნები საქართველოში ყოველ ფეხის ნაბიჯზე ირღვევა

სახელოვანი იუბილარი

საბედნიეროდ, არიან ისეთი გამორჩეული ადამიანები, რომელთა ცხოვრებისა და მოღვაწეობის გაცნობა დიდ სიამოვნებას გვანიჭებს და თავდადებული შრომის სტიმულს გვაძლევს. როგორც წესი, ადამიანის შეფასება ხდება არა მხოლოდ ამქვეყნად გატარებული წლების რაოდენობით, არამედ ღირსეული სიცოცხლით.

ერთის მხრივ, თითქოსდა სუსტი ფიზიკური შესახეობით, მაგრამ საოცარი გამძლეობით, შეუპოვრობითა და გონიერებით დღესაც ბრწყინვალედ ასრულებს თავის სამსახურებრივ მოვალეობას ზუგდიდისა და აფ-

ხაზეთიდან დევნილ ვეტერანთა კავშირის თავმჯდომარე, დიდი სამამულო ომის პირველი ხარისხის, ვახტანგ გორგასლის, ღირსების საპატიო ორდენისა და მრავალი მედლის კავალერი, თადარიგის პოლკოვნიკი, 90 წლის იუბი-

ლარი ბატონი შოთა გრიგოლის ძე თოდუა, რომელიც 1922 წლის 14 თებერვალს დაიბადა ქ. ზუგდიდში. საშუალო სკოლის დამთავრებისთანავე იგი 1941 წელს, დიდი სამამულო ომის დაწყებამდე, განწვეული იქნა არმიის რიგებში და ომის დაწყებიდან მის დამთავრებამდე, მუდამ წინა ხაზზე იმყოფებოდა და აქტიური მონაწილეობა აქვს მიღებული უკრაინის, ბელორუსიის, ვარშავის, ჩეხოსლოვაკიის, პრალისა და ბერლინის შტურმით აღებაში... არმიის რიგებიდან 1946 წელს, დემობილიზაციის შემ-

დეგ, მუშაობდა ზუგდიდის შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების სისტემაში. როგორც პატიოსანი და უმნიშვნელო პიროვნება, იგი 20 წლის განმავლობაში მუშაობ-

და სამოქალაქო სამსახურის სხვადასხვა საპასუხისმგებლო თანამდებობებზე. ასევე გარკვეული პერიოდი იმუშავა ენგურჰეის უნიკალური მშენებლობის მე-5 გასამხედროებული დაცვის სამმართველოს უფროსად.

90 წლის ამაგდარი იუბილარი, ბატონი შოთა, დღესაც მხნედ და ამაყად გამოიყურება და ადგილობრივი ხელი-სუფლებლისა და მმართველობის ორგანოების ხელმძღვანელების აქტიური მხარდაჭერით და დახმარებით წარმატებით უზრუნველყოფს ვეტერანთა სოციალური პირობების გაუმჯობესებას და სამართლებრივი უფლებების დაცვას. არჩეულია საქართველოს ომის, შრომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანთა

ცენტრალური კავშირის გამგეობის წევრად.

ადგილობრივი მმართველობის ხელმძღვანელობამ სათანადოდ დააფასა ბატონი შოთა თოდუას მოღვაწეობა და იგი წარდგენილია ზუგდიდის საპატიო მოქალაქის ნიშნის მისანიჭებლად, რითაც ღირსეულ პატივს მიაგებენ არა მარტო მას, არამედ მთლიანად საქართველოს ვეტერანთა მოძრაობის სახელმწიფოებრივ მნიშვნელობას.

ბატონო შოთა, გილოცავთ 90 წლის იუბილს, გისურვებთ ჯანმრთელობას, დიდხანს სიცოცხლას და აქტიურ ცხოვრებას ქვეყნისა და პატრიოტული მოქალაქის საკეთილდღეოდ.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

იმ ვითარებაში, როცა ბრალდებათა უზარმაზარი ტალღა აგორდა, რომელიც ამტკიცებდა, რომ ძველანაობა არსებობდა რეალური და უმალესად საშიში შემთხვევების კერაში საბჭოთა მთავრობის უმალესი თანამდებობის პირთა მონაწილეობით, სტალინსა და პოლიტბიუროს არ შეეძლო უყურადღებოდ დატოვებინათ პირველი მდივნების დაქინებული მოთხოვნა, დაწყებულიყო ყოველსადაც მათი იმ საშიშროების წინააღმდეგ, რომელიც ძველანას და პირადად მათ ემუქრებოდა.

გროვერ ფერი 37 წლის გაგონება

ანტისტალინური უნაბუსობა

გაგრძელება. დასაწყისი ნი. №1-4 (139-142)

როგორც პიხსა სამე

სანამ ნიკიტა ხრუშჩოვი რობერტ ინდრიკის ძე ეიხეს, ეროვნებით ლატვიელს, თავის დახურულ მოხსენებაში XVII ყრილობის მიერ არჩეულ ცეკას რეპრეზენტულ წევრთა შორის მოიხსენიებდა როგორც წამებულ რაინდს, ეს პარტიული ნომენკლატურის უმაღლესი რანგის ფუნქციონერი თავად იყო უმოწყალო ჯალათთა შორის, რომელსაც ბოლოს და ბოლოს აგებინეს პასუხი მის მიერ ჩადენილ დანაშაულობათა გამო.

ნისს თქვა: „შემომგების და (პარტიული) შეცვლის შემდეგ ვამხილეთ და პარტიიდან განვდევნეთ კიდევ უფრო მეტი დაუძინებელი მტერი... ყველანი ჯერ კიდევ არ არიან მხილებული, ყოველმხრივ უნდა გაავადიეროთ მუშაობა ტროცკისტ-ბუხარინელთა ტრიუმფის მიმართულებით“. 1937 წლის 29 ოქტომბერს დაინიშნა სსრკ მინათმობელების სახელმწიფო კომისრად. 1937 წელს აირჩიეს საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად. 1938 წლის 29 აპრილს დააპატიმრეს. 1940 წლის 2 თებერვალს მიუსაჯეს დახვრეტა. განაჩენი აღსრულდა. 1956 წელს რეაბილიტირებულია და აღდგენილია პარტიაში“ (გვ. 505).

ბროვირ ფერი

რომლებიც არასოდეს ჩაუდენია. მაგრამ, ამასთანავე, არ შეგვიძლია სიტყვაზე ვენდოთ და ვირწმუნოთ ის, რაც დაწერა“.

ლად მას არ ვიცნობთ, რადგან ხრუშჩოვმა და მისმა მემკვიდრეებმა... მიზანშეწონილად ჩათვალეს სააშკარაოზე გამოეტანათ ეიხეს საქმის მასალები თუნდაც მკვლევარებისთვის გაეხადათ ხელმისაწვდომი. არსებობს სანდო მონობა იმისა, რომ სწორედ ეიხემ გაუკვალა გზა სხვა პირველ მდივნებს (დასაწყისში — მხოლოდ სათავისოდ გაიკვალა), აღჭურვილიყვნენ საგანგებო რეპრესიული ღონისძიებების განადგომის დახვრეტის და უფრო მეტის გულგრილად გაგონების უფლებით. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ეიხეს ნაშრომის მასობრივი გამგონების უფლებით. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ეიხეს ნაშრომის მასობრივი გამგონების უფლებით. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ეიხეს ნაშრომის მასობრივი გამგონების უფლებით.

და პეტროვს ხელთ ჰქონდათ და შემდეგ კვლავ გასაიდუმლოვდა, მტკიცდება, რომ ეიხეს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საქმეებში ეროვნებაში ედვოკაციონისა და ეყოვს, აგრეთვე, იაგოდან მთავარ მემარჯვენე მემბოხეთა შორის მოიხსენიებს. იგი საგანგებოდ ასახელებს ეიხეს, რომელიც ედვოკაციონთან და ეყოვთან საგანგებოდ ჩავეიდა. ედვოკაციონს ძალიან ახლო ურთიერთობა ჰქონდა ეყოვთან, 1940 წელს მასთან ერთად წაუყენეს ბრალდება, მიუსაჯეს და დახვრეტეს. ფრინოვსკი მიიჩნევდა, რომ მე-მარჯვენეთა შეთქმულების ჯგუფში ეიხეც მონაწილეობდა ეყოვთან, ედვოკაციონთან და სხვებთან ერთად. ამ დაჯგუფების წევრი თვითონაც იყო. სხვა შემთხვევაში განცხადების ავტორს საბაბი არ ექნებოდა, ესენებინა ეიხე.

და პეტროვს ხელთ ჰქონდათ და შემდეგ კვლავ გასაიდუმლოვდა, მტკიცდება, რომ ეიხეს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საქმეებში ეროვნებაში ედვოკაციონისა და ეყოვს, აგრეთვე, იაგოდან მთავარ მემარჯვენე მემბოხეთა შორის მოიხსენიებს. იგი საგანგებოდ ასახელებს ეიხეს, რომელიც ედვოკაციონთან და ეყოვთან საგანგებოდ ჩავეიდა. ედვოკაციონს ძალიან ახლო ურთიერთობა ჰქონდა ეყოვთან, 1940 წელს მასთან ერთად წაუყენეს ბრალდება, მიუსაჯეს და დახვრეტეს. ფრინოვსკი მიიჩნევდა, რომ მე-მარჯვენეთა შეთქმულების ჯგუფში ეიხეც მონაწილეობდა ეყოვთან, ედვოკაციონთან და სხვებთან ერთად. ამ დაჯგუფების წევრი თვითონაც იყო. სხვა შემთხვევაში განცხადების ავტორს საბაბი არ ექნებოდა, ესენებინა ეიხე.

1937 წლის არჩევნების გიულეტენი

ИЗБИРАТЕЛЬНЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ по выборам в Верховный Совет СССР 1937 года. Округ №... по выборам в Совет Национальностей от... (независимой республики, области или автономии). Оставьте в избирательном бюллетене фамилию ОДНОГО кандидата, за которого Вы голосуете, остальных вычеркните.

1937 წლის არჩევნების პლაკატი

1937 წლის არჩევნები

ცენტრალური კომიტეტის 1937 წლის ოქტომბრის პლენუმზე პირველმა მდივნებმა შეძლეს შემოქმედება მოეხდინათ სტალინსა და მოლოტოვზე და იძულებული გაეხადათ, უარი ეთქვათ ალტერნატიულობისა და შეჯიბრებითობის იდეაზე. შეიცვალა ბიულეტენებიც. სტალინზე ზემოქმედებდნენ სხვა მხრიდანაც. მისი ერთ-ერთი უახლოესი თანამშრომელი კონსტიტუციაზე და არჩევნების პრობლემებზე მუშაობის პროცესში იაკობ არკადის ძე იაკოვლევი (ეპსტეინი), პარტიული კონტროლის კომისიის თავმჯდომარის პირველი მო-

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

როგორც ეიხეა წამოიწყო ის მასობრივი რეპრესიები, რომელთა შესახებ საუბრით სრულყოფილ თაყვის აღწერას უზიარებდა XX ყრილობის დელეგატებს... სწორედ ამ უნდა ითქვას, რომ მოვლენათა განვითარების ერთ-ერთი მხარეა, კერძოდ ის, რომ ეიხოს, რომელიც პირველ მდივანთან მჭიდრო კავშირში მუშაობდა, შეეძლო დაეხმარებინა და დაეხმარებინა სტალინი, ამ უკანასკნელს უარი რომ ეთქვა მდივანის მოთხოვნათა დაკმაყოფილებაზე.

ადგილზე, შემდეგ ბელორუსიის კომპარტიის ცკის პირველი მდივანი, 1937 წლის 12 ოქტომბერს მოულოდნელად დააპატიმრეს. აღიარებით ჩვენებებში, რომლებიც მხოლოდ 2004 წელს გამოქვეყნდა, იაკოვლევმა განაცხადა, რომ ჯერ კიდევ ლენინის გარდაცვალების დროიდან ტროცკისტულ იატაკქვეშეთში იმყოფებოდა და გერმანელი ჯაშუშის მეშვეობით კავშირი ჰქონდა დამყარებული ტროცკისტან. იმ ვითარებაში, როცა ბრალდებათა უზარმაზარი ტალღა აგორდა, რომელიც ამტკიცებდა, რომ ქვეყანაში არსებობდა რევალური და უაღრესად საშიში შეთქმულების კერები საბჭოთა მთავრობის უმაღლესი თანამდებობის პირთა მონაწილეობით, სტალინსა და პოლიტიბიუროს არ შეეძლოთ უყურადღებოდ დაეტოვებინათ პირველი მდივანის დაჟინებული მოთხოვნა, დაწყებული ყოველმხრივ ვეელი ომი იმ საშიშროების წინააღმდეგ, რომელიც ქვეყანას და პარტიას მათ ემუქრებოდა.

საინტერესოა, რომ ეიხე და ეიხოს თითქმის ერთსა და იმავე დროს გაასამართლეს და დახვრიტეს. იბადება შეკითხვა: ხომ იყო შესაძლებელი, რომ სასამართლოზე ეიხესთვის წარდგენილ ჭეშმარიტ ბრალდებათა საფუძველი ყოფილიყო მისი საიდუმლო კავშირი შინსახკომის ყოფილ მდივანთან, რათა შეთქმულებით ბრალდებებით მოესპოთ და გაენადგურებინათ მრავალი უდანაშაულო ადამიანი? ავიკონსტრუქტორი იაკოვლევითავე მემუარებში იხსენებს სტალინის ნათქვამს, რომ ეიხე დიხვრიტა, რადგან „ბევრი უდანაშაულო დახვრიტა“ (ა. იაკოვლევით. «ცხოვრების მიზანი», გვ. 509). სხვა დოკუმენტების მიხედვით, რომლებიც ეიხოს საქმიანაა ამოღებული, განაჩენი მას გამოუტანეს ანტისამთავრობო შეთქმულებაში მონაწილეობის გამო და „ტერორისტული აქტების მომზადებისთვის პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელთა წინააღმდეგ“. გამორიცხული არ არის, რომ იმავე დანაშაულობათა გამო გასამართლეს ეიხეც.

1939 წლის 27 ოქტომბრის ეიხეს წერილი სტალინსადმი პოსტელის კომისიის მოხსენებასთან ერთად. წერილის ტექსტიდან ვიგებთ, რომ ეიხეს ბრალი ედებოდა როგორც შეთქმულების ორგანიზებაში, ასევე ეიხოსთან მჭიდრო თანამშრომლობაში. ზემოთ ნახსენები წყარო, რომელიც იანსენისა და პეტროვისათვის ხელმისაწვდომი იყო, გვაძლევს ინფორმაციას, რომ ეიხე უაღრესად მჭიდროდ იყო დაკავშირებული ეიხოს მასობრივ რეპრესიებთან.

მისი განცხადება იმის თაობაზე, რომ სასურველი ჩვენე-

ბის მისაღებად მას ანამებდნენ, სარწმუნო უნდა იყოს, რადგან მანამებელთა შორის იგი ასახელებს ზ. მ. უშაკოვსა და ნ. გ. ნიკოლაევ-ჟურიდას. დამოუკიდებელი წყაროებიდან ცნობილია, რომ შინსახკომის ეს ორი გამომძიებელი მონაწილეობდა დაპატიმრებულთა ცემაში და სწორედ ამის გამო ღირსეულად დაინახუნენ ბერიას სახალხო კომისრობის დროს.

ნიკოლაევ-ჟურიდა დააპატიმრეს 1939 წლის 25 ოქტომბერს. იმავე ოქტომბრითაა დათარიღებული ეიხეს წერილი სტალინსადმი. სასამართლოს განაჩენით, ნიკოლაევ-ჟურიდა დახვრიტეს 1940 წლის 4 თებერვალს, ანუ ეიხესთან და ეიხესთან ერთად.

ნათქვამიდან გამომდინარეობს, რომ ეიხე და მისი დამკავშირებლები ცდილობდნენ, ერთმანეთისთვის გადაებრალდებინათ დანაშაული და ამით თავი დაეფარებინათ პასუხისმგებლობისგან. ეს კი ემთხვევა ეიხოს საქმიანობას, რომელიც ფრინოვსკის პარტიის მიმართული. ფრინოვსკი დეტალურად აღწერს ზაკოვსკის სასწრაფოდ დახვრეტის მოთხოვნის ეპიზოდს, რათა არ მიეცათ ბერიასთვის მისი დაკითხვის საშუალება, რადგან მაშინ გაირკვეოდა, თუ რა როლი ითამაშა ეიხემა მასობრივი რეპრესიების განხორციელების საქმეში, აგრეთვე, მისი აქტიური მონაწილეობა მემაქვეყნეთა შეთქმულებაში.

ეიხე დააპატიმრეს 1938 წლის 29 აპრილს, ანუ შინსახკომში ბერიას მოხელად კარგა ხნით ადრე, მაშასადამე, სანამ ეიხეს შეეშინებოდა ბერიას მიერ ეიხეს დაკითხვის. იმ დოკუმენტების მიხედვით, რომლებსაც იანსენი და პეტროვი გაეცნენ, ეიხესა და ეიხოს შორის შეემა კავშირი ირბინა — რაღაცის გამო დაუპირისპირდნენ ერთმანეთს. სხვადასხვა დოკუმენტით მტკიცდება, რომ ეიხე და მისი დამკავშირებლები ანა-მებდნენ იმით, ვისაც თვითონ აპატიმრებდნენ და, მიუხედავად იმისა, იყვნენ თუ არა დანაშაულები, აიძულებდნენ, თავიანთი თავის წინააღმდეგ მიეცათ აღიარებითი ჩვენებები.

ხრუშჩოვსა და მის ქვეყნდომთ, ვინც მოამზადა პოსტელის მოხსენება და „სარეაბილიტაციო“ ცნობები, მთელი ეს ინფორმაცია ხელთ ჰქონდათ. მაშინ რატომ არ აისახა ეს ინფორმაცია მათ მიერ ხელმოწერილ დოკუმენტებში? პასუხი უმარტივესია: იმიტომ, რომ მხოლოდ მათი დამალვით იყო შესაძლებელი იმ დასკვნების გაკეთება, რომლებიც დახურულ მოხსენებაშია და რომელთაც სიმართლესთან საერთო არაფერი აქვს.

იბადება კითხვა: რატომ სწადიდა ამ ყველაფერს ეიხევი? ანალიტიკოსები მიიჩნე-

ნიკოლაი ეიხი

როგორც ეიხე

საინტერესოა, რომ ეიხე და ეიხოს თითქმის ერთსა და იმავე დროს გაასამართლეს და დახვრიტეს. იბადება შეკითხვა: ხომ იყო შესაძლებელი, რომ სასამართლოზე ეიხესთვის წარდგენილ ჭეშმარიტ ბრალდებათა საფუძველი ყოფილიყო მისი საიდუმლო კავშირი შინსახკომის ყოფილ მდივანთან, რათა შეთქმულებით ბრალდებებით მოესპოთ და გაენადგურებინათ მრავალი უდანაშაულო ადამიანი? ავიკონსტრუქტორი იაკოვლევითავე მემუარებში იხსენებს სტალინის ნათქვამს, რომ ეიხე დიხვრიტა, რადგან „ბევრი უდანაშაულო დახვრიტა“ (ა. იაკოვლევით. «ცხოვრების მიზანი», გვ. 509). სხვა დოკუმენტების მიხედვით, რომლებიც ეიხოს საქმიანაა ამოღებული, განაჩენი მას გამოუტანეს ანტისამთავრობო შეთქმულებაში მონაწილეობის გამო და „ტერორისტული აქტების მომზადებისთვის პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელთა წინააღმდეგ“. გამორიცხული არ არის, რომ იმავე დანაშაულობათა გამო გასამართლეს ეიხეც.

ვენ, რომ იგი პირველი მდივანების მხარეს იდგა და მათთან ერთად მონაწილეობდა შეთქმულებაში. პირველ მდივანებთან ადგილებზე მჭიდროდ თანამშრომლობდნენ ეიხოს თანამშრომლები. დოკუმენტებში, რომლებიც 1990-იანი წლების დასაწყისში იანსენისა და პეტროვის განკარგულებაში აღმოჩნდა და რომლებსაც აქტიურად იყენებენ თავიანთ ნიგნში, მითითებულია, რომ დასავლეთ-ციმბირის მხარის შინსახკომის სამმართველოს უფროსმა ს.ნ.მინოროვმა ეიხესთან მიიღო ინსტრუქცია, რომლის თანახმად მას ეკრძა-ლეოდა ეიხესთვის წინააღმდეგობის განწევა მაშინაც კი, როცა იგი დაუსაბუთებელ დაპატიმრებებს მოითხოვდა და პირადად ეროდა გამოძიებაში. ჯერ კიდევ გაუშიფრავი იმ პროცესების სტენოგრამები, რომლებზეც განიხილავდნენ ეიხოსთან ერთად დაპატიმრებულთა საქმეებს. საცხებით დასაშვებია, რომ დაპატიმრებულთა შორის მრავალი (მათ შორის ეიხეც) განსაჯელთა სკამზე აღმოჩნდა და ეიხოსთან ერთად გაასამართლეს უდანაშაულო ადამიანების განადგურების გამო.

მთელი ეს ინფორმაცია, და უფრო მეტიც, ცნობილი იყო ხრუშჩოვისთვის და მისი „მკვლევარებისთვის“. XX ყრილობამდე ორი კვირით ადრე, მას მიანდა, რომ ეიხევი კი არ არის დანაშაულები, არამედ ყველაფერი სტალინის ბრალია. „დახურულ მოხსენებაში“ ნიკიტამ ცოტათი შეასწორა თა-

ვისი შეხედულება, მაგრამ ეიხოს ქმედებაზე პასუხისმგებლობა მაინც სტალინის დააკისრა.

სტალინს კი მიანდა, რომ ძირითადი ბრალი იმაზე, რაც მოხდა, მთლიანად ეიხოს სინდისზეა, მისი დასკვნები სრულად ემთხვევა იმ დოკუმენტურ მტკიცებულებებს, რომლებიც იანსენისა და პეტროვის ნიგნშია მოცემული.

1939 წლის აპრილში ნიკოლაი ეიხე დააპატიმრეს. მან სწრაფად აღიარა, რომ დაკითხვის დროს ბოროტად იყენებდა უკანონო მეთოდებს — ანამებდა დაპატიმრებულებს, აყალბებდა ოქმებს, ხვრეტდა ეჭვმიტანილებს. იანსენისა და პეტროვის მიერ გამოყენებული დოკუმენტებით სრულად მტკიცდება ეიხოს აღიარებითი ჩვენებების ნამდვილობა. მებრამ არსად, არც ერთ საბჭოთაში იმინიზებაც კი არ არის იმისა, რომ სტალინი ან ცენტრალური ხელმძღვანელები იმინიზებდნენ მისი მემორანდუმის მიხედვით. პირველი რანგის არმიის კომისარის სარდალი, 2 პირველი რანგის ფლავმანი, 1 პირველი რანგის არმიის კომისარის სარდალი, 2 მეორე რანგის ფლოტის ფლავმანი, 2 მეორე რანგის არმიის კომისარი და ა.შ.). შინსახკომის აპარატის მიერ იყო ორგანიზებული 1930-იანი წლების უმსხვილესი ფალსიფიცირებული ლია პროცესები... ნიკიტა ხრუშჩოვი იხსენებს, რომ ამ დროისთვის ბუკვალურად დაკარგა ადამიანის სახე, ელემენტარულად გალოთდა. ისე გამოთვრებოდა, რომ თავის თავს აღარ ჰგავდა“. 1938 წლის 17 ნოემბერს მოლოტოვმა და სტალინმა ხელი მოაწერეს სახალხო კომისართა საბჭოსა და ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებას „დაპატიმრების, საპროკურორო ზედამხედველობისა და გამოძიების ჩატარების შესახებ“, რომელიც აღნიშნობდა იყო შინსახკომის მუშაობაში არსებული დამახინჯებანი. 23 ნოემბერს ეიხემა სტალინის სახელზე დაწერა წერილი შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარის თანამდებობიდან გათავისუფლების თხოვნით მის მიერ დაშვებული შეცდომების გამო. 25 ნოემბერს მისი თხოვნა დააკმა-

ბოგრაფიულ-ენციკლოპედიური ლექსიკონიდან „სტალინის იმპერია“:

„ეიხევი პირადად მონაწილეობდა დავითებში, დასახვრეტა სიების შედგენაში და ა.შ. ამას შეუძლებელია არ ემოქმედა მისი ისედაც დეგრატიული პიროვნების კიდევ უფრო გახრწნაზე. თანამედროვეთა მტკიცებით, 1938 წლისთვის იგი ჩამოყალიბებული პიროვნება გახდა... ეიხევი სათავეში ედგა მუშურ-გლეხური ნითელი არმიის მეთაურთა შემადგენლობის ყველაზე მასშტაბურ წმენდას. ამ დროს დაიღუპა: 3 მარშალი, 3 პირველი რანგის არმიის სარდალი, 2 პირველი რანგის ფლავმანი, 1 პირველი რანგის არმიის კომისარის სარდალი, 2 მეორე რანგის ფლოტის ფლავმანი, 2 მეორე რანგის არმიის კომისარი და ა.შ.). შინსახკომის აპარატის მიერ იყო ორგანიზებული 1930-იანი წლების უმსხვილესი ფალსიფიცირებული ლია პროცესები... ნიკიტა ხრუშჩოვი იხსენებს, რომ ამ დროისთვის ბუკვალურად დაკარგა ადამიანის სახე, ელემენტარულად გალოთდა. ისე გამოთვრებოდა, რომ თავის თავს აღარ ჰგავდა“. 1938 წლის 17 ნოემბერს მოლოტოვმა და სტალინმა ხელი მოაწერეს სახალხო კომისართა საბჭოსა და ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებას „დაპატიმრების, საპროკურორო ზედამხედველობისა და გამოძიების ჩატარების შესახებ“, რომელიც აღნიშნობდა იყო შინსახკომის მუშაობაში არსებული დამახინჯებანი. 23 ნოემბერს ეიხემა სტალინის სახელზე დაწერა წერილი შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარის თანამდებობიდან გათავისუფლების თხოვნით მის მიერ დაშვებული შეცდომების გამო. 25 ნოემბერს მისი თხოვნა დააკმა-

ყოფილეს. 1939 წლის 10 მარტს ეიხევი ჩამოაცილეს პარტიული კონტროლის კომიტეტის თავმჯდომარეობას, ცენტრალური კომიტეტის მდივანობას, გამოიყვანეს პოლიტიბიუროსა და ორგბიუროს შემადგენლობიდან, 1939 წლის 9 სანვლისთვის ტრანსპორტის სახალხო კომისარიატის ფორმირებასთან დაკავშირებით, მოხსნეს ამ უწყების სახალხო კომისარის თანამდებობიდანაც. 1939 წლის 4 აპრილს შინსახკომის ივანოვის ოლქის სამმართველოს უფროსის ვ. პ. ჟურავლიოვის დასმენის საფუძველზე, დააპატიმრეს.

ბრალად დაუყენეს სტალინზე ტარაქტების მომზადება, ასევე ჰომოსექსუალიზმი. მიეცა XX ყრილობაში 5. ს. სრუშჩოვმა ეიხევი მოიხსენია როგორც „დამნაშავე“ და „სახალხო კომისარი, რომელმაც დაიშინა მისი ვ. პ. ჟურავლიოვის დასმენის საფუძველზე, დააპატიმრეს. ბრალად დაუყენეს სტალინზე ტარაქტების მომზადება, ასევე ჰომოსექსუალიზმი. მიეცა XX ყრილობაში 5. ს. სრუშჩოვმა ეიხევი მოიხსენია როგორც „დამნაშავე“ და „სახალხო კომისარი, რომელმაც დაიშინა მისი ვ. პ. ჟურავლიოვის დასმენის საფუძველზე, დააპატიმრეს.“

ს. კოსიორის, ვ. ჩუბარის, პ. პოსტიშევის, ა. კოსარევის შესახებ

ხრუშჩოვი: „ამგვარი „საქმეების“ საშინელი ფალსიფიცირების შედეგად, იმის შედეგად, რომ სჯეროდათ სხვადასხვა მოჭორილი „ჩვენებების“ და საკუთარ თავზე ბრალის იძულებით აღების, დაიღუპა მრავალი ათასი პატიოსანი, სრულიად უდანაშაულო კომუნისტი. ამგვარადვე იყო შეთქმულები „საქმეები“ გამოჩენილი პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწეების კოსიორის, ჩუბარის, პოსტიშევის, კოსარევისა და სხვათა წინააღმდეგ“.

კოსიორი, ჩუბარი, პოსტიშევი და კოსარევი — სწორედ ამ თანამდევრობით არიან ჩამოთვლილი ეს პირები სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს სამხედრო კოლეგიის თავმჯდომარის ვ. ულრიხის მიერ სტალინისათვის გაგზავნილ ბარათში, რომელშიც ხაზგასმულია, რომ „ყველა მათგანმა სამხედრო კოლეგიის სასამართლო სხდომაზე სრულად აღიარა თავისი ბრალი“.

მაგრამ, როგორც ულრიხი აღნიშნავს, უსამართლო მოხსენების დროს ზოგიერთმა განსასჯელმა უარი თქვა მათ მიერ მიცემულ ჩვენებებზე, მიუხედავად იმისა, რომ „სრულად იქნენ მხილებულნი საქმის სხვა მასალებით“. ამრიგად, კოსიორს, ჩუბარს, პოსტიშევსა და კოსარევს ამ „სხვეებისგან“ განსხვავებით უარი არ უთქვამთ მათ მიერ მიცემულ ჩვენებებზე.

ამათ საქმეებზე დეტალურად ვისაუბრებთ მომდევნო პუბლიკაციაში.

გაბრძელება იძენება

რუბრიკას უძღვება არმან სანეხლიკი

სტალინს კი მიერდა, რომ ქიჩითაღი ბრალი იმაზე, რას მოხდა, მთლიანად ეიხოს სინდისზეა, მისი დასკვნები სრულად ემთხვევა იმ დოკუმენტურ მტკიცებულებებს, რომლებიც იანსენისა და პეტროვის ნიგნშია მოცემული

„ყველა ქვეყნის ანტიფაშისტური საბჭოთა კავშირის მიიჩნევდნენ სახელმწიფოდ, რომელიც ყველაზე უფრო ეფექტურად წარმართავდა ბრძოლას ჰიტლერისა და მუსოლინის წინააღმდეგ. სტალინის ფიგურამ საერთაშორისო მასშტაბი შეიძინა, რამაც ხელი შეუწყო მისი კულტის განმტკიცებას კომუნისტურ მოძრაობაში“

რუდოლფ ბალანდინი, სერგეი მირონოვი

სტალინის აპოქა

გაბრკელება.
დასაწყისი ნი.
№1-4 (139-142)

დიპლომატიური ორთახროლები

გზა მეორე მსოფლიო ომისკენ

ესპანეთის პლაცდარმი, სადაც ევროპის ფაშისტი რესპუბლიკურ ესპანეთს დაუპირისპირდა, წარმოგვიდგება „ბრძოლი და ზეგერვა“, რომელმაც გვაჩვენა, თუ როგორ განაწილდა ძალები ევროპის კონტინენტზე. ისტორიკოსები მიიჩნევენ, რომ ესპანეთი საბჭოთა დიპლომატიისთვის გახდა ის ნიადაგი, რომელზეც მოსკოვი იმედოვნებდა დაეფუძნებოდა საფრანგეთისა და დიდი ბრიტანეთის ძალებისგან ფაშისტური სახელმწიფოების წინააღმდეგ და, აქედან გამომდინარე, უზრუნველყო საბჭოთა კავშირისთვის რეალური უსაფრთხოების გარანტიები. 1937 წლის სექტემბერში საბჭოთა მთავრობა შეუერთდა ლიონის შეთანხმებას, რომელიც ითვალისწინებდა ერთობლივ მოქმედებას ხმელთაშუა ზღვაში იტალიის წყალქვეშა ნავების შეკორბულითარების აღსაკვეთად. მაგრამ შედეგები იმედისმომცემი ვერ გამოდგა. დიდმა ბრიტანეთმა და საფრანგეთმა ვერ შეძლეს რეალურად წინ აღდგომოდნენ იტალია-გერმანიის ინტერვენციას... ინგლისის კონსერვატიული მთავრობა და საფრანგეთის მეარჯვენეთა და ცენტრისტული ძალების ბანაკი სიმპათიით ელაციცდოდნენ ფრანკოს და ესპანელ ფაშისტებს, რადგან აშინებდათ მემარცხენე პარტიების, განსაკუთრებით, კომუნისტების შეტევაზე გადმოსვლა. ამასთან ინგლისისა და საფრანგეთის პოლიტიკური წრეები სრულიად არ გამოირიცხავდნენ უფრო ფართე შეთანხმებას ჰიტლერთა და მუსოლინისთან, ან, უკიდურ-

რეს შემთხვევაში, მათგან ერთ-ერთთან მაინც. სტალინი ხედავდა, რომ დასავლეთის ბურჟუაზიული დემოკრატიები სულიერად, იდეურად ფაშისტურ რეჟიმებთან უფრო ახლოს იდგნენ, ვიდრე სოციალისტურ სახელმწიფოსთან, მით უფრო, ვიდრე საერთაშორისო კომუნისტურ მოძრაობასთან. იგი დარწმუნდა, რომ ფაშისტების მთავარ სამიზნედ ძალიან მალე საბჭოთა კავშირი გახდებოდა. ჰიტლერისა და მუსოლინის რეჟიმების განცალკევება მან ვერ შეძლო. ახლა ისე უნდა ემოქმედა, რომ დასავლეთის სიმპათია ჰიტლერისადმი მასთან მჭიდრო თანამშრომლობაში არ გადაზრდილიყო. ამიტომ მან ბურჟუაზიულ-დემოკრატიულ რეჟიმებთან კომუნისტური პარტიების იდეოლოგიური კონფორმაციის კურსი აიღო. იმ ქვეყნების კომუნისტებს, რომლებსაც დიდი აღზარებით მოუწევდათ ფაშისტებთან ხელჩართულ ბრძოლაში ჩაბაზა, უპირველესად — საფრანგეთისა და ჩეხოსლოვაკიისა — მოსკოვიდან მისცეს მითითება, არ შეეშალათ ხელი ეროვნული თავდაცვისუნარიანობის განმტკიცების ღონისძიებებისთვის, თუნდაც ისინი ეწინააღმდეგებოდნენ მათი პარტიებისა და მთლიანად მუშათა მოძრაობის ანტიიმპერიალისტულ ტრადიციებს. ასე იყო მითითებული სტალინის ცნობილ განცხადებაში, რომელიც მან გააკეთა საბჭოთა კავშირ-საფრანგეთის ხელშეკრულების დადების დროს, როცა მონიშნა საფრანგეთის პოლიტიკა თავისი შეიარაღებული ძალების მხრდაჭერისა და გაძლიერებისკენ მიმართული. ამ შორსმჭვრეტელურმა

დიპლომატიამ თავისი შედეგი მრავალი წლის შემდეგ გამოიღო. მაშინ კი უნაყოფო ჩანდა... „ყველა ქვეყნის ანტიფაშისტური საბჭოთა კავშირის მიიჩნევდნენ სახელმწიფოდ, რომელიც ყველაზე უფრო ეფექტურად წარმართავდა ბრძოლას ჰიტლერისა და მუსოლინის წინააღმდეგ. სტალინის ფიგურამ საერთაშორისო მასშტაბი შეიძინა, რამაც ხელი შეუწყო მისი კულტის განმტკიცებას კომუნისტურ მოძრაობაში“, — წერს ისტორიკოსი დ. ზოფი. სტალინის ავტორიტეტი იქმნებოდა არა რაღაც ხრიკებითა და მზაკურულობით, არა დემაგოგობის ნიჭით, არამედ მისი თანმიმდევრული, ლოგიკური და პატიოსანი პოლიტიკის წყალობით, რომელიც ხალხის ყასების ინტერესებს უზახებდა. მან ერთ-ერთმა პირველმა გამოავარაჯა ფაშისტების მზაკურული ჩანაფიქრი და შეეცადა მძლავრი თავდაცვითი ზღუდის აღმართვას ჰიტლერისა და მუსოლინის აგრესიულ განზრახულობათა განხორციელების გზაზე. მაგრამ რაც უფრო გავლენიანი ხდებოდა სტალინი როგორც მსოფლიო მასშტაბის პოლიტიკოსი, მით უფრო უფრო ხდებოდა მას წამყვანი კაპიტალისტური ქვეყნები — დიდი ბრიტანეთი, საფრანგეთი და აშშ. სტალინის პიროვნული კულტი აქ მეორეხარისხოვანია, მთავარი იყო უაღრესად გაზრდილი ავტორიტეტი ქვეყნის, რომელსაც იგი ედგა სათავეში... სახელგანთქმული გერმანელი მწერლის ლიონ ფეხტვანგერის ნიგნში „მოსკოვი 1937. მოგზაურობის ანგარიში ჩემი მეგობრებისთვის“, რომელიც

პირველად ამსტერდამში გამოიცა, აღნიშნული იყო საბჭოთა კავშირში ხალხის ძალაუფლების არსებობის ფაქტი: „უკლასო საზოგადოების ძირითადი პრინციპი არის ის, რომ ყველას დაბადებიდანვე აქვთ თანაბარი შესაძლებლობა მიიღონ განათლება და აირჩიონ პროფესია, მამასადამე, ყველა დარწმუნებულია, რომ უზრუნველყოფილი იქნება სამუშაო ადგილი თავისი პროფესიის მიხედვით და შეძლებს თავისი უნარის სრულ გამოვლენას. ეს ძირითადი პრინციპი, რომელიც სადავოდ არ ხდინა საბჭოთა კავშირის ყველაზე უფრო თავგამოდებული მონიანდმდეგენიც კი, განხორციელებულია სსრკ-ში. ამიტომაც მოსკოვში არ შემიმჩნევია ქედის მოხრის ნიშანი, სიტყვა „ამხანაგი“ ცარიელი სიტყვა არ არის. ამხანაგი მშენებელი მუშა, რომელიც მეტროს შახტიდან ამოვიდა, ამხანაგ კომისრის თანასწორად ნამვილად გრძნობს თავს. დასავლეთში, ჩედის აღმართვას ჰიტლერისა და მუსოლინის აგრესიულ განზრახულობათა განხორციელების გზაზე. მაგრამ რაც უფრო გავლენიანი ხდებოდა სტალინი როგორც მსოფლიო მასშტაბის პოლიტიკოსი, მით უფრო უფრო ხდებოდა მას წამყვანი კაპიტალისტური ქვეყნები — დიდი ბრიტანეთი, საფრანგეთი და აშშ. ამრიგად, ჩამოყალიბდა საზოგადოება, სადაც არ არიან ბატონები და მსახურები, პატრონები და მათზე დამოკიდებული მუშაკები; სადაც არ არის ყალბი დემოკრატია, რომელიც მონოდებულია შენიღბოს მდიდრების რეალური ძალაუფლება; სადაც არ არსებობს დაბადებიდანვე სოციალური ფენების, კასტების,

ოჯახების კუთვნილებით მიიჩნეული კოლოსალური უპირატესობანი. ეს იყო სახალხო დემოკრატია, რომელიც პრინციპულად განსხვავდებოდა ბურჟუაზიული სისტემისგან, როგორც ფაშისტური ანტი-დემოკრატიისგან. მართალია, სსრ კავშირში სერიოზულად იყო შეზღუდული პრესის თავისუფლება. მაგრამ ამაზე ფეხტვანგერმა (არაკომუნისტმა) მკაფიოდ და სამართლიანად შენიშნა: „საბჭოთა კავშირი ვერასოდეს მიაღწევდა იმას, რასაც მიაღწინა, დასავლეთეგროპული დემოკრატიის დანერგვის, გინების განუსაზღვრელი თავისუფლების პირობებში შესაძლებელი არ იქნებოდა სოციალისტის აშენება. ვერავითარი მთავრობა, რომელსაც მუდმივად თავს ესხმის პარლამენტი და ბექდვითი სიტყვა და რომელიც არჩევნების შედეგებზე დამოკიდებული ვერ აიძულებდა მოსახლეობას გადაეტანა ის მიმე ტვირთი, რომლის წყალობითაც შესაძლებელი გახდა ამ მშენებლობის განხორციელება. საბჭოთა კავშირის ხელმძღვანელობამ, რომელიც ალტერნატივის წინაშე აღმოჩნდა — ან თავისი ძალების მნიშვნელოვანი ნაწილი დაეხარჯა უაზრო და ბოროტი თავდასხმების მოსაწყობად, ან მთელი თავისი ძალა წარემართა მშენებლობის დასამთავრებლად, მხარი დაუჭირა გინების თავისუფლების შეზღუდვას. მაგრამ დაცინვა, ბუზღუნე და ავეიობა ზოგიერთებისთვის იმდენად საყვარელი გაფტორიტეტის განმტკიცება მიზნად ისახავდა საზოგადოების კონსოლიდებას, მშრომელთა (და არა პარაზიტული ფენების) ცხოვრების უფლებების უზრუნველყოფას, აგრესიის წინააღმდეგ ბრძოლას. ფაშისტური ხელი-სუფლება ჰიტლერისა და

და იმასაც კი აცხადებენ, თითქოს საბჭოთა კავშირსა და ფაშისტურ დიქტატურას შორის განსხვავება არ არსებობს. საცოდავი უსინათლონი!...“ როგორც ვხედავთ, დღევანდელი ოფიციალური პროპაგანდის გააქტიურება კომუნისტური რეჟიმების მიმართულებით სამოცდაათ წელიწადზე უწინდელი და გახუნებული მტკიცებულებების უნიჭო რეანიმაციის მცდელობაა და ელემენტარული პლაგიატი. „ძირითადად, — განმარტავდა ფეხტვანგერი, — საბჭოთა დიქტატურა იფარგლება ორი შენედელების გავრცელების აკრძალვით: პირველი, რომ სოციალისტის აშენება საბჭოთა კავშირში შეუძლებელია მსოფლიო რევოლუციის გარეშე და, მეორე, რომ საბჭოთა კავშირს უნდა წააგოს მომავალი ომი. ის, ვინც ამ ორი აკრძალვიდან გამომდინარე ასკვნის, რომ საბჭოთა კავშირი და ფაშისტური რეჟიმები ერთგვაროვანია, იგნორებს ერთ მნიშვნელოვან განსხვავებას, კერძოდ: საბჭოთა კავშირი კრძალავს აგიტაციას იმის დასამტკიცებლად, რომ ორჯერ ორი ხუთია, ფაშისტური დიქტატურები კრძალავს მტკიცებას იმისას, რომ ორჯერ ორი ოთხია.“ და კიდევ: საბჭოთა ხელისუფლებისა და „დემოკრატიული დიქტატორის“ (ასე უწოდებდნენ ფეხტვანგერმა სტალინს) ავტორიტეტის განმტკიცება მიზნად ისახავდა საზოგადოების კონსოლიდებას, მშრომელთა (და არა პარაზიტული ფენების) ცხოვრების უფლებების უზრუნველყოფას, აგრესიის წინააღმდეგ ბრძოლას. ფაშისტური ხელი-სუფლება ჰიტლერისა და

სტალინი ყველაფერს აკეთებდა ომის თავიდან ასაცილებლად, რომლის გარდაუვალობას იგი ბრძოლა და ხედავდა. მაგრამ მისი მცდელობა, დაემყარებინა მტკიცე სამხედრო კავშირი დასავლეთის გურჯაანულ დემოკრატიებთან, წარუმატებელი იყო.

დუჩენს მიმართ უაზრო და უგონო მონამორჩილებას აღიარებდა და, როგორც ჰიტლერი ლაღაღებდა, იბრძოდა „ჩვენი ხალხის ერთიანობის, ნებისა და სულისკვეთების აღორძინებისთვის“. ეს კი ნიშნავდა მშრომელთა მორჩილებას უმაღლესი ხელისუფლებისა და კასტის ინტერესების მიმართ, რაც გულისხმობდა სხვა ხალხების ნივთად აღქმას აგრესიისა და ექსპლუატაციის განხორციელებას (არაფერი რომ არ ვთქვათ „დაბალი რასების“ განადგურებაზე).

ამის თაობაზე კვლავ და კვლავ გვინევს საუბარი, რათა თანამედროვე მკითხველმა, რომელსაც ცრურწოდებულად კოლოსალური ძალებით შეუტყის, შეძლოს სიმართლესთან მიახლოება და შემდეგ თვითონ გაერკვეს, რომელ მხარეს დადგება.

სტალინი ყველაფერს აკეთებდა ომის თავიდან ასაცილებლად, რომლის გარდაუვალობას იგი გრძობდა და ხედავდა. მაგრამ მისი მცდელობა, დაემყარებინა მტკიცე სამხედრო კავშირი დასავლეთის ბურჟუაზიულ დემოკრატიებთან, წარუმატებელი იყო. მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ამ დემოკრატიების მიერ გაქსულებული გერმანული ფაშისმი მათვე დაესხა თავს, იძულებული გახდნენ, შეეცვალათ თავიანთი საგარეო პოლიტიკის მიმართულება. ფაშისტურმა დიქტატორებმა, სანამ აღმოსავლეთისკენ დაძვრდებოდნენ თავიანთი ძალებს, დამორჩილეს დასავლეთი და ცენტრალური კონტინენტური ევროპის პრაქტიკულად ყველა ქვეყანა.

სტალინმა თავისი დიპლომატიური ძალისხმევა წარმართა იქითკენ, რომ რაც შეიძლება გადაეყვანებინა ომის დაწყება და რაც შეიძლება უკეთ გამოეყენებინა სსრკ გეოპოლიტიკური მდგომარეობის მისი დაწყების დროისთვის. ამით აიხსნება ის ნაბიჯები, რომლებიც გადადგა სტალინმა იტალიისა და გერმანიის ფაშისტურ რეჟიმებთან მშვიდობიანი ურთიერთობის გახანგრძლივების მიზნით.

ომის სამომავლოდ მიმდინარეობის ვითარებაში მნიშვნელოვანი როლი უნდა ეთამაშა მუსოლინის. მისთვის, ისევე, როგორც ფიურერისთვის უაღრესად მნიშვნელოვანი იყო, არ დაეშვა საბჭოთა კავშირის მიერ სამხედრო ხელშეკრულების დადება ინგლისთან და საფრანგეთთან. ამ თვალსაზრისით რომისა და ბერლინის ინტერესები ერთმანეთს სრულად შეესაბამებოდა. მუსოლინის ესმოდა, რომ სტალინის სულაც არ სურდა, საბჭოთა ადამიანები საზარბაზნე ხორცად რომ ქვეუღიყვენ ბურჟუაზიული დემოკრატიების ინტერესების დასაცავად გამართულ ომში. მაგრამ სტალინისთვის არც სსრკ კავშირის საერთაშორისო იზოლაცია იყო სასურველი. ამ ყველაფერს უნდა მიმხედარიყო ჰიტლერი, რომელიც დასავლეთ ევროპაზე თავდასხმას გეგმავდა. მას თავი უნდა დაცვა ორ ფრონტზე ომის სამომავლობისგან სსრკ კავშირთან დაახლოების გზით.

მაგრამ საბჭოთა კავშირ-გერმანიის ურთიერთობა იმ ზომამდე იყო დაძაბული და გაფუჭებული, რომ მოსკოვ-

თან ურთიერთობის გაუმჯობესების სურვილის შესახებ ბერლინიდან ინფორმაციის პირდაპირ მონდობა შეუძლებელი იყო. საჭირო იყო შუამავალი. გარკვეული თვალსაზრისით ასეთი შუამავალი გახდა მუსოლინი.

1939 წლის 27 მაისს გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა რიბენტროპმა გერმანიაში იტალიის ელჩს შესთავაზა, რომ იტალიის ელჩი საბჭოთა კავშირში შეხვედროდა სსრკ საგარეო საქმეთა სახალხო კომისრის მოადგილეს ვ. პოტიომკინს და ეცნობებინა მისთვის, რომ გერმანიაში მიმდინარეობს საბჭოთა კავშირის მიმართ გერმანიის კურსის გადახედვა...

მეორე მსოფლიო ომის დაწყების კვირბადად, მუსოლინი მიესალმა გერმანია-საბჭოთა კავშირის პაქტის დადებას, რადგან მას შესაძლებლობა მიეცა აქტიურად განეხორციელებინა თავისი პოლიტიკა ხმელთაშუა ზღვის რეგიონში. ინგლისმა და საფრანგეთმა თავიანთივე ბრალით დაკარგეს საბჭოთა კავშირის მხარდაჭერა.

1940 წლის შემოდგომაზე დუჩემ თავისი ძალები საბერძნეთისკენ დაძვრა. მის არმიას ალბანეთის საჯარისო ნაწილებიც შედიოდა.

საბერძნეთის დიქტატურა თითქმის სრულად ემთხვეოდა იტალიისას, ამიტომ დუჩე არ ელოდა ძლიერ წინააღმდეგობას. მაგრამ მოხდა ისეთი გაუთვალისწინებელი რამ, რომელმაც არა მარტო დაამსხვრია მისი ყველა გეგმა, არამედ იტალია გერმანიაზე დამოკიდებული სახელმწიფოდა აქცია. ბერძენმა ხალხმა და საბერძნეთის არმიამ არა მარტო ძლიერი და მოულოდნელი წინააღმდეგობა გაუწია მომხდელურებს, არამედ — ფრიად წარმატებულიც.

დუჩეს ჯარები თავიანთ ტერიტორიაზე რომ დაამარცხეს, ბერძენმა ალბანელი პარტიზანების დახმარებით ალბანეთის მნიშვნელოვანი ნაწილიც გაათავისუფლეს. ამას დემატა ინგლისელების მიერ იტალიელების დამარცხება აფრიკაში, რასაც შედეგად იტალიელების კოლონიური იმპერიის დიდი ნაწილის დაკარგვა მოჰყვა. იტალიაში გაძლიერდა დიქტატორის მონინალმდეგე ოპოზიცია.

მუსოლინი იძულებული გახდა დასახმარებლად ჰიტლერისთვის მიემართა. ფიურერი არ ჩქარობდა. მას ხელს აძლევდა, თუ იტალია თავის თავს რაც შეიძლება მეტად დაასუსტებდა, რადგან მსოფლიოს ბატონ-პატრონად მხოლოდ საკუთარ თავს წარმოიდგენდა. მხოლოდ 1941 წლის დასაწყისში შეიჭრნენ გერმანელები საბერძნეთში და ბულგარეთის დახმარებით დაამარცხეს იგი. და თუ იტალია-საბერძნეთის ომამდე მუსოლინი ზოგჯერ ფიურერისგან დამოუკიდებელ პოზიციას იკავებდა (უარი თქვა მეორე მსოფლიო ომში ჩართულიყო 1939 წელს; გააჭიანურა ომის გამოცხადება ინგლისისა და საფრანგეთისთვის), საბერძნეთში და ჩრდილოეთ აფრიკაში ფიასკოს შემდეგ, ჰიტლერის სრული გავლენის ქვეშ მოექცა და სრულად მასზე დამოკიდებული გახდა. ფიურერმა მისთვის სატილტის როლი და გაიმეტა საბერ-

სტალინმა თავისი დიპლომატიური ძალისხმევა წარმართა იქითკენ, რომ რაც შეიძლება გადაეყვანებინა ომის დაწყება და რაც შეიძლება უკეთ გამოეყენებინა სსრკ გეოპოლიტიკური მდგომარეობის მისი დაწყების დროისთვის

ძნეთის დიდ ნაწილსა და გერმანელების მიერ დაპყრობილ იუგოსლავიაში: ჰიტლერს არ სურდა გაეფანტა თავისი ძალები მათ საოკუპაციოდ. იგი აღმოსავლეთისკენ საომრად იწვევდა.

ჰიტლერი არ უმხელდა მუსოლინის საბჭოთა კავშირზე თავდასხმის ზუსტ თარიღს. თუმცა დუჩე ხვდებოდა, როდისთვის იყო დანიშნული ეს დღე იქნა. იტალიის სამხედრო დაზვერვის უფროსმა აცნობა, რომ ომი 1941 წლის 15 ივნისს დაიწყებოდა. მუსოლინიმ გას-

ცა ბრძანება, გამეზადებინათ 3 დივიზია აღმოსავლეთ ფრონტზე გასაგზავნად. იგი ფაშისტების გამარჯვებაში იყო დარწმუნებული. მაგრამ ძალიან მალე წაუხდა წირი. სულ უფრო იზრდებოდა იტალიის საექსპედიციო კორპუსის დასაკარგები, განსაკუთრებით 1941-1942 წლების ზამთარში. დუჩემ მნიშვნელოვნად გაზარდა კორპუსის შემადგენლობა, მაგრამ მისმა მე-8 არმიამ არსებობა შეწყვიტა სტალინგრადთან ბრძოლის შედეგად.

და მაშინ მუსოლინი კიდევ ერთხელ, თავის ცხოვრებაში უკანასკნელად შეეცადა, მოლაპარაკებოდა სტალინს. იგი აპირებდა ჰიტლერისთვის შეეთავაზებინა საბჭოთა კავშირთან სეპარატისტული ზავის დადება და ჯარების გადასროლა ხმელთაშუა ზღვის რეგიონში ინგლისელებისა და ამერიკელების წინააღმდეგ, რომლებმაც ჩრდილოეთ აფრიკაში გადმოსხეს თავიანთი შეიარაღებული ძალები. ფიურერის თანხმობის გარეშე მისი ჩანაფიქრი ვერ განხორციელდებოდა.

გენიტო მუსოლინი და კლარა პეტარო თავდაყირა დაკიდებული სახარბოვალაზე

ძნელია იმის გაგება, თუ რისი იმედი ჰქონდა დუჩეს. ამგვარი სამშვიდობო შეთანხმება გაცხარებული ომის დროს ჰიპოთეტურადაც ძნელი წარმოსადგენია. ალბათ, ეს იყო ისეთი სიტუაცია, როცა წყალნაღებულ ხავს ეპოტინება და ასე ცდილობს თავის გადარჩენას. თუმცა მუსოლინის იმედი მისცა: იაპონიამ, რომელმაც მხარა დაუჭირა მისი ინიციატივას. მაგრამ ჰიტლერს უსაზღვროდ სძულდა საბჭოთა კავშირი, ხოლო სტალინი, რომელიც დარწმუნებული იყო ჰიტლერის ორპირობაში, რომელმაც იცოდა, თუ რა დიდი მსხვერპლი გაიღო და რა ტანჯვა-წამება ხვდა წილად საბჭოთა ხალხს ფაშისტური აგრესიის შედეგად, ჰიტლერთან არავითარ შეთანხმებას მხარს არ დაუჭერდა.

ბოლო ოცნებების ზოგიერთი ვაიმკველვარი იმდენად მედროვე აღმოჩნდა, რომ განაცხადა, საბჭოთა ტერიტორიის გათავისუფლების შემდეგ სტალინმა განახორციელა აგრესია ევროპის წინააღმდეგ. ასეთ შეხედულებაში მეცნიერულ კვლევის კი არა, საღი აზრის ნატამალიც არ ჩანს. საბჭოთა ჯარები საზღვართან რომ გაჩერებულიყვნენ, დარწმუნებით შეიძლება ითქვას, ფაშისმი, კაცობრიობის ეს შავი ჭირი დღესაც იარსებებდა და, სავსებით შესაძ-

ლებელია, მსოფლიოს ბატონ-პატრონადც მოგვლინებოდა. **მოკლედ, სტალინისთვის აბრეშქოების დაბრუნება ერთ მიზანს ემსახურება — დააპინონო საბჭოთა კავშირისა და მისი შვიარაღებული ძალების უმაღლესი მთავარსარდლის როლი კაცობრიობის ფაშისმისგან გათავისუფლების საქმეში.**

ფიურერი არა მარტო საბჭოთა კავშირის, კომუნისტებისა და „დაბალი რასების“, არამედ თვით გერმანელი ხალხის მტერი იყო. სეპარატისტული სამშვიდობო ხელშეკრულების დადება ნაცისტების ინტერესების სასარგებლოდ აქტი იქნებოდა. ფიურერი ნაცისტური იდეის ფანატიკოსი იყო, მსოფლიო ბატონობის ზოდვიით იდეით შეპყრობილი ავადმყოფი, მიანდა, რომ მას, გერმანელი ხალხის ბელადს, არიული რასა ზებუნებრივი ძალებით დახმარებითა და შემწეობით „ზეადამიანის“ გამარჯვების გზით მიჰყავდა. პირველ ზეადამიანად, ცხადია, საკუთარ თავს წარმოიდგენდა...

მუსოლინის დასუსტების კვლად სტალინს სულ უფრო ეკარგებოდა მისი ძლიერი ინტერესი. ხოლო 1943 წლის ზაფხულში დუჩეს დახმობის შემდეგ სულაც დაიწყნა იგი.

იმავე წლის 3 სექტემბერს ინგლის-ამერიკის ჯარების შეტევის შედეგად იტალიამ კაპიტულაცია გამოაცხადა. მუსოლინი მალევე დააპატიმრეს და ციხეში გამოკეტეს. ოტო სკორცენიმ თავისი „სპეცრაზმით“ — გერმანელი პარაშუტისტების დახმარებით — გაათავისუფლა იგი. გერმანელების დახმარებით დუჩემ ჩრდილოეთ იტალიაში — ლომბარდიაში შექმნა რესპუბლიკა სალო, გამოაცხადა იტალიის ახალი აღორძინება, მისი შებღალული ღირსებისა და დიდების აღდგენა კაპიტულაციის სირცხვილის ჩამოსარეცხად, რომელსაც ხელი მოაწერა მეფე ვიტორიო-ემანუილმა. რესპუბლიკა სალო ცნეს გერმანიამ, იაპონიამ, რუმინეთმა, ბულგარეთმა, ხორვატამ და სლოვენამ. მუსოლინი შეეცადა, ტერორითა და მხურვალე სიტყვებით გაეღვივებინა ქვეშევრდომთა საბრძოლო სულისკვეთება (მან თავისი სიძე, დის ქმარი გრაფი ჩიანო კიდევ დახვრიტა). მაგრამ ყველაფერი ამაო გამოდგა. იტალიელები არ ისწრაფოდნენ თავი შეეწირათ დუჩესა და ფაშისტური ხელისუფლებისთვის.

გერმანელების სამხედრო ნაწილებთან ერთად უკანდახვეის დროს მუსოლინი იტალიელმა პარტიზანებმა დააპყვევეს, დახვრიტეს თავის საყვარელთან — კლარა პეტაროსთან ერთად და ცხედრები მოედანზე თავდაყირა დაკიდეს (ლევანდის მიხედვით, ჰიტლერი ისწრაფდა ასეთმა ფინალმა შეაძრუნა და თავის ქვეშევრდომებს დაავალა, რომ მისი დედა ბრაუნის ცხედრებს თვითმკვლელობის შემდეგ რაიხსტაგის ეზოში დაენათ. — ა.ს.).

ასე სამარცხვინოდ დამთავრდა დუჩეს და იტალიური ფაშისმის ისტორია.

გაბრძობა იმნება რუბრიკას უძღვება არამაზ სანაბლიკა

მსოფლიო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ავღანეთში 6 ტყუპი გარდა

24 წლის ავღანელი შარანმა ავღანეთის ქალაქ მაზარ-ე-შარიფის ჰოსპიტალში 6 ტყუპი გააჩინა — სამი ბიჭი და სამი გოგონა. ეს მისი პირველი ფეხმძიმობა იყო. ავღანელი ქალი ბალკის პროვინციდანაა და ფეხმძიმობის დროს ექიმთან არ დადიოდა, ამიტომ 6 ტყუპი მისთვის მოულოდნელობა იყო. მცირე წონის გამო ახალშობილები ინკუბატორში მოათავსეს. პატარები ექთნებისა და ექიმების მეთვალყურეობის ქვეშ არიან. დედა თავს კარგად გრძნობს. დედას პატარების მოშორება სურდა და აბორტის გაკეთებას აპირებდა. „სიმალიდან გადმოვბტი, რათა მუცელი მომშლოდა, მაგრამ ბავშვებს არაფერი მოსვლიათ“, — განაცხადა ქალბატონმა. „ჩვენ არ ვიცოდით, რომ შარანი მუცლით 6 ბავშვს ატარებდა. ეს ნამდვილი სასწაულია. ასეთ ფეხმძიმებს მშობიარობამდე რამდენიმე დღით ადრე სავადმყოფოში ვტოვებთ. ამ შემთხვევაში, მშობიარეს ნამდვილად გაუმართლა“, — განაცხადა ქალბატონმა. ავღანეთი ფეხმძიმეთა და ახალშობილთათვის მსოფლიოში ყველაზე საშიშ ქვეყნად ითვლება. სტატისტიკური მონაცემებით, ავღანეთში 5 წლამდე ასაკის 10 ბავშვიდან ერთი იღუპება.

ყველაზე სწრაფი მშენებლობა

კომპანია „Broad Group“-ის მშენებლებმა ახალი სამშენებლო რეკორდი მოხსნეს, როდესაც 30-სართულიანი სასტუმრო სულ რაღაც 15 დღეში ააგეს.

ერთი წლის წინ მსოფლიო გამოგნებით უყურებდა ვიდეორგოლს, რომელშიც ნაჩვენებები იყო, თუ როგორ ააშენეს ჩინელმა მშენებლებმა 15-სართულიანი სასტუმრო „Ark Hotel“-ი ქალაქ ჩანში 6 დღეზე ნაკლებ დროში.

იმ დროს, როცა მთელი დასავლური სამყარო შობისთვის და ახალი წლისთვის ემზადებოდა, ჩინელი მშენებლები ახალი პროექტის განხორციელებას იწყებდნენ და მის 31 დეკემბერისთვის დასრულებას გეგმავდნენ. თუმცა მშენებლობის დასრულებამდე სერიოზული სამუშაოები ჩატარდა საძირკვლის გასამაგრებლად და შეიქმნა ამ შენობის აწყობისთვის საჭირო ელემენტები.

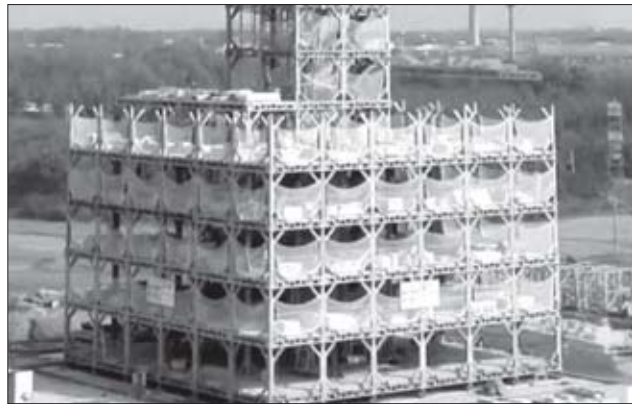
30-სართულიანი ცათამბჯენის დედაბოძად ფოლადის კარკასი გამოიყენეს და სწორედ ამ კარკასს უმაგრდება შენობის სხვა დანარჩენი კონსტრუქციები. პანელებს, რომლებიც ფოლადის კარკასზე მაგრდებოდა, უკვე ჩამონტაჟებული ჰქონდა სასტუმროს ფუნქციონირებისთვის საჭირო კომუნიკაციები — მილები, ელექტრო გაყვანილობა, ვენტილაცია. ასე რომ, მშენებლებს ამაზე დრო არ დაუკარგავთ.

უფრო მეტიც, 15 დღეში არა მხოლოდ შენობის კედლები აშენდა, არამედ — ფუნქციონირებისთვის სრულიად გამზადებული სასტუმრო თავისი

კომუნიკაციებით და ავეჯით ყველა ოთახში.

30-სართულიანი ცათამბჯენი 17 000 კვადრატულ მეტრ ფართობს მოიცავს. ყველაზე თანამედროვე ენერჯო-ეკონომიის ტექნოლოგიების წყალობით კი ეს შენობა 5-ჯერ ნაკლებ რესურსებს მოიხმარს, ვიდრე სხვა მისი ანალოგიური შენობები. ხოლო ჰაერი ამ შენობაში 20-ჯერ უფრო სუფთა იქნება, ვიდრე სხვა ცათამბჯენებში. ყველაფერს კი მაღალტექნოლოგიური დასუფთავების კომპიუტერიზირებული სისტემა გააკონტროლებს.

შენობას შეუძლია 9-ბაიანი მინისძვრას გაუძლოს.

საქონლენა მანქანა

ფოსტალიონი პოლ ჰარისი ყველაზე მანქანით დადის. Peel P50-ის მოდელის მანქანა ბრიტანული კლასიკური მანქანის ვერსიაა, რომელიც 1962-1965 წლებში გამოუშვეს. მაშინ მხოლოდ 50 მოდელი დაამზადეს. მანქანა სამბორბლიანია და ერთ მგზავრზეა გათვლილი. ცეროდენა მანქანა თავისუფლად თავსდება ლიფტში და შეზღუდვების გარეშე მოძრაობს შენობის დერეფ-

ნებში. მანქანა იმდენად პატარაა, მისი პარკირება სამუშაო მაგიდის გვერდითაც შეიძლება. ამ მანქანით ვერ იმგზავრებთ ავტომაგისტრალზე. სამაგიეროდ, პოლ ჰარისი სასადილოში მანქანით დადის.

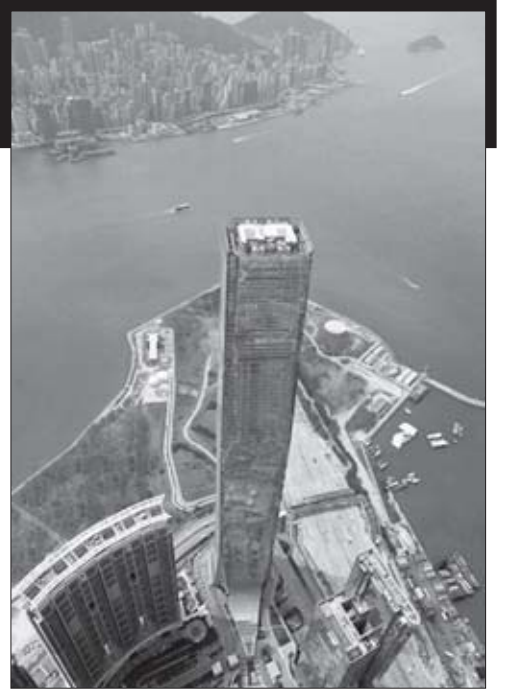
„მანქანის წყალობით, ყოველთვის ყურადღების ცენტრში ვარ. ძალბატონებს ჩემი მანქანა ძალიან მოსწონთ“, — განაცხადა ჰარისმა.

ყველაზე მაღალი სასტუმრო

სასტუმრო Ritz Carlton-ი, რომელიც ჰონკონგში მდებარეობს, ყველაზე მაღალი სასტუმროა. იგი International Commerce Centre-ს შენობის 102-118 სართულს იკავებს და სიმაღლეში 488 მეტრია.

ყველაზე მაღალი სასტუმრო მოიცავს 312 მდიდრულ აპარტამენტს, 6 რესტორანს, სპა-ზონასა და შუშის საცურაო აუზებს, რაც მის ლუქსის სტატუსს შეესაბამება.

სქესუხვლილა წვილა ეოკად იქონინა

ბარი და ენი ვოსონებმა პირველად 2002 წელს იქორწინეს. 9 წლის შემდეგ კი მათ საქორწინო ფიცი თავიდან დადეს. ქმარმა ორიენტაცია შეიცვალა. ამჯერად ისინი არა როგორც ცოლ-ქმარი, არამედ როგორც ერთსქესიანი წყვილი, ისე დაოჯახდნენ. ბარიმ სქესი შეიცვალა და ჯეინი დაირქვა. ენი იხსენებს, როგორ განისხდა, როდესაც მუდღეობა განუცხადა, რომ სქესი შეცვლა სურდა. 53 წლის ენიმ 43 წლის ქმარს არ დაუჯერა და იფიქრა, რომ ის სხვასთან ლაღატობდა. როდესაც ენიმ პირველად დაინახა საყვარელი მუდღეობა ქალის სამოსში, გაოგნდა, მაგრამ დროთა განმავლობაში მიხვდა, რომ მის მიმართ გრძნობა არ შეცვლილა. „ადამიანებმა, შესაძლოა, იფიქრონ, რომ გავგიჟდი, მაგრამ მთავარია, რომ ჩემს ცოლს ვუყვარვარ,“ — ამბობს ბარი.

ქრონოგრაფი
საერთაშორისო და მსოფლიო
www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

უხნაური მილიონარი

შვედეთის პატარა ქალაქ სველფტეაში ცხოვრობდა ერთი ლატაკი კურტი დეგერმანი, რომლის ცხოვრება არაფრით განსხვავდებოდა სხვა ბომბების ყოველდღიური ყოფისგან. იგი ნაგავში იქექებოდა, იქ პოულობდა საკვებს და ტანსაცმელს. ძირითად დროს ლუდის ქილების ძებნაში ატარებდა, ამ ქილებს კი აგროვებდა და აბარებდა. ამის გამო მას ზედმეტსახელი „ლუდის ქილა“ კი შეარქვეს.

კურტი 60 წლის ასაკში გარდაიცვალა. სიკვდილამდე მან დატოვა ანდერძი, რომელშიც ნერდა, რომ მთელ თავის ქონებას უტოვებდა ბიძაშვილს, რომელიც სიცოცხლეში ხანდახან მოინახულებდა ხოლმე. ანდერძი ძალაში შევიდა და, წარმოიდგინეთ, ყველა გააოცა, როცა აღმოჩნდა, რომ სიკვდილის შემდეგ მან დატოვა 8 მილიონი კრონის (1,1 მილიონი დოლარი) აქციები და სხვადასხვა ფასიანი ქალაქი შეეცარის ბანკში. გარდა ამისა, მას

ერთ-ერთ ბანკში ჰქონდა ანგარიში, რომელზეც 6500 დოლარი აღმოჩნდა, ამასთან, ის ბანკში ინახავდა 124 ოქროს ზოდს, რომელთა საერთო ღირებულებამ 2,6 მილიონი კრონი (300 000 დოლარი) შეადგინა. კურტის ბიძაშვილის აზრით, მან ყველაფერს გაზეთების რეგულარული კითხვით მიაღწია. ის ყოველდღე დადიოდა ბიბლიოთეკაში, რადგანაც გაზეთებს არასოდეს ყიდულობდა, კითხულობდა „Swedish Business Daily“-სა და

„Dagens Industri“-ს, ასე რომ, გათვითცნობიერებული იყო ფინანსურ ბირჟებზე მიმდინარე პროცესებში. დეგერმანის სიკვდილის შემდეგ მისმა ბიძაშვილმა ვერ შეძლო მთლიანად დაუფლებოდა ქონებას, რადგან საქმეში ჩაერთო ბიძა, რომელმაც ნათესავის მიმართ ინტერესი მხოლოდ მაშინ გამოხატა, როცა დატოვებული ქონების შესახებ გაიგო და სასამართლოში შეიტანა სარჩელი, რომლითაც ნილს ითხოვდა. პროცესი 4

თვეს გაგრძელდა და ყველაფერი შეთანხმებით დამთავრდა — ნათესავებმა ქონება გაიყვეს. ვის რამდენი შეხვდა, უცნობია, თუმცა მხარეები კმაყოფილი დარჩნენ შედეგით. როგორც ამბობენ, კურტი ბავშვობაში ძალიან ნიჭიერი იყო და მას დიდ მომავალს უწინასწარმეტყველებდნენ, თუმცა დეგერმანმა გადანყვითა, ნასულყო საზოგადოებიდან და სოციალური კიბის ყველაზე დაბალ საფეხურზე აღმოჩნდა.

სოციალური ქსელი გლიდრაბისტვის

მდიდრები რიგითი ადამიანებისგან არამარტო რელიურ ცხოვრებაში, არამედ კიბერსივრცეშიც უნდა გამოირჩეოდნენ. ამის შესახებ დავოსში მიმდინარე ეკონომიკურ ფორუმზე ისაუბრეს და მსოფლიოს უმდიდრესი ადამიანებისთვის ცალკე სოციალური ქსელის შექმნის თაობაზეც იმსჯელეს. ქსელის შექმნის ინიციატორი პროგრამული უზრუნველყოფის კომპანიის Tibco-ს დამფუძნებელი ვივეკ რანადივია. მისი აზრით, პირველ ეტაპზე ახალშექმნილ სოციალურ ქსელში მსოფლიოს 200 ყველაზე მდიდარი და გავლენიანი ადამიანი უნდა გაერთიანდეს. რანადივის თქმით, ასეთი გაერთიანებები მსოფლიოს უკეთესობისკენ შეცვლის საშუალებას მისცემს. მათ მარტივად შეეძლება, გლო-

ბალური პრობლემების მოგვარებისთვის თავიანთი ძალისხმევა გააერთიანონ. რანადივის ინიციატივას მხარს უჭერს მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის დამაარსებელი კლაუს შვაბიც. ახალი ქსელი TopCom ფენისბუქის, ტვიტერისა და სკაიპის შესაძლებლობებს მოიცავს. რანადივი ირწმუნება, რომ ის საიმედოდ იქნება დაიცული. ქსელი მუშაობას ფორუმის დასრულების შემდეგ დაიწყებს.

ეკოლოგიურად სუფთა თვითმფრინავი

ამერიკელმა დიზაინერმა უილიამ ბრაუნმა ახალი, ეკოლოგიური თვითმფრინავის კონცეფცია დაამუშავა.

იგი წყალბადის სანავით იფრენს და შეძლებს დედამიწის ნებისმიერ წერტილამდე დამატებითი სანავის გარეშე მიფრინდეს. საპაერო ხომალდის ეს პროექტი ავსტრალიური ფრინველის, პატარა თითისტარას აგებულების საფუძველზე შეიქმნა. ეს ფრინველი მსოფლიო რეკორდსმენია გადაფრენის ხანგრძლივობით — 11 680 კილომეტრი ავსტრალიიდან ალასკამდე. ბრაუნმა თავისი ქმნილება იმ კომპანიას მიუძღვნა, რომელიც მფრინავი აპარატების ერთ-ერთი უმსხვილესი დამამუშავებელია და თვითმფრინავსაც სწორედ მისი სახელი უწოდა — Lockheed Stratoliner. ამ იდეის სუსტი მხარე თვითმფრინავის შემცირებული

მდგრადობაა. ეს იმას ნიშნავს, რომ კომპიუტერს ან პილოტს, გამუდმებით მოუხდება „შეასწავლოს“ აპარატის მდგომარეობა. ამან კი შეიძლება მგზავრებს დისკომფორტი შეუქმნას. მიუხედავად ამისა, დიზაინერის თქმით, მთელი პროექტი გათვლილია უახლოეს მომავალზე, იმ დროისთვის, როცა საბორტო კომპიუტერები შეძლებენ ეფექტურად მართონ და შეინარჩუნონ სტაბილურობა ფრთების ასეთი კონსტრუქციის შემთხვევაშიც კი. ამას გარდა, მაშინ უფრო მყარი და მსუბუქი მასალები გვექნება, რათა შეიქმნას საჭირო ზომის მყარი ფრთები.

13 წლის მამა

ინგლისელი ბიჭი 13 წლის ასაკში მამა გახდა, ხოლო დედა შანტელი 15 წლისაა. ბავშვებმა როცა გაიგეს ორსულობის შესახებ, გადანყვითეს, ბავშვი გაეჩინათ, მაგრამ სკანდალი ამით არ დამთავრებულა. მას შემდეგ, რაც წყვილი მთელ ქვეყანაში ცნობილი გახდა, კიდევ ორმა — 14 და 16 წლის მოსწავლემ — განაცხადა, რომ ჰქონდათ სექსუალური კავშირი შანტელთან, სავარაუდოდ, იმ დროს, როცა ბავშვი ჩაისახა და ასევე შეიძლება იყვნენ ბავშვის მამები. საბოლოოდ გადანყვდა, რომ ბავშვს გაუკეთებენ დნმ-ის ანალიზს და ეს გადანყვეტს, თუ ვინაა ნამდვილი მამა.

